

BAČKO KLASJE

VJERSKO – INFORMATIVNI LIST

GOD. XVIII

br. 49.

1000 dinara

5. XI 1988.

10 GODINA „BAČKOG KLASJA”

DESET GODINA
 POD POSEBNIM BOŽJIM BLAGOSLOVOM

Deset je godina prošlo kako je list “BAČKO KLASJE” stasao kao list onoga dijela Crkve Božje u Bačkoj koja govori hrvatskim materinjskim jezikom, a do tada je postojao kao list župske zajednice u Bačkoj Palanci pod naslovom “HORIZONTI” (1970 - 1978).

Ova odluka hrvatskog klera u Bačkoj pala je istovremeno sa dolaskom pape Ivana Pavla II. na Petrovu stolicu u Rimu. Tom zgodom bilo je rečeno: “... ako njihov pothvat, ili njihovo djelo, potječe od ljudi, prospast će, a ako potječe od Boga, nećete ga uništiti” (Dj 5, 38 - 39). I, eto, deset godina se napuni, a to djelo još uvijek postoji i nastoji skromno služiti Crkvi i Narodu. Iako je ovo djelo nailazilo tokom ovih deset godina na ne male poteškoće, počev od mjesta boravka uredništva (koje je i danas podstanar!) preko ne malih nerazumijevanja onih od kojih se očekivala podrška, uza sve poteškoće uređivanja na udaljenosti od stotinjak kilometara, pa poteškoće sa tiskarama, te borbe sa rastućom inflacijom, ono je ipak tu spremno nastaviti svoje služenje sa jedinim osloncem na Božju Providnost i ljubav vjerničke čitalačke i suradničke publike.

Glavni i odgovorni urednik je na sjednicama na jadicovke blagajnika i članova Uredništva, odgovarao onom svetopisamskom udovicom iz Ilijina vremena, koja je povjerovala Bogu i njegovu proroku Iliji i sav svoj žitak oslonila na Boga, ispekavši od svoje sirotinje, od posljednjeg brašna Iliji pogaču, ali je za to Bog nagrađuje, da u njezinu ćupu brašna nije ponestalo, a niti ulja u staklenici, sve dok nisu došla bolja vremena. Do slova smo živjeli ovu stvarnost. Nikada osiguranih materijalnih sredstava, ali, hvala Bogu, ni dinara duga! Uvijek u nesigurnosti, a svaki broj je izišao na vrijeme. Bez ijednog plaćenog službenika, a ipak deset godina to funkcionira.

I dok nam iz srca izvire istinska zahvalnost Onomu, od koga je svaki dobar i savršen dar, istovremeno na ustima nam je riječ zahvale onima, pojedincima i skupinama, koji iz čiste ljubavi prema Bogu, Crkvi i Narodu nose već godina ma teret uređivanja, slanja i održavanja lista, kao i onima koji svojim udovičkim priložima omogućuju da ovaj list živi i da pomišlja da se pojavi šest puta godišnje, a ne četiri puta, kako je to dosada bio slučaj, jer toliko je materijala da nam poslije svakoga broja ostaje, a i neke rubrike moraju izostati radi pomanjkanja prostora, a i broj suradnika se stalno povećava.

List i nadalje ostaje na liniji Crkve, sadanjega Pape, suvremenog crkvenog učiteljstva, u punom jedinstvu sa biskupima Crkve u našem narodu i napose sa mjesnim našim biskupom, ali uvijek u dosluhu sa suvremenim potrebama Crkve u našem narodu i napose onoga njegovog dijela koji živi u Bačkoj.

Uvijek spreman na dijalog sa ostalim narodima u zajedništvu Katoličke crkve, utjelovljene u konkretnoj Subotičkoj biskupiji. Taj dijalog spontano želi prijeći i na ekumenski dijalog sa Crkvama i narodima, koji nisu sa nama u punom crkvenom zajedništvu, ali uvijek sa jasnih pozicija, da prihvaćamo i želimo dijalog a u punom poštivanju njihova identiteta sa naše strane, kao i našega sa njihove strane.

Naš list želi otvoriti dijalog i sa svijetom kulture, kao izravnim partnerom sa kojim je Crkva uvijek imala žive kontakte, a to je, zapravo, početak onog dijaloga kojega Crkva želi voditi sa suvremenim svijetom. Radi toga se na stranicama lista sve češće pojavljuju tekstovi iz toga svijeta. Prije svega List želi njegovati i čuvati vlastite oblike kulturnog stvaralaštva, koje je nadahnuto Evanđeljem i niklo u srcima vjernika i u krilu Crkve.

Tako će ova kulturna ponuda biti izazov za dijalog i sa onim dijelom kulture koji nije vjerničkog nadahnuća, a koji je tako potreban za normalan ljudski suživot ljudi različitih uvjerenja u uvjetima gdje se toliki problemi ukazuju pred nama, koji nam zajednički prijete. Tako na pr. pitanje svjetskog mira, zagađenosti prostora, međuljudskih odnosa, rastućih moralnim problema, alkoholizma, seksa, droge, pada nataliteta, pa do sve težih uvjeta materijalnog opstanka čovjeka u konkretnim prostorima.

Svjesni smo također i svojih ograničenosti i nedostataka, na pr. nismo uspjeli dublje zahvatiti u karitativnu problematiku, kao što su to učinili drugli listovi. Misijska problematika također je slabije zastupljena...

Žalimo zbog svojih propusta i nedosljednosti spremnim srcem, da uočene manjke ispravimo, kako bismo još bolje “podvorili” svoj narod, kako nam je to ostavio u amanet jedan od naših kulturnih radnika, Pajo Kujundžić, vjerni učenik biskupa Ivana Antunovića.

Na koncu ovog prvog desetljeća, od srca možemo zahvaliti Bogu za sve darove i u poniznosti priznati da smo kroz ovih deset godina uživali njegov posebni blagoslov, za koji ga molimo i za naredno desetljeće.

Lazar Ivan Krmptić

RAZMATRANJE

"DA BI SE ZASADILA CRKVA I DA BI RASLA KRŠĆANSKA ZAJEDNICA"

U mjesecu listopadu katolici diljem svijeta posebno intenzivno misle na katoličke misije, mole i žrtvuju na nakanu "da bi se zasadila Crkva i da bi rasla kršćanska zajednica" u svim narodima i zemljama svijeta. Svi mole, "s pouzdanjem i ustrajno, da se svim ljudima propovijeda Bog živi i Isus Krist, kojega je (Bog) poslao na spas svima, da se nekršćani, kojima Duh Sveti otvara srca, uzvjerovavši slobodno obrate Gospodinu te iskreno prionu uz njega, koji ispunja njihova duhovna iščekivanja... jer je on 'put istina i život'" (Ad gentes 13). Potrebno je da i u nama poraste svijest o potrebi molitve, žrtve i dara u korist širenja Isusovoga evanđelja. Misijska je svijest u Crkvi u stalnom porastu.

Još 1879. godine piše naš narodni preporoditelj i učitelj, biskup Ivan Antunović: "Bog će nam se isgurmo smilovati, jerbo nijedan jošter vijek nije na razprostranjenje kršćanstva toliku snagu razvijo, kao što ovaj u komu sada živimo. U svakoj zemlji sklapaju i ustrojavaju se društva, koja skupljaju sriedstva, na odhranjenje i uzdržanje vjeroviestnika potrebnna. Neima već na svietu države, gdje ovi nebi bili križ Isusov usadili, i usta svoja, na navieščivanje sv. Evangjelja, otvorili. S"prvine se je samo Rim za to brinuo, a sada je svaki narod, u navieščivanju sv. Evangjelja, dužnost svoju upoznao" (Ivan Antunović, *Naš viek razvija mnogu snagu na razprostranjenje Evangjelja, Bog s čoviekom na zemlji*, str. 535.)

VELIKO BLAGO POSJEDUJEMO

"Najveće blago što čovjek posjeduje, jest nedvojbeno sveta vjera, koja čovjeka s Bogom spaja i ujedinjuje... Viera bo nije samo zato, da se njom oči i uha zabavljaju, već ona mora oči, uha, usta, ruke, noge, pamet, volju, um i srdce, svu dušu i sve tielo obuzeti i osvojiti!" (Ivan Antunović, *Odmetnik*, str. 500). A kad je sav naš život prožet vjerom, vjera će zračiti iz nas: "sunce ne može svietlost i toplinu u sebi zadržati, već ju mora po svem svietu razsipati i razprostranjivati: tako i vjera, ako je um i srdce osvojila, trieba da se po dobrih djelih pokazuje" (Navedeno djelo, str. 505.)

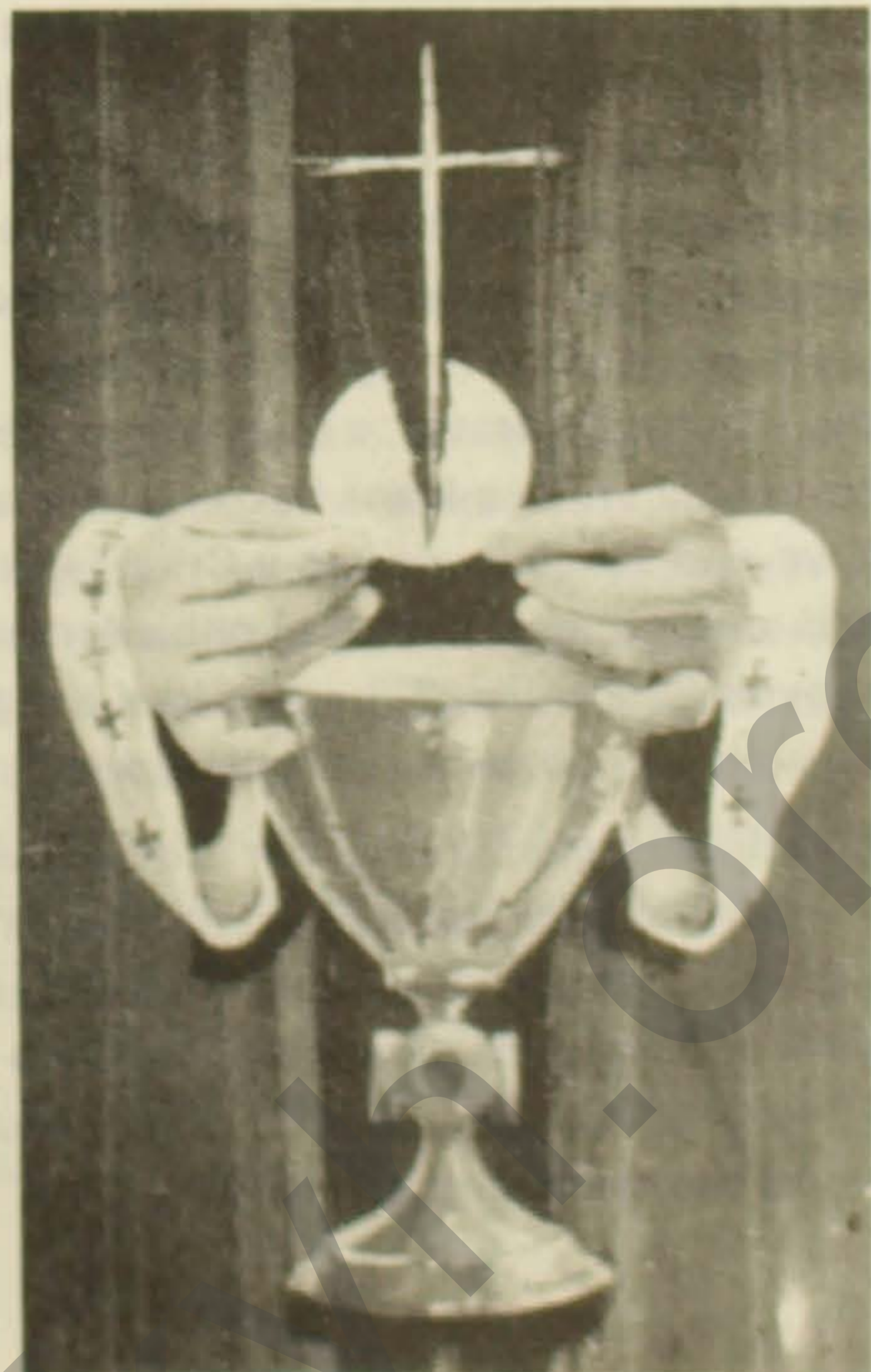
Misijski djelujemo ako svoju vjeru svjedočimo u kući molitvom, spremnošću na pomoć i bratskom ljubavlju. Misijski djelujemo i kad se ispovijedamo, i kad se pričieščujemo, i kad nedjeljnu misu slavimo, ili kad pohodimo bolesnika. Vjeru smo kao dar dobili. Badava je dobismo. Badava je i darujmo. Po krštenju smo učlanjeni u veliko Kraljevstvo Isusovo, u njegovu Crkvu. "Nema većeg u čovječanstvu osnovana kraljevstva, niti starijeg, prostranije, pravednijeg i shodnijeg mjesta, u kojem bi mogao veći broj ljudi svetim pravednim i kreipostnim postati, nego što je kraljevstvo Isusovo!" (Navedeno djelo, str. 212.)

AKO SE ZATVORE SVA LJUDSKA SRCA ...

"Ako se zatvore sva ljudska srca, pak jih ne može da probije nijedna iskra ljubavi il milosrda, nebo se nikad neće zatvoriti" ("Vila" 1873., str. 69.) Ne samo da se nebo nikada neće zatvoriti, nego "Bog dieli svoje darove čovieku, da ih nadaren obrati na njegovu slavu, svoju i bližnjeg korist zemaljsku i viečnje spasenje" (Navedeno djelo, str. 62.)

Ako se zatvore sva ljudska srca, otvorit ću svoje. I kad se moje srce otvori, bit će to znak da Bog kroz mene djeluje. Ovih dana neka mi srce bude otvoreno, da molim. Molit ću, da Isusovo veliko kraljevstvo ispunim moju nutrinu. Molit ću, da bi se zasadila Crkva u sve narode. Molit ću za naše misionare i misionarke, da neumorno propovijedaju djelom i rječju. Molit ćemo Duha Svetoga da otvori mnoga srca navještaju Isusovoga kraljevstva. Bog mi je dao dar vjere da ga proslavim u svome životu. Dao mi je dar vjere da budem ljudima od koristi.

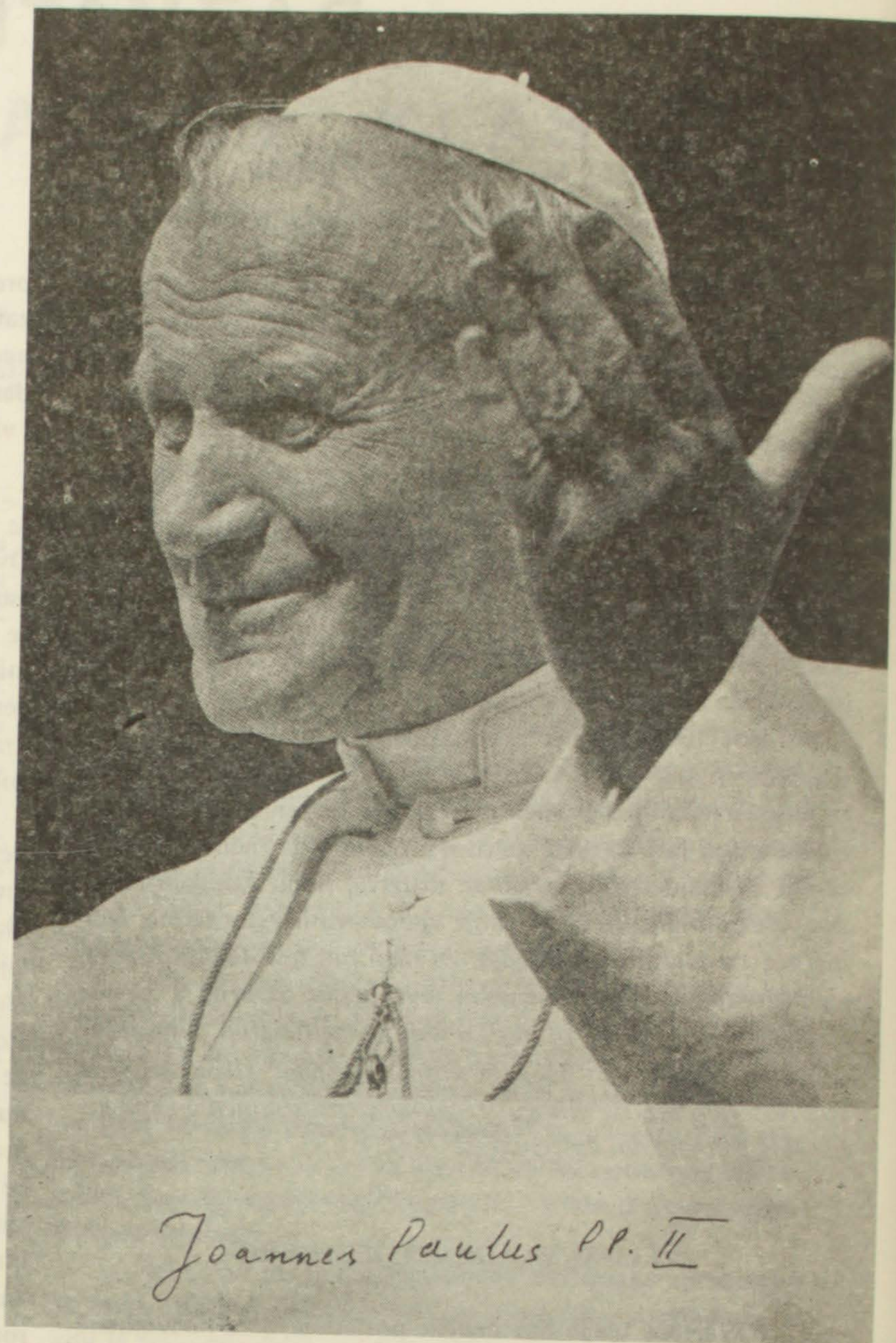
Poslušat ću prijateljske i očinske riječi našeg narodnog učitelja i vode. Kako me uporno zove da se približim Bogu, da mu povjerujem, zato što je vjera dar koji razveseljuje oko i uho, nego je vjera Božji dar, koji je kadar ispuniti svu dušu i cijelo tijelo. A čovjek koji živi od vjere, privlači! Čovjek koji živi od vjere, zrači! Stoga ni ja ne mogu biti zadovoljan time, što sam ja Kristov, što ja imam dar vjere. Briga za misije ne može biti i danas kao "S prvine", kad "se je samo Rim za to brinuo!" Briga za misije je i moja osobna briga! Stoga za misije i molimo, ali za misije i žrtvuemo. U vrijeme, kad se prodavaonice gledaju samo s ulice, da vidimo kakva je roba u izlogu, darovati za misije znači prije svega žrtvu. A žrtva je uvijek znak ljubavi. Pa ako ove godine na misijsku nedjelju desnica ne bude znala što čini lijeva, pokazat ćemo se kao Isusovi i srcem i darom, a riječ Antunovića još će jednom plodom uroditi.

Stjepan Beretić

DESET GODINA

S PAPOM IVANOM PAVLOM II.

Budući da je naš list stasao zajedno sa pontifikatom Ivana Pavla II., prva vijest, koju je ovaj list donio čitateljstvu bijaše vesela vijest: "Novi dar Duha Crkvi - papa Ivan Pavao II." i od tada ni u jednom broju „Bačkoga klasja“ nije izostala ova rubrika. Zato smo, doista, s pravom mogli ovako nasloviti ovaj članak.

Nastojali smo s ljubavlju pratiti, a i molitvama i žrtvama pomagati sva nastojanja sv. Oca Ivana Pavla II. kojima se trudio unaprijediti sve ono što je pozitivno u Crkvi i u suvremenom svijetu. Dijelili smo s njim radosti nad pobjedom dobra, nad tolikim njegovim "rekordima", koje je kao prvi papa postavio u povijesti papinstva. Sa ne manje ljubavi dijelili smo također i njegove žalosti nad trpljenjima Crkve i čovječanstva u tolikim narodima. Posebno smo nastojali pratiti Papine dokaze ljubavi prema Crkvi u Evropi, posebno prema Crkvama u slavenskim narodima i, dakako, sa posebnom pažnjom sve ono što čini Crkvi u našem hrvatskom narodu i ostalim narodima sa kojima nas veže ovo domovinsko zajedništvo.

NAJVEĆA BOL PONTIFIKATA IVANA PAVALA II.

Upravo u ovom razdoblju zbio se najbolniji događaj u papinskom služenju ovoga Pape. Usprkos molbama i zabranama sv. Oca, tradicionalistički, suspendirani, umirovljeni nadbiskup Marcel Lefebvre sa islužnim biskupom iz Camposa u Brazilu, Antonijem de Castro - Mayerom, u švicarskom mjestu Econeu, 30. lipnja o. g. zaredio je četvoricu svojih tradicionalističkih svećenika za biskupe i time, u smislu 1382. kanona Crkvenog zakonika, sam se izopćio iz Crkve, a što je Kongregacija za biskupe deklarirala u svom dekretu od 1. srpnja o.g.

Spomenuti nadbiskup još za vrijeme II. Vatikanskog koncila pripadao je krajnjoj desnici, koja je neke ideje odbijala bez diskusije. Odmah nakon Koncila počeo je odbijati gotovo sve dokumente istoga Koncila. Oko sebe je okupio skupine tradicionalnih katolika, koji su se vezali za neke tradicije u životu Crkve prije Koncila (latinski jezik, stari obred Pia V. itd.)

Nakon što se oglušio na upozorenja sv. Oca i nekih Kongregacija, bio je suspendiran (zabranjeno mu je vršenje bilo kakvih svećeničkih - biskupskih funkcija). On se ni tomu nije pokorio, nego je dalje skupljao svoje istomišljenike u "Bratstvo sv. Pija X". Sv. Stolica je stalno pokušavala da dođe do dijaloga sa neposlušnim nadbiskupom. Koncem prošle godine je i došlo do dijaloga i pokazivali su se neki znaci nade u pomirenje, ali onda tvrdoglavom odlukom da bez dozvole Rima zaredi četvoricu svećenika za biskupe, sam sa svojim sljedbenicima otišao je u crkveni raskol.

Papa je upravo na dirljiv način pokušao neposlušnog nadbiskupa odvratiti od tog koraka. Išao je tako daleko da mu je pisao i vlastoručni list u kojem ga moli da "za rane Isusove" ne čini toga.

Naš kardinal Franjo Kuharić odmah mu je poslao telegram sućuti, a naš biskup Matija Zvekanović je okupio naše dekane iz cijele biskupije i sa njima zajedno molio za jedinstvo Crkve, da tako ublažimo bol Papina srca.

Vjerujemo da je to učinilo i svako dobro i plemenito katoličko srce.

NOVI APEL CRKVI U EVROPI

Koncem lipnja o. g. papa Ivan Pavao II. po drugi put je boravio u pastoralnom posjetu Austriji i tom je zgodom, obilazeći koncentracione logore, susrećući austrijske Židove, te predstavnike različitih nacionalnih manjima iz same Austrije, te narode iz susjednih zemalja koji su došli na susret sa sv. Ocem, napose iz Mađarske i Jugoslavije (Hrvati i Slovenci) iskoristio svaku zgodu da probudi staru i pomalo umornu Evropu, da postane svjesna svojih kršćanskih korijena, da se obnovi u vjeri otaca, ako ne želi da bude žrtvom neurednog materijalnog progresa, koji je u njoj nikao, a sada joj prijete izumiranjem i ekološkom katastrofom.

A Evropa bi imala iz svog vjerkovnog iskustva što pružiti mladim i siromašnim narodima u kojima proces evangelizacije tek započinje, a i njima je Isus Krist jedini prijatelj, jer sve druge ideologije traže svoje vlastite interese, a Isus je došao da donese ljudima i narodima život i to u izobilju!

ČETVRTI POHOD AFRICI

Od 10 - 19. rujna 1988. godine Papa je boravio u Južnoj Africi i tom zgodom posjetio je države: Zimbabve, Botsvana, Lesoto, Svaziland i Mozambik.

Prvotno je bilo zamišljeno da sv. Otac posjeti i Južnoafričku republiku, ali je to odbio radi grozne rasne segregacije koju vrši vlada te zemlje prema crnačkom stanovništvu. No vremenske prilike su ga ipak prisilile da sleti na aerodrom u Johannesburgu, te odatle ode u Lesoto.

Papa je u tom nemimom dijelu ovog "crnog kontinenta" neprestano pozivao na sporazumijevanje kako prvotnih političkih partija u jednoj zemlji, tako i u sukobima među

susjednim zemljama, da rješenje ne traže u nasilju i ratu, jer nasilje rađa novim nasiljem, a ono je često podsticano različitim pokretima koji imaju svoje interese, kako bi se u tim zemljama domognu vlasti, što, dakako, neće biti na korist dotičnog naroda i zemlje.

U Lesotu papa je proglasio misionara Josepha Gerarda blaženim, potvrdivši time još jednom istinu da se Evanđelje mora "inkulturirati", to jest, uči u svaku kulturu, bez obzira na kom je ona stupnj. Naviještanje Evanđelja samo je onda izvorno evanđeosko i može računati da bude prihvaćeno od svih naroda, osobito od onih koji imaju svoje bogate i često vjekovne kulture.

PAPINA LJUBAV PREMA NARODIMA ISTOČNE EVROPE

Kao poseban znak Papine ljubavi prema malobrojnoj i napaćenoj Crkvi u Bugarskoj je imenovanje Mons. Georgija Jovčeva za biskupa plovdivsko - sofijskoga sa sjedištem u Plovdivu. Taj mladi muž sa svega tridesetosam godina preuzeo je biskupiju rimskoga obreda sa svega deset svećenika, među kojima je samo jedan mladi od njega, a šestorica su iznad sedamdeset godina.

Mladi biskup je ovih dana posjetio našega kardinala i neke naše biskupe tražeći, nadasve, moralnu podršku svom napornom radu za Crkvu. Prvi zadatak mu je odgojiti novi svećenički kadar.

Sv. Otac je veoma živo sudjelovao u završnim proslavama tisućite obljetnice pokrštenja Kijevske Rusi. Sam je predsjedao svečanoj liturgiji sv. Ivana Zlatoustog u bazilici sv. Petra u Rimu, a posjetio je ukrajinsku grkokatoličku prokatedralu sv. Sofije u Rimu i pribivao na "molbenu" u čast presv. Bogorodici. Na proslavama je sudjelovao i naš kardinal Franjo Kuharić i vladika križevački Mons. Slavomir Miklovič.

PAPA IVAN PAVAO II. POZVAN DA POSJETI MAĐŽARSKU

Cijeli mađžarski narod slavi ove godine 950. obljetnicu smrti svoga pokrstitelja i oca naroda sv. Stjepana Arpadovića. Za tu zgodu Papa je osobno, po Mons. Francescu Colasuonnu, apostolskom pronunciju za cijelu istočnu Evropu, poslao posebno apostolsko pismo Crkvi u mađžarskom narodu. Prigodom veličanstvenih proslava ove obljetnice, 20. kolovoza, na velikom trgu pred bazilikom sv. Stjepana u Budimpešti, na kojoj je sudjelovao i spomenuti predstavnik Svete Stolice, ugarski primas i nadbiskup ostrogonsko - budimpeštanski, kardinal Paskai László pozvao je sv. Oca da posjeti Mađžarsku, to je učinio na istoj svečanosti i visoki predstavnik mađžarske vlade.

Tako će naši sjeverni susjedi prije vidjeti papu na svom tlu nego mi, jer naše "prilike za njegov dolazak" tako polako sazrijevaju.

Na-
kon tolikih poziva sa strane naših najviših crkvenih dostojanstvenika, te predstavnika vlasti počev od pokojnog predsjednika Josipa Broza Tita, te predstavnika Makedonske pravoslavne crkve. A i sam sv. Otac je u nekoliko navrata javno govorio da želi doći u Jugoslaviju... Što onda prijeći njegov dolazak ?!

PAPINI DAROVI CRKVI U HRVATA

Kao najveći dar sv. Oca našoj Crkvi je novi splitsko-makarski nadbiskup i južnohrvatski metropolita, druga osobnost naše Crkve, skromni i nadasve plemeniti svećenik. dosada župnik i biskupski vikar u Makarskoj, Mons. Ante Jurić.

Kako se čuje, bila je to jednodušna želja cijeloga splitskoga klera, koji je osjetio da će u njemu imati oca i brata. Sve nas veseli to imenovanje, jer je, svakako, najvrednija kvaliteta jednog biskupa njegovo veliko i plemenito očinsko srce. Vjerujemo da će tu toplinu osjetiti cijela naša Crkva, a ne samo Splitska nadbiskupija.

Beogradsku crkvu sv. Marije sv. Otac podigao je na dostojanstvo katedrale, što je bilo oznanjeno 14. kolovoza 1988. godine, prigodom svečanog blagoslova te crkve, a na završetku Marijine godine. Na tom slavlju je u ime zagrebačkog nadbiskupa i kardinala Franje Kuharića, u svojstvu izaslanika bio prisutan subotički biskup Mons. Matija Zvekanović,

koji je na koncu slavlja i pozdravio skup. Svečanost je predvodio Mons. Franc Perko, beogradski nadbiskup i metropolita.

U ovom razdoblju, Papa je dva puta pozdravio hrvatske hodočasnike, koji su u okviru Marijine godine otišli u Rim, a jednoj od tih skupina Papa je služio i sv. Misu na hrvatskom jeziku, što je sedmi put za njegova pontifikata.

Primio je skupinu bačkih Hrvata u rujnu ove godine, o čemu ćemo izvjestiti u slijedećem broju "Bačkog klasja".

Završavam ovaj članak mišlju iz Papina govora u Trajštofu (u Austriji), 23. lipnja 1988. godine, prigodom susreta sa dvadesetak tisuća Hrvata koji su se tamo našli:

"Kroz stoljeća bila je kršćanska vjera duša vaše hrvatske kulture. Neka i u buduće tako ostane! Sačuvajte vjeru vaših djedova! Ne stidite se ove vjere! Čuvajte i razvijajte kulturu vaših očeva!".

To nam Ti poručuješ, kao dar za ovaj tvoj mali jubilej za desetu obljetnicu Tvog Papinskog služenja. Mi ti, pak, sa svoje strane poručujemo, da računaš na našu vjernost, na našu ljubav koja će se manifestirati u poslušnosti, potpori u svakoj Tvojim akciji i nadasve u molitvi i žrtvi. Tako ćemo, eto, s rukom u Tvojim ruci, zakoračiti zajedno i u drugo desetljeće našeg zajedničkog služenja Bogu, Crkvi i čovjeku.

L I K

950. OBLJETNICA SMRTI SVETOGA STJEPANA U SUBOTIČKOJ KATEDRALI

U subotu, 20. kolovoza obilježena je u subotičkoj katedrali — bazilici svečanom biskupskom koncelebriranom svetom misom 950. obljetnica smrti prvog ugarskog kralja svetoga Stjepana.

Koncelebraciju je predvodio subotički biskup, Msgr. Matiša Zvekanović. Svečanu prigodnu propovijed održao je župnik subotičke župe svetoga Križa, vlč. g. Imre Ehmann. Pod ravnanjem vlč. g. Josipa Mioča pjevao je katedralni zbor svete Terezije. Ljepoti misnoga slavlja uvelike su doprinijeli mladići i djevojke obučeni u građanske mađarske narodne nošnje. Oni su kod prikazanja prinijeli na oltar žrtvene darove.

Za jubilejsku svetu misu, okupilo se u subotičkoj katedrali prilično mnoštvo vjernika. Lijepe riježi prigodnog propovjednika doprinijeli su svečanosti jubileja. Svečanost je priređena za vjernike grada Subotice i okolice. Nakon koncelebrirane svete mise slijedilo je u sjemeništu predavanje.

Župnik novosadske župe svete Elizabete, vlč. g. Sztrikovics János održao je predavanje na temu: „Sveti Stjepan uključuje svoj narod u zapadnu i istočnu Crkvu“.

Sama tema privukla je zanimanje publike. Od samih početaka kršćanstva u kraljevstvu svetoga Stjepana djelovali su, pored brojnih benediktinskih samostana, također i grčki samostani. Pored rimskog obreda nadžarski je narod od najstarijih vremena imao i bizantski obred. Sve do današnjega dana katolici u Mađarskoj slave svetu misu i u rimskom i u grčkom obredu. Duhovna širina i otvorenost prvog mađarskog sveca ostavila je tako neizbrisive tragove do današnjega dana. Stoga nije čudo, što je ovogodišnja proslava svetoga Stjepana u susjednoj Mađarskoj s jednakim oduševljenjem proslavljena kako u vjerničkim, tako i u ateističkim krugovima.

Za poželjeti je, da ovo prigodno upoznavanje s likom sveca posluži još složnijem suživotu svih ljudi dobre volje u našem podneblju.

S. B.

MARIJINA GODINA

ZAVRŠETAK MARIJINE GODINE

BUNARIĆ 1988.

U simpatičnom svetištu Majke Božje pored Subotice - na Bunariću, ovogodišnje "Veliko proštenje" bilo je osobito svečano. Naime, u tom svetištu, koje pripada župi Marije Majke Crkve, vjernici se okupljaju svake prve subote, a osobito u velikom broju na zadnju subotu i nedjelju kolovoza kada se slavi i zavjetni dan. Već 20 godina u svetištu za taj dan uz biskupa subotičkoga, redovito gostuje po koji biskup iz naše domovine. Ovogodišnji dragi gost Svetišta bio je pronuncij Svete Stolice u našoj zemlji, Msgr. Gabriel Montalvo.

Svečanost završetka Marijine godine započela je subotnjim večernjim bdijenjem, koje se sastojalo od Službe pokore, svečanog Akatistosa, Službe svjetla i noćne sv. Mise.

Nakon dočeka Pronuncija, uz prisustvo svih svećenika subotičkih gradskih i prigradskih župa, Službu pokore predvodio je rektor svetišta preč. Andrija Kopilović.

Ove godine je bilo vrlo znakovito pjevanje drevnoga Akatistosa u liturgiji istočne Crkve, koji su pjevali grkokatolički župnik i dekan g. Joakim Hološnjaj i njegov obiteljski zbor iz Đurđeva. U dolini, u tihi večernji sat divno je odzvanjao istočnjački napjev Akatistosa na mjestu gdje je od pamtivjeka uz katoličko svetište Majke Božje i lijepa pravoslavna kapela, a te večeri oni su imali upravo predvečerje blagdana Velike Gospe, po starom kalendaru.

Službu svjetla predvodio je apostolski Pronuncij uz sudjelovanje nešto preko tisuću vjernika.

Večernju Misu i propovijed na hrvatskom i mađarskom jeziku imao je župnik subotičke katedrale vlč. Stjepan Beretić.

U nedjelju ujutro, 28. kolovoza, već u rane sate stizali su hodočasnici, od kojih veliki broj i pješice. Prvu Misu su po tradiciji predvodili subotički franjevci, a u 8 sati je bila svečana biskupska Misa na mađarskom jeziku, koju je predvodio subotički biskup Msgr. Matija Zvekanović. U svojoj propovijedi biskup Zvekanović je sa oznakama Marijina štovanja lijepo povezo jubilej 950. obljetnice smrti sv. Stjepana. Na Misi je sudjelovao i Pronuncij. Kao završni čin Marijine godine Biskup je na kraju sv. Mise posvetio svoju biskupiju Srcu Marijinu, posebnom posvetnom molitvom.

Svečanu sv. Misu u 10 sati predvodio je apostolski pronuncij uz asistenciju preč. Blaška Dekanja, novosadskog župnika vlč. Lazara Novakovića, urpavitelja župe sv. Nikole Tavelića u Somboru. Više svećenika bilo je uz domaćeg biskupa stalno na raspolaganju vjernicima za sakrament sv. ispovijedi.

Prije sv. Mise biskup domaćin Msgr. Zvekanović izrazio je dobrodošlicu apostolskom pronunciju Msgr. Gabrielu Montalvu, pozdravljajući ga kao prvog nuncija koji je predvodio Misu u ovom našem Svetištu.

Na ovoj sv. Misi pronuncij je održao i propovijed, koju objavljujemo u cijelosti.

U Euharistijskom slavlju, po slobodnoj procjeni, sudjelovalo je oko 7000 vjernika.

Nakon Mise od nuncija se oprostio i zahvalio mu rektor svetišta preč. Andrija Kopilović, koji je između ostalog rekao: "Cijenimo Vaše veliko poslanje diplomate sv. Stolice u našoj zemlji, ali Vam zahvaljujemo što ste nama ujedno i više od toga - Vi ste nam pastir, koji nas poučava i utvrđuje u vjeri i ljubavi..."

Poslije toga biskup Zvekanović posvetnom molitvom prikazao svoju biskupiju Pre čistom Srcu Marijinu.

Posebno valja istaći vrlo lijepo pjevanje i sudjelovanje cijeloga puka. Pjevanje je predvodio katedralni zbor Albe Vidaković. Toga dana je podijeljeno preko 5000 pričesti, a u svetištu je bilo sigurno više od deset tisuća ljudi.

Večernjom sv. Misom program je završen. U ostvarivanju redu zapažena je vrlo odgovorna suradnja saobraćajne milicije.

Već prema tradiciji u svečanoj sv. Misi u 10 sati Gospin lik nose bandaš i bandašica katedralne dužijance. To su ove godine bili Pajo Ivanković i Vesna Crnković, a uz njih su u narodnim nošnjama ove godine bili i svi bandaši i bandašice iz okolnih, prigradskih župa

Uz darove za sv. Misu Pronunciju je darovana i umjetnička slika koja prikazuje pejzaž Bunarića.

An K.

Bandaš i bandašica nose Gospin lik na Bunariću

DRAGA BRAĆO I SESTRE U KRISTU

Na svetkovinu Marijina Uznesenja na nebo, u mnogobrojnim svetištima na svijetu, koja su posvećena Presvetoj Djevici, pod različitim nazivima, svečano je zaključena Marijanska godina

Zahvaljujući ljubaznom pozivu vašeg brižnog Pastira, Preuzvišenog Monsinjora Matije Zvekanovića, radostan sam što sam ponovno mogao posjetiti ovu Subotičku biskupiju. Ovdje upravo sada, u uskom jedinstvu misli i osjećaja sa cijelom Univerzalnom Crkvom, zaključujemo ovu Marijansku godinu.

Dozvolite mi, dakle, da prije svega uputim svoj bratski pozdrav, pun poštovanja, Preuzvišenom Zvekanoviću, koji je po Božjoj volji očitovanoj preko Svetog Oca, središte jedinstva, ljubavi i crkvenog zajedništva u vašoj biskupiji.

Posebnim osjećajima ljubavi, pozdravljam Vas, dragi svećenici, ovog dijela Crkve i želim da Vaše sudjelovanje u jedinstvenom Kristovu svećeništvu, bude neprestani poziv na život u zajedništvu, koliko je to najviše moguće, u velikim kao i u malim stvarima, sa svojim biskupom. Neka među vama, dragi svećenici ne bude suprotstavljanja i razilaženja zbog uzroka koji su strani Kristovu jedinstvenom svećeništvu, nego neka se za Vas sve, ne gledajući na porijeklo mogne reći kao za prve kršćane da ste „cor unum et anima una“.

Vama redovnici koji, slijedeći karizmu vlastitu vašoj Kongregaciji, želite biti vjerni Gospodinu i odgovoriti očekivanjima Crkve. Vama upućujem iskrene želje da možete uvijek pridonositi rastu tijela Kristova srcem i duhom vjerno prijanjajući uz smjernice Kristova Namjesnika i dijecezanskog biskupa koji vam također predstavlja Oca, Učitelja i Pastira.

S velikom radošću obraćam se vama, drage redovnice, koje ste osobito mile Kristu. On vas je izabrao da pronosite svijetom svjedočanstvo o Blaženstvima i da покажете ljudima kako posvemašnje posvećenje Bogu može biti i jest razlog duboke radosti već u ovom zemaljskom životu.

A svima Vama ostalim vjernicima, koji ste tako različitog porijekla i koji predstavljate stado Kristovo, koji snagom krštenja sudjelujete u kraljevskom svećeništvu, želim da vas Gospodin osnaži te budete kršćani ne samo po imenu, nego djelom i istinom. Neka ljubav Kristova, koju je Duh Sveti razlio u srcima vašim, učvrsti vaše jedinstvo s tijelom Kristovim, koje je Crkva.

Današnje slavlje ima eklezijalno obilježje koje nadilazi granice ove biskupijske zajednice. Cijela Katolička crkva častila je u ovoj godini, na poseban način Presvetu Djevicu, Majku Spasiteljevu i nedavno je svečano zaključila Marijinu godinu, ustanovljenu od Svetog Oca sa željom i nakanom da pripremi katolike i svijet za početak novog tisućljeća kršćanstva.

U enciklici „Redemptoris Mater“ - Otkupiteljeva Majka, Papa Ivan Pavao II. nas je podsjetio da je božanski plan spasenja, koji nam je u potpunosti objavljen Kristovim rođenjem, vječan. Taj je plan spasenja namijenjen svim ljudima, ali je htio dati privilegirano mjesto ženi, Majci onoga komu je vječni Otac povjerio djelo samoga spasenja. (R.M. 8.).

Stari Zavjet, a na poseban način Proroci, ne samo da su navijestili dolazak Spasitelja, nego su također pobudili eshatološko iščekivanje. „Kada dođe punina vremena odasla Bog Sina svoga, od žene bi rođen, zakonu podložan, da podložnike zakona otkupi te primimo posinstvo“ (Gal 4, 4-5).

Kada je, dakle, došao od Boga odabrani trenutak, trenutak milosti, ostvarila su se obećanja Staroga Zavjeta, očitovano se trojstveno Božje djelovanje: Marijinim majčinstvom; početkom Crkve i preobrazbom vremena u vrijeme spasenja.

U središtu stoji Marija, gotovo kao uvjet ispunjenja toga vremena spasenja i objave ljubavi Božje prema čovječanstvu.

Ona, začeta bez grijeha, po prihvaćanju Božanskog majčinstva, otvara put Spasiteljevu dolasku, a onda će biti uz svoga i Božjega Sina, sve do njegove smrti na križu, do njegova uskrsnuća i uzašašća na nebo.

No, Božji plan spasenja ljudi predvidio je da Marija ne bude samo naša odvjetnica i zagovornica, nego da bude naša majka i Majka Crkve.

Uistinu, u tom trenutku punine vremena, pojavljuje se i Crkva, jer su u toga istog treba započeli svoj hod oni koji su primili Sina, a po tome su također zadobili moć da postanu djeca Božja (Iv 1 12).

Međutim, punina vremena nije iscrpljena. Ivan Pavao Drugi, ustanovljujući slavlje Marijanske godine, upravo je želio produbiti u našoj svijesti tu stvarnost spasenja koja nam dolazi jedino od Krista, po djelovanju Crkve i želio je da s Marijom i pod njezinim vodstvom uzmognemo razotkriti put koji vodi tom spasenju.

Duboko smo svjesno svoje pripadnosti Crkvi, ali nam možda nije uvijek dovoljno jasno da moramo biti njezini aktivni članovi.

Da bismo po Kristu zadobili spasenje nije dovoljno samo vjera. Potrebno nam je također, slijedeći Marijin primjer, tako raditi da naš svakodnevni konkretni život odgovara modelu kršćanskog života koji nam predlaže Evanđelje i koji nam Crkva prenosi po naučavanju Pape i Biskupa, nasljednika prvih svjedoka rođenja Crkve.

Kristovo nam spasenje dolazi po zaista savjesnom sudjelovanju u sakramentima, prije svega u sakramentu pomirenja i Euharistije. Ono će se u nama dogoditi ako budemo

vjerni svoje kršćanskom pozivu i onom koji je vezan uz naš životni stež: svećeništvo, obiteljski života, Bogu posvećen život, prema tome koje smo zvanje primili od Gospodina.

Krivo spasenje nam dolazi, ako dosljedno ispunjavamo obreze svoga krštenja, snagom kojih smo pozvani na sudjelovanje u životu milosti i na umiranje grijehu.

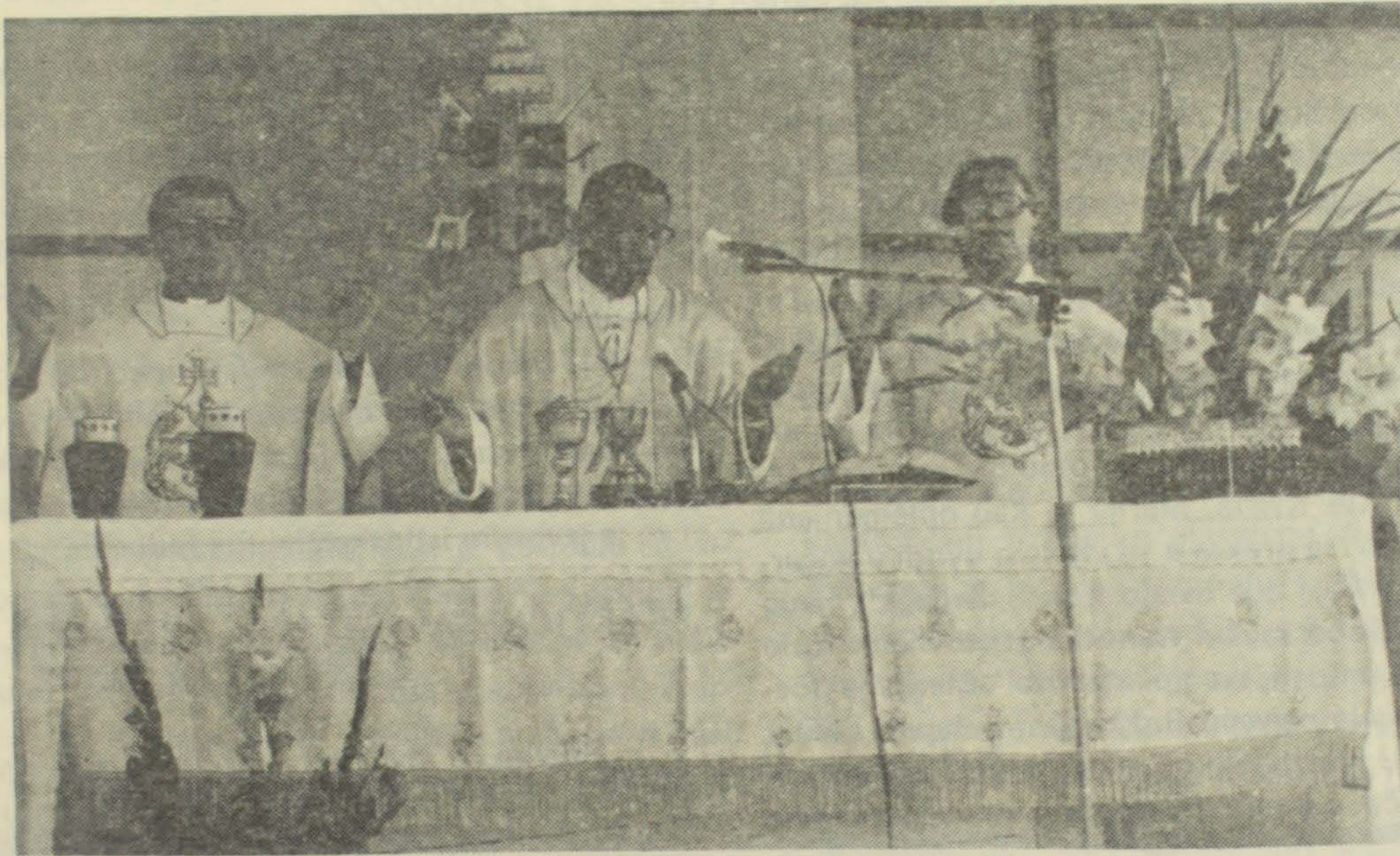
U toj mjeri u kojoj uspijemo zapovijed bratske ljubavi učiniti normom svoga ponašanja, u toj istoj mjeri otvoriće se naše srce Kristovu spasenju i mi ćemo postati sredstvo tog istoga spasenja za druge.

Učinu, kako piše sveti Ćiril Jeruzalemski, „u Crkvi je Bog ustroio svaku vrst kreposti: mudrost, razumijevanje, umjerenost, pravednost, milosrdnost i čovječnost... U ovoj svetoj Crkvi imat ćemo Kraljevstvo nebesko i kao baštinu zadobit ćemo život vječni; njega radi sve podnosimo, da bi-

smo ga od Gospodina primili” (Catt. 18,26–29).

Draga braćo i sestre, mnoge su, bez sumnje, duhovne potrebe svakoga od vas. Ali su mnogobrojne i potrebe vaše biskupije. Ona je osobito bogata, jer ste vi vjernici, redovnici, redovnice, svećenici toliko različiti po narodnosti. Ali to isto bogatstvo može postati razlogom razjedinjenosti. Neka nam Djevica Marija, koja već posjeduje vječni život i čuva za nas mjesto u raj, izmoli milost da živimo u slozi. Njoj povjerimo sve nakane ove biskupije. Neka ona izmoli sretno rješenje malih kao i velikih pitanja u Subotici i neka nam isprosi od Gospodina milost da u duhu vjere prihvaćamo božju volju koja se očituje po djelovanju Crkve. Neka nam Marija pojača želju za Bogom i da po njezinu zagovoru budemo već sada dionici Kristova spasenja.

Neka nas u tom učvrsti i blagoslov Svetog Oca koji će vam od srca podijeliti na završetku ove svete Mise.

Sv. Misa apostolskog pronuncija na Bunariću

PREMJETAJI U SUBOTIČKOJ BISKUPIJI

U posljednje vrijeme u našoj biskupiji izvršeno je više personalnih promjena. Donosimo ih radi informacije, premda Vam je već većinom premještaja poznata.

Innovanjem Msgr. HUZSVAR LASZLA zrenjaninским biskupom, ostala je upražnjena župa Imena Marijina u Novom Sadu. Novim župnikom u toj glavnoj župi u Novom Sadu imenovan je preč. BLAŠKO DEKANJ, koji je na novu dužnost došao iz Subotice, iz župe sv. Jurja.

V. g. DOBAI ISTVÁN došao je iz Hajdukova za župnika župe sv. Jurja u Subotici.

V. g. FÜLEKI JÓZSEF došao je iz Trešnjevca za župnika Hajdukovo, a na njegovo mjesto je iz novosadske župe sv. Roka došao vlč. DOBO TIBOR.

V. ANTE KOPILOVIĆ je sa dužnosti duhovnog pomoćnika novosadske župe Imena Marijina, određen za župnika župe Zmajevu, a uz to župničku dužnost vrši i u Žablju, Kisaču, Avnom Selu i Kulpinu.

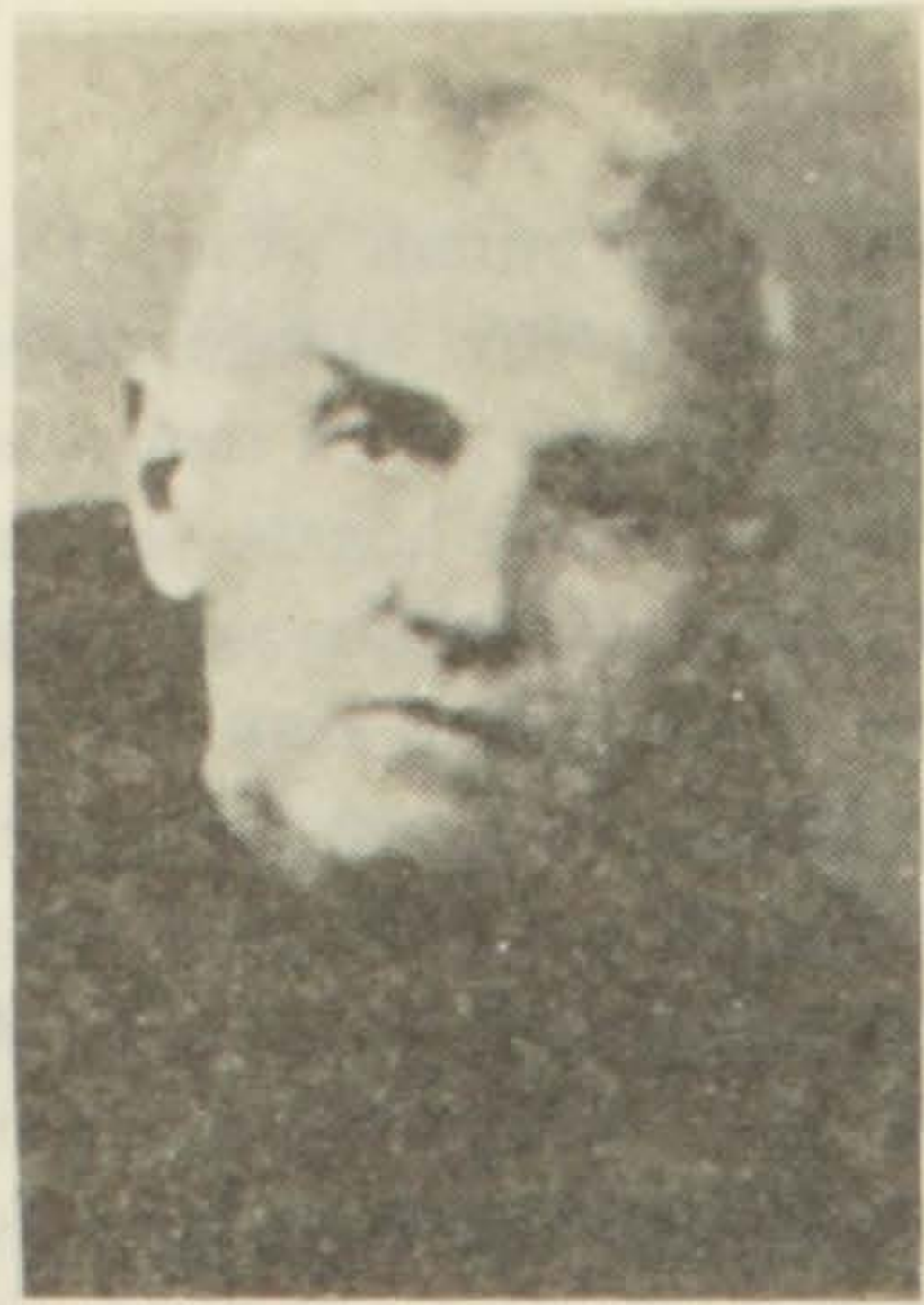
Vlč. PASZTOR ARPAD je iz župe u Bogojevu premješten za upravitelja župe u Budisavi. Na njegovo mjesto u Bogojevu otišao je FAZEKAS FERENC, dosadašnji upravitelj župe u Bajši. U Bajšu je, pak, za novog upravitelja došao vlč. BEER GRERGELY, koji je do tada obavljao dužnost katedralnog kapelana u Subotici.

Vlč. CSUZDI ILLES, bajmočki kapelan, došao je u Suboticu za kapelana u župu sv. Terezije.

Mladomisnici FRANJO IVANKOVIĆ i SZELES OSZKAR, imenovani su duhovnim pomoćnicima (kapelanima) novosadske glavne župe, Imena Marijina, a mladomisnik MIROSLAV ORČIĆ kapelanom u Bajmoku.

Biskup je ujedno ove jeseni imenovao vlč. g. MIOCS JÓZSEFA rektorom našega sjemeništa "Paulinum".

Naša pastoralna suradnica VARGA ENIKO, je iz Budisave prešla u novosadsku župu sv. Roka.

ŠTOVANJE MAJKE BOŽJE U HOMILIJAMA SLUGE
BOŽJEGA, OCA TOME GERARDA STANTIĆA,
KARMELIĆANINA

Štovanje Majke Božje sluga Božjega o. Gerarda, odraz je teoloških strujanja onoga vremena.

Svoju propovjedničku službu na hrvatskom jeziku počinje o. Tomo Gerard Stantić svojim dolaskom u Sombor 1904. godine, gdje je u karmelskoj crkvi bio jedini propovjednik na hrvatskom jeziku. Te godine ravno je 50 godina od kako je papa Pio IX. proglasio dogmu o Marijinu Bezgrešnom začecu. Sačuvane su četiri homilije, kojima o. Tomo želi približiti tu proglašenu istinu vjere i njima obilježiti tu obljetnicu. Zanimljive su slike iz svakidanjeg života kojima sluga Božji želi približiti sadržaj ove dogme. Mariju uspoređuje sa cvijetom, čiji je izvanredni plod bio sam utjelovljeni Bog u osobi Isusa Krista. Marija je kao oplemenjena (kalemljena) voćka (ta se praksa u to vrijeme uvodi u voćarstvu u Bačkoj), ali u njoj nije ostalo ništa „divljega“, nego je od samoga svoga početka, od trenutka utjelovljenja duše tj. začeca ona sva u milosti, sva „plemenita“. Marija je pčela, koja nam je donijela najveću Božju slast-duhovni med u osobi Isusa Krista. U Mariji vidi remek-djelo Božjega stvaranja, „ona je najlipča od svih stvorenja“, a sve radi tajne Utjelovljenja tj. jer ju je Bog izabrao za Majku svojega Sina, Zato na jednom mjestu ističe, „ako je Ivan Krstitelj, da bi navistio Isusovu rič, morao biti još u krilu svoje majke očišćen od grija, koliko je više ona, koja je tribala tu Božju Rič, morala biti čista od grijeha“. Zato ju je Bog na poseban način sačuvao od svakoga grijeha, pa i istočnoga od samog trenutka njezina začeca u utrobi majke Ane.

Gotovo iz istog razdoblja sačuvana je jedna homilija o. Gerarda o Marijinu Uznesenju na nebo (1908). Gotovo 50 godina prije nego će papa Pio XII. (1950) proglasiti kao istinu vjere, da je Marija po završetku svoga zemaljskoga života dušom i tijelom bila uznesena u nebesku slavu. Tu je o. Tomo svjedok ne samo svoje vjere, nego vjere Crkve, onoga vremena, tj. da pape, proglašavajući neke istine kao dogme, kao istine vjere, ne izmišljaju ništa nova, nego samo izražavaju one istine, koje su sadržane u sv. Pismu, u tradiciji Crkve, u njezinom vjerovanju i liturgijskom životu. Iako se u ovoj svojoj homiliji sluga Božji priklanja onoj struji u katoličkoj teologiji, koja misli, da je presv. Djevica u svemu željela nasljedovati svojega Sina, pa ga je onda nasljeđovala i u tome da se podložila „zakonu smrti“, ali u daljnjem izlaganju jasno izražava bit ove dogme, da je Marija nakon svojega odlaska sa ove zemlje, bila uznesena dušom i tijelom u nebesku slavu.

STRANICA

O. GERARDA

SLUGA BOŽJI, O. GERARD, VIDI U MARIJI UZOR ŽIVLJENJA

U svim svojim propovijedima sluga Božji, o. Gerard, je veoma konkretan i sav okrenut prema praktičnom životu kršćana kojima naviješta. U Marijinu pohodu Elizabeti, o. Tomo vidi uzor susretanja među kršćanima. Gošćenje je stari dobar slavenski običaj duboko uvriježen u našem narodu, ali se taj običaj sve više materijalizira, na tim susretima se govori samo o materijalnim stvarima, a trebalo bi po uzoru na svetu Djevicu, više pažnje posvetiti Bogu, molitvi i duhovnim vrijednostima, tada bi naši susreti bili i radosniji i korisniji (homilija na dan Marijina Pohoda).

U isusovu prikazanju on vidi „naviještaj prave žrtve“ koja će se ostvariti na križu, a starozavjetne žrtve za njega su „osim“ to će reći sjena. Iz ovog događaja sluga Božji izvodi pouku, da i mi moramo sva svoja trpljenja poput Marije, prikazivati Bogu i tako će sva naša trpljenja imati svoj duboki smisao.

U Marijinom uznesenju u nebo on vidi pobjedu dobra i osobito pobjedu nad smrću. Zato je to blagdan velikog ohrabrenja za nastojanje u dobru i to do konca, jer pobjedom nad smrću bit će isplaćeni svi naponi i sav uloženi trud i to je izvorom istinske životne radosti.

PRAKTIČNI SAVJETI SLUGE BOŽJEGA, O. GERARDA, ZA ŠTOVANJE GOSPE

Sasvim je izvoran u svojim gledanjima na konkretno štovanje Majke Božje u praktičnom životu vjernika. Kada želi protumačiti smisao krunice i njezinog ustanovljenja, uzima običaj Bunjevaca da se ljudi međusobno darivaju kada se ide u goste „nosi starima milošća“ i da stariji darivaju dicitu, tj. „daju im milošću“. Tako je eto i presveta Djevica po sv. Dominiku htjela nam „dati svoju lipu milošću“, tj. svoj dar, koji nas vazda treba sjećati na nju i povezivati s njome. U jednoj pak drugoj homiliji tumači smisao otajstava krunice, svih petnaest, jedno za drugim, sa izvornim smislom za konkretni život, ali i duboki teološki smisao istih otajstava, čak do pravih poetskih zanosa. Npr. kada govori o Isusovu rođenju, počinje sa dijalogom među zvijezdama, gdje veće (starije) zvijezde šalju mlađe zvijezdice, da pođu i pogledaju što se to na zemlji dogodilo, tj. da se Bog toliko ponizio da je uzo lik malog Diteta, da tako postane bliz svakom čoviku i svakom stvorenju.

Kada, kao karmelićanin govori o škapularu, u njemu vidi „odiću blažene Dvice Marije“. Zatim iz svakidanjeg života uzima slike i govori kako majka povija malo dijete, da ga utopli i tako sačuva u životu. Tumačeći smisao odijela, da ono štiti čednost, čuva zdravlje... Osobiti naglasak je stavio da nas to odijelo čuva od hladnoće grijeha i da nas potiče da nasljeđujemo vrline naše Majke, čije odijelo nosimo. Posebno ističe da nije dovoljno samo nositi škapular, nego se treba moliti presvetoj Djevici i posebno nasljeđovati njezine vrline.

U jednoj svojoj propovijedi u čast Marije Pomoćnice kršćana potiče vjernike da se u svim svojim poteškoćama obraćaju presvetoj Djevici, jer se „sav njezin život u nebu sastoji u dilima ljubavi“. Na primjeru majke kojoj su ubili sina jedinca, želi poučiti kršćanski puk da presveta Djevica, još više od te majke, velikodušno oprašta svima onima koji su ubili u svojim dušama milosni život njezina Sina.

Godine 1906. organizira veliki „škapularski prašun“ (procesiju) kao zadovoljštinu za uvrede nanesene Kristu u presvetom Oltarskom Sakramentu za vrijeme Tijelovske procesije u Somboru iste godine. Iz teksta same propovijedi nije vidljivo o kakovom se događaju radi, ali velikom zau-

zetošću i žarom poziva narod na sudjelovanje u toj procesiji, kako bi se po zagovoru BDM . ublažila uvreda nanesena Kristu Gospodinu.

Tako, eto, sasvim konkretno sluga Božji, poučava Božji narod, ali i sam prednjači svojim primjerom, što je bilo vidljivo kako braći u samostanskoj zajednici, tako i Božjemu puku, koji je dolazio u karmelićansku crkvu.

Ovu homiliju sam održao u somborskoj karmelićanskoj crkvi, 24. lipnja 1988. god. na 32. obljetnicu smrti sluge Božjega o. Tome Gerarda Stantića, osnivača hrvatske karmelićanske provincije).

Lazar Ivan Krmpotić

KARDINAL FRANJO KUHARIĆ KOD GOSPE OD KARMELA U SOMBORU

Pitomi grad Sombor, grad zelenila i još po kojeg starog fijakera „što ulicama luta“, po prvi puta u svojoj povijesti službeno je i svečano dočekao prvaka Crkve u Hrvata, Kardinala dr. Franju Kuharića. Svrha dolaska bila je proslava Karmelske Gospe u Marijanskoj Godini, koje se divno uklopila u 43 obljetnicu svećeničkog ređenja našega Kardinala.

Kardinal je doputovao u Sombor u petak 15. srpnja u popodnevnim satima iz Šarengrada, gdje je pohodio novo-otvoreni samostan karmelićanki stroge klauzure. Kardinal je doputovao u pratnji msgr. Stankovića, ravnatelja hrvatske inozemne pastve. Nakon kraćeg odmora u samostanu Karmelićana, slijedio je svečani doček kardinala u 18 sati u karmelićanskoj crkvi. Pred punom crkvom naroda, kardinala je

pozdravio i zaželio mu dobrodošlicu u ime samostana i vjernika o. Mate Miloš, prior samostana. Vjernici su burnim pljeskom izrazili svoje oduševljenje što je među njima po prvi puta kardinal, službeno i svečano.

Slijedila je svečana pjevana prva Večernja u čast Karmelskoj Gospi. Uz kardinala su u svečanim pluvijalima, domaći biskup msgr. Matija Zvekanović, provincijal hrvatskih karmelićana o. dr. Jakov Mamić, duplex asistencija, braća karmelićani u bijelim plaštevima te svećenici u roketama. Večernja je pjevana s narodom. Pjevanje su vodili, vlč. Antun Knežević župnik iz Batine i o. Mate Miloš prior. Nakon Večernje po običaju karmelićana pjevala se SALVE REGINA. Zatim je slijedila sv. misa i završetak velike devetnice Karmelskoj Gospi koju je predvodio i propovijedao sam kar-

Biskup Huzsvar Laszlo, kardinal Franjo Kuharić,
biskup Matija Zvekanović; vlč. Andrija Koplivić

dinal. Govorio je o Mariji Majci Crkve koju je Krist testamentarno povjerio s križa Ivanu, a Ivana Mariji. Propovijed je jezgrovita i duboko sadržajna na veliku radost vjernika.

Na Svetkovinu Karmelske Gospe, 16. srpnja, grad Sombor nije još doživio tako veliku svečanost kao toga dana. U karmelićanskoj crkvi prema tradiciji slave se sv. mise ovim redom: u 6 sati na hrvatskom jeziku; u 7 sati na slovačkom jeziku; u 8 sati na njemačkom jeziku

u 9 sati svečana koncelebracija na mađarskom jeziku koju je predvodio i propovijedao zrenjaninski biskup msgr. Laszlo Huzsvar sa mađarskim svećenstvom. Crkva dupkom puna vjernika koji zanosno pjevaju uz pratnju orgulja na kojima je svirao dr. Đurka Tabori. Biskup propovijeda o Mariji nositeljici života i nade. Pri kraju mise na oltar se uspinje kardinal Kuharić u svome kardinalskom grimizu uz pratnju domaćeg biskupa Zvekanovića. Kardinal upućuje vjernicima Mađžarima riječi pozdrava. Govori zanosno na hrvatskom jeziku, a doslovno ga na mađarski jezik prevodi biskup Huzsvar. Kardinal govori o Crkvi koja okuplja narode, o Crkvi koja je Majka i ima Mariju za Majku. Poziva vjernike na vjernost Crkvi, na očuvanje svetosti braka, obitelji i poroda, na očuvanje sela i seoske kulture „uništimo li sela, uništiti ćemo i bogatstvo vjere, seoske kulture i narodnog stvaralaštva”. Kardinal se uključio u Škapularsku procesiju i na kraju je podijelio s biskupima svoj blagoslov.

U 10,30 sati, središnje slavlje Karmelske Gospe na hrvatskom jeziku radi kojega je došao kardinal. Svečana povorka s djecom i mladima u hrvatskim narodnim nošnjama njih oko 100, s upaljenim svijećama u rukama prate lik Karmelske Gospe što ga nose četiri momka. Svečano ulaze u prekrasno urešenu crkvu s papinskim i karmelićanskim zastavicama, vijencima. Oltari, glavni i sporedni prekrasno urešeni bijelim gladiolama što su ih poklonili somborski vrtlari za ovu zgodu. Svjetla gore, zvona zvone, orgulje bruje. Predivan prizor koji se ne pamti. Povorka s narodnim nošnjama ide kroz dupkom punu crkvu. Na vratima se pojavljuje kardinal, a narod ga pozdravlja burnim pljeskom. Uz kardinala su: domaći biskup msgr. Matija Zvekanović, đakovački biskup msgr. Ćiril Kos, zrenjaninski biskup msgr. Laszlo Huzsvar, Ravnatelj inozemne pastve msgr. Stanković, provincijal hrvatskih karmelićana o. dr. Jakov Mamić, delegacija Pravoslavne crkve, predvođena episkopskim namjesnikom gosp. Miroslavom Naumov, pastor Reformatske crkve gosp. Bekashi, preko 40 svećenika i posluga. Radi velikog mnoštva jedva su došli do oltara.

Na početku mise, kardinala i goste pozdravlja provincijal o. Mamić. (Prilažem njegov govor). Nakon provincijala kardinala pozdravlja biskup domaćin Zvekanović.

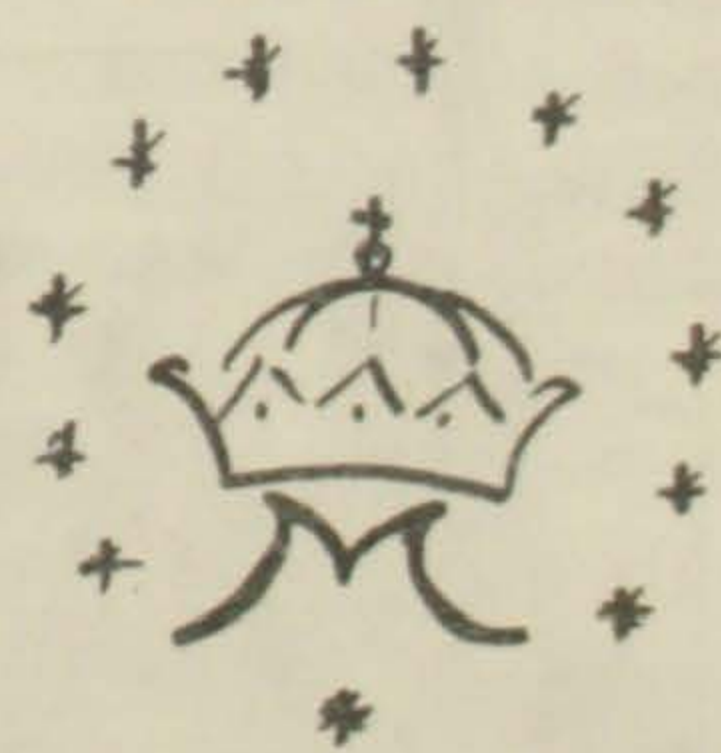
Slijedi kađenje oltara uz zanosno pjevanje ulazne pjesme Zdravo Djevo... Kraljice Hrvata. Na orguljama svira mladi župnik iz Batine vlč. Antun Knežević, vrsni orguljaš. Glavni animator liturgije je o. Mate Miloš prior, glavni ceremonijar je preč. Andrija Kopilović sa svojim pomoćnicima vlč. Pfeiferom i Ehmanom. Pjeva se skladno i zanosno, oso-

bito misa Andeoska koju je narod vrlo dobro uvježbao i prihvatilo. Ceremonije su dostojanstvene i bez žurbe. Nema žurbe kada je ovako visoki gost među nama. Nakon navještanja Evandjelja, kardinal propovijeda na temu, Marija plodna Majka, s osobitim osvrtom na rađanje i odgoj djece u vjери Crkve, u svijesti pripadnosti hrvatskom narodu, kulturi i stvaralaštvu na ovim Bačkim ravnicama, uz dužno poštovanje svih naroda, vjeroispovijesti i svjetonazora. Kardinal govori zanosno i živo, a narod potvrđuje burnim pljeskom. Nakon ispovijesti vjere i molitve vjernika slijedi prinos darova. Mladi u narodnim nošnjama, njih 20 parova, prinose na oltar, zlatni kalež dar karmelićanske trećoredice Mande Jozić i vjernika koji dolaze u karmelićansku crkvu, ciboriji sa hostijama za konsekraciju, vino domaće, veliki snop žita požnjevenog sa sve četiri strane somborskih salaša: Gradine, Bezdranskih salaša, Nenadića i Šaponja, povezan u jedno s trobojnicom, veliki domaći kruh što ga je ispekla bunjevačka nana Marija Paštrović cigaretlova. Zatim slijede grbovnici kardinala i biskupa prisutnih, što ih je od vune i zlatnih niti otkala teta Janja, a nacрте stvorila teta Eva, obadvije iz Bačkom Monoštora. Grbovnici su veličine 70x40 uokvireni u ukrasne okvire. Mladi su prinijeli kardinalu i biskupima prekrasno urešene velike svijeće s njihovim grbovima, što su izradile sestre Karmelićanke stroge klauzure iz SORE kraj Ljubljane, Monsignoru Stankoviću mladi su predali ukrasni ručnik iz Bačkog Monoštora. Svi su darovi pokazani narodu a narod je plješćući odobravao ono što se kardinalu i biskupima predalo.

Na završetku mise, starješina samostana i organizator svega slavlja o. Mate Milor, zahvalio se uglednom gostu kardinalu, biskupima, provincijalu, delegaciji Pravoslavne i Reformatske crkve, te svemu Božjem Narodu. Mora se odati posebno priznanje vjernicima Somborcima koji su se uistinu pokazali puni ljubavi u pripremi i ostvarenju ovoga nezaboravnoga slavlja kakvog grad Sombor, pa možda i cijela Bačka ne pamti. Nakon svečanog blagoslova kardinala i biskupa slijedila je Škapularska procesija.

Braća karmelićani su s narodom i časnim sestrama „Marijine sestre” i Milosrdnicama iz Bačkog Monoštora priredili svečani objed u samostanskoj blagovaonici za sve uzvanike i goste. Tokom cijeloga dana Karmelske Gospe u crkvi se podijelilo preko 2500 sv. pričesti, a računa se da je toga dana kroz crkvu prošlo preko 6 tisuća duša.

o. Mato MILOŠ OCD

POZDRAVNO SLOVO PROVINCIJALA
KARMELIĆANA

Kardinalu Franji Kuhariću
Biskupu Ćirilu Kosu
Biskupu Matiji Zvekanoviću
Biskupu Laszlu Uzsvaru

SOMBOR

Uzoriti gospodine kardinale, stožerniče naše majke Crkve, preuzvišeni oci biskupi, đakovački i subotički, zajedno sa ovom karmelskom zajednicom izričem Vam najsrdačniju dobrodošlicu na ovom svetom mjestu kao dionik i skrbnik ovoga Božjega naroda, okupljena danas u srcu Sombora da Vas dočeka i pozdravi i zajedno s Vama proslavi blagdan Karmelske Gospe.

Vjerni puk Božji, okupljen na ovom svetom mjestu predstavlja Crkvu somborsku i Crkvu iz gradske okolice, narod jako vezan za Majku Isusovu koju karmelićani časte kao svoju majku, kraljicu, sestru. S osobitim zadovoljstvom želimo proslaviti Boga danas, časteći zajedno s Vama njegovu majku u ovoj godini koja nosi njezino ime.

Uzoriti gospodine, preuzvišena gospodo, ovdje Vas pozdravlja Crkva, sabrana iz mnogih naroda i jezika u jedinstvu vjere, međusobnog uvažavanja, združenosti u križu gospodina našega Isusa Krista. Na ovoj svetoj misi osobito Vas želi pozdraviti Crkva u Hrvata u ovom dijelu Domovine. Mi u Vama gledamo svoje biskupe, pastire duša svojih, oce crkvenosti naše, nositelje našega ljudskog, narodnog, eklezijalnog i vjerničkog identiteta. Radosno u Vama prepoznajemo one kvalitete koje apostol Pavao traži od crkvenih starješina: „... Nadglednik u svojstvu Božjeg upravitelja mora biti besprijekoran, ne samodopadan, ne sklon srdžbi, ne goropadan, ne svadljivac, ne odan prljavim dobicima, već gostoljubiv, dobrotiv, razborit, pra-

vedan, pobožan, gospodar sebe, posve privržen sigurnom propovijedanju nauke, da može i opominjati u zdravoj nauci i pobijati protivnike” (Titu, 1,7-9). Radosni smo da danas to možemo i javno posvjedočiti da smo se u više navrata osvjedočili Vašom pravičnošću.

Ova Crkva u ovom času svoje povijesti iziskuje Vašu nazočnost ovdje. Potrebni ste Crkvi ovoga mjesta kao dažd neba zemlji, kao sunce nejakom sjemenu, kao brižna i čvrsta ruka iznemogloj starici. Ima ovdje i suše i zasijanog sjemena i staračke nemoći, ima ovdje i posustalosti i klonulosti, zamora i izgubljenosti. Vi ovoj Crkvi trebate.

Uzoriti gospodine kardinale, dobro došli Vi iz drage nam zagrebačke Crkve. Ta Crkva nam je osobito draga. Očekujemo da ćete nam danas uputiti poruku te Crkve koja nas svake godine okuplja oko Uzdanja našega u Bistrici i Sigurnosti naše u Remetama.

(Poslije ovih zanosnih riječi kardinalu, provincijalu, dr. Jakov Mamić pozdravio je toplim riječima đakovačkog biskupa msgr. Ćirila Kosa; subotičkog biskupa msgr. Matiju Zvekanovića; zrenjaninskog biskupa msgr. Laszla Huzsvara; ravnatelja inozemne pastve msgr. Vladimira Stankovića; delegaciju Srpske Pravoslavne crkve koju je predvodio episkopski namjesnik gosp. Miroslav Naumov; pastora reformirane crkve, gosp. Bekašija.)

IZ MUČENIČKE KRVI I OSOBNIH ŽRTAVA
RASTU SVEĆENIČKA ZVANJA

Na prostranoj imotsko - bekijskoj ravnici smjestila se župa Drinovci sa svojih nekoliko sela. Mlada Misa u ovoj župi, kao i u rodu Majića nije nikakva rijetkost, jer iz toga roda ima gotovo dvadesetak svećenika, a iz same župe 36 živih svećenika. Ipak je Mlada Misa don Željka Majića bila posebnost, a dogodila se u drinovačkoj crkvi sv. Mihovila 10. srpnja 1988. godine.

Željko je četvrti potomak slavne hercegovačke svećeničke loze. Željkov pradjed imao je rođena brata poznatog don Andriju Majića, generalnog vikara i jedno vrijeme upravitelja hercegovačkih biskupija. Njegov djed + Pero imao je rođenog brata svećenika don Andriju mlađega, koji je bio ubijen negdje u Hrvatskoj, po završetku rata, od zločinačke ruke. Rođeni mu je stric, Milan, brat Željkov oca Mihovila, također svećenik Mostarske biskupije i župnik u Studencima, don Srećko Majić.

No, ono po čemu je ova Mlada Misa, pa i ovo svećeničko zvanje specifično, jest činjenica da u svojoj lozi i sa očeve i sa majčine strane ima dva svećenika mučenika. Sa očeve strane spomenutoga don Andriju Majića, a sa majčine strane + don Iliju Tomasa, kojega u ratnom vohoru ubiše četnici.

Tu misao je posebno istakao i propovjednik na ovoj Mladom Misi, dugogodišnji prijatelj kuće Majića, svećenik Subotičke biskupije, Lazar Ivan Krmpotić, pozvavši svoje sunarodnjake, da, ako žele živjeti kao vjernici i kao narod, moraju kao put koji vodi do toga dobrovoljno prihvatiti žrtve brojnog poroda, teškog i napornog života, Isusa radi, i onda će, u narednim pokoljenjima loze Majića biti još Mladih Misa na radost Rodu i Crkvi.

Z. K.

ZA ŽIVOT ZA ŽIVOT

AKCIJA: ZA ŽIVOT – AKCIJA: ZA ŽIVOT – AKCIJA

Nastavljamo rubriku "Za život". Tema razmišljanja u ovom broju je "LJUBAV". Ima to veze sa životom. Rekao bih - ima, i to vrlo velike. Istina je da se ljudski život može "proizvesti", da tako kažem, i bez ljubavi muža i žene, no ipak je ljubav bitni element u nastanku novog života. Samo život, koji je nastao iz ljubavi, ima temeljne preduvjete da bude i sretan...

ZAJEDNICA PO LJUBAVI

Kad je sv. Ivan dao novu definiciju o Bogu – Bog je Ljubav - izjednačio je Ljubav s Bogom! Time ujedno najavljuje da je ljubav tajna kao i Bog. Treba vjerovatgi Ljubavi i u Ljubav!

No pojava ljubavi čini nam se tako jednostavna i poznata, te je izjednačujemo s pojavom kao što je seksualni užitek ili poljubac, pronografija i sl. Zato je čest slučaj razočaranja nad "ljubavlju", pa se mladi rastaju, ponovo sastaju i opet...!

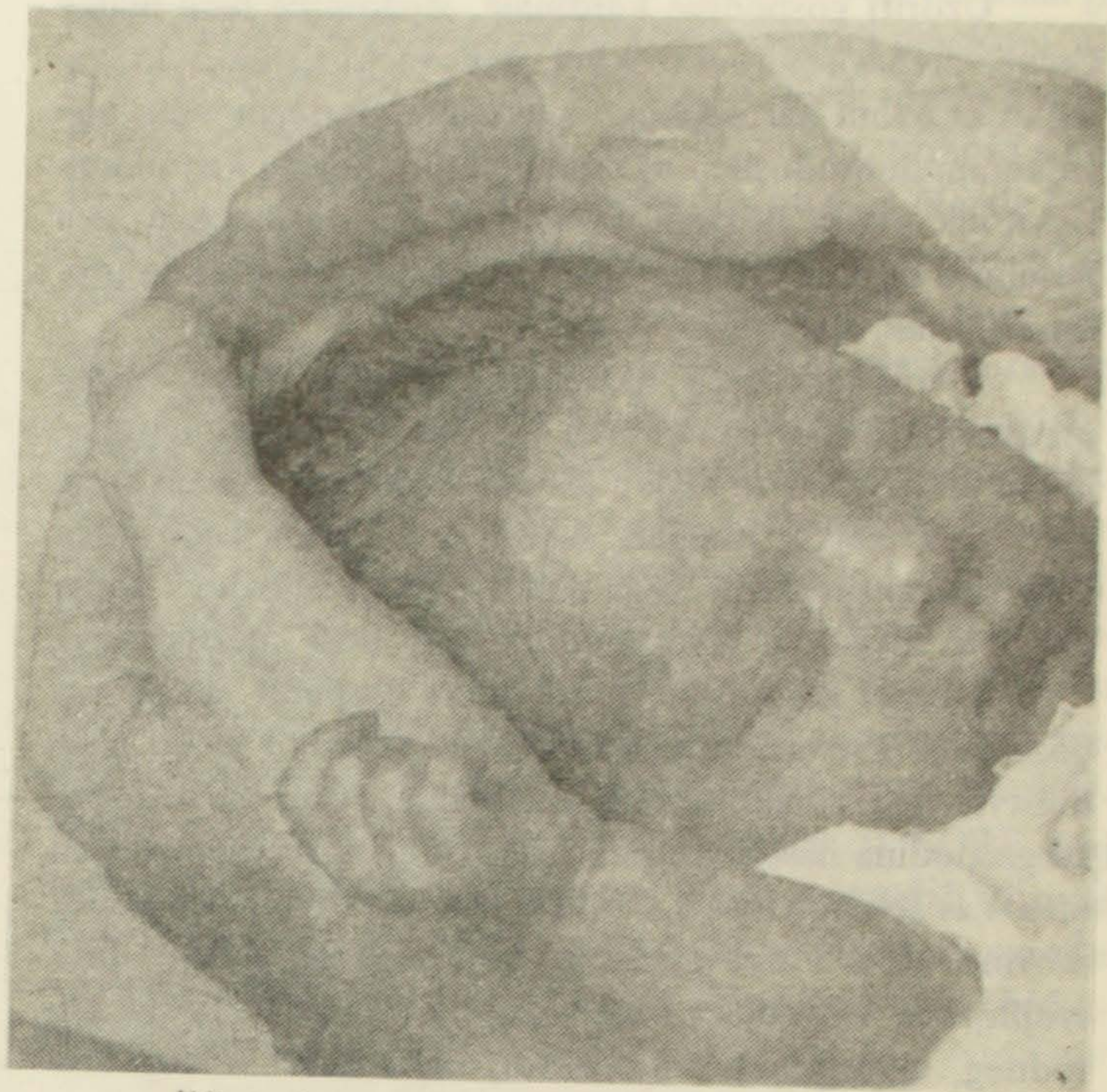
ŠTO JE LJUBAV?

Ako odgovorimo Ivanovim izrazom onda je odgovor kratak: Ljubav je Bog. Ako hoćemo izreći to malo razumljivije, moramo se poslužiti definicijom sv. Pavla iz 1. Korinćanima, poglavlje trinaesto: "Ljubav je velikodušna, dobrotivna je ljubav, ne zavidi, ljubav se ne hvasta, ne nadima se; nije nepristojna, ne traži svoje, nije razdražljiva, ne pamti zlo; ne raduje se nepravdi, a raduje se istini; sve pokriva, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi. Ljubav nikad ne prestaje!"

Što to znači za naše konkretne, međuljudske odnose? Ljubav je spremnost jedne osobe da daruje drugoj osobi: svoje vrijeme, svoje znanje, svoje imanje, svoje sposobnosti. Kad se radi o braku, onda i svoje tijelo, ali ne za igru, zabavu, nego da se ljubav utjelovi u novoj osobi (dvoje njih bit će jedno tijelo) i u novom ljudskom životu - u djetetu. Ljubav raste ovisno od mjere darivanja. To darivanje ne smije trajati samo jedan trenutak. Ne smije postojati samo na dan vjenčanja ili godinu dana, nego do kraja - "do moje ili do tvoje smrti", izjavljuju zaručnici na dan vjenčanja.

BOG NAM JE UZOR

Čovjekov grijeh je uvijek "zločin" protiv ljubavi. Bog nas ljubi, nikad nas ne uvrijedi, a mi? Mi na ljubav često puta ne odgovaramo ljubavlju. Božja ljubav prema nama je neizmerna - ide to te mjere da ljudi pomišljaju da Boga i nema;

Dijete ćemo primiti s ljubavlju u obitelj

jer da ga ima, morao bi kazniti ljude. A, On šuti! Šuti jer ljubi i čeka. Bog nam se i objavio kao Otac koji voli svoju djecu. Kako molimo? – Oče naš, koji jesi... Objavio nam se i kao Zaručnik koji ljubi svoju Zaručnicu – Crkvu. Sv. Pavao kao najbolji primjer, kako muž treba ljubiti svoju ženu, vidi u odnosu Krista i Crkve i kaže: kao što Krist ljubi Crkvu. A znamo koja je bila mjera njegove ljubavi – smrt na Križu.

Sv. Ivan, u svojoj 1. poslanici piše: "U ovom je ljubav: ne da smo mi (prvi) ljubili Boga, nego - On je ljubio nas i poslao nam Sina svoga kao pomirnicu za grijeh naše. Ljubljeni, zaključuje, ako je Bog tako ljubio nas, i mi smo dužni ljubiti jedni druge" (1. Iv 4, 7 - 11). To nam pomaže razumjeti kršćansku ljubav u braku. U braku ljubav je ona "sila" po kojoj u tom braku, odnosno u toj obitelji boravi sam Bog kao izvor radosti i kao njihov suradnik: "Ako ljubimo jedni druge, Bog ostaje u nama i ljubav je Njegova u nama savršena" (1 Iv 4, 12).

LJUBITI TREBA UČITI

Tako brak počiva na vrlo uzvišenim temeljima - na ljubavi, a Krist ga je uzdigao još više, na svetost Sakramenta. Ako je to tako, onda znati pravo ljubiti jest mudrost života. Treba znati ljubiti!

LJUBAV SE MORA HRANITI

1. Ljubiti treba učiti

Kad se radi o mladima, onda je dužnost roditelja i odgojitelja naučiti mlade ljubiti. Treba naučiti mlade razlikovati tjelesni nagon za razmnožavanjem od prave ljubavi! Ljubav nije plod nagona, nego je spremnost duha - razuma i volje kome, kad i kako se darivati.

2. Ljubiti treba htjeti

Obično se misli da to ne treba htjeti kad je to ugodno, dobro i lako... Međutim, ljubiti je najteže! Prava ljubav je zahtjevna. Ljubav traži darivanje, žrtvovanje, odricanje... prema onom koga ljubim. Sjetimo se tolikih majki koje mi smatramo velikima, jer su bile dosljedne svojoj ljubavi. Sjetite se tolikih velikih očeva koji su izgarali iz ljubavi brinući se za svoju obitelj...!

3. Ljubiti treba moći

Tko ne može prihvatiti žrtvu i ostvariti je, tko ne može prihvatiti sve oblike darivanja kroz koje brak postiže svoj puni cilj, taj nije sposoban za brak.

Zato ljubav, ali ona prava - koja izlazi iz srca, volje, spremnosti na darivanje i žrtvu, te vjernost do groba - treba biti glavna briga bračnih drugova. Ljubav u braku mora neprestano rasti. Pitanje je kako?!

LJUBAV MORA RASTI

Kad bračni drugovi pravo shvate kršćansku ljubav u braku i počnu je živjeti, polako počnu mijenjati svoje postupke, mišljenje, svoje navike, te se polako stvara drugi mentalitet. Nestaje moj "Ja", ili bolje odnos "ja - ti" prelazi u "mi". Prijašnje "moje" postaje "naše". Sve više uviđaju da je zajedno bolje, ljepše - da kad rade zajedno, nitko nikoga ne ugrožava. Počinju se radovati jedno drugom. POsao im ide brže i bolje. Muž je sretan što mu žena vodi brigu oko domaćinstva, oko kuhanja, oko djece (iako i on to čini čim treba), a žena je sretna što ne mora voditi brigu oko gradnje kuće, oko prevoza materijala, oko zarade (iako i ona sudjeluje koliko može i koliko treba). I jedno i drugo svojim radom doprinose rastu obitelji. Nema ljubomore, nema zavisti. Majka upućuje djecu na oca i muža, da ga djeca poštuju, da ga vole, da mu pomažu, da mu se raduju... a muž isto tako. Svatko osjeća kako je sam nedostatan. Izbjegavaju isticati sebe i svoje sposobnosti kad vide koliko se i drugi trude. To povremeno i priznaju jedno drugom pred svima, javno. Imaju snage glasno zahvaliti jedno drugom za svijesno iskazanu ljubav. Tuđe mane brzo se zaboravljaju, jer ih daleko nadilazi svakodnevna djelotvorna ljubav. RADIJE se spominju vlastite mane i slabosti što služi kao ohrabrenje drugima, kako ne bi pomislili da je samo on ili ona slaba ili slab. Tako se zapravo natječu u ljubavi, a to silno veseli dušu i hrani ljubav, te ona raste.

Pored međusobne bračne ljubavi koja može hraniti i jačati "kosti", potrebno je ići na Izvor ljubavi i napajati se. To je opet ono što smo na početku rekli. Zato je sretna ona kršćanska obitelj koja zna gdje je Izvor ljubavi, pa nastoje svi skupa - i otac i majka i djeca svake nedjelje pristupiti stolu Gospodnjem te tako nahranjeni, obnovljeni u Bogu - Ljubavi "rod roditi" i za sebe i sa svojom srećom a i za druge, za svoj narod kao jamstvo vječne sreće...

MI

OBITELJSKI SIMPOZIJ

Od 31. kolovoza do 4. rujna o.g. u novoj konkatedrali u Splitu održan je Međunarodni simpozij za obitelj na temu: ljubav, život, obitelj. Simpozij je održan povodom dvadesete godišnjice enciklike pape Pavla VI „Humanae vitae”. Iako je ta enciklika prigodom svog izlaska izazvala mnogo prašine u nevjerničkim, a često i u vjerničkim krugovima, danas je jasno rečeno da je Pavao VI bio pravi heroj iznijevši neustrašivo čistu i zdravu nauku o braku i o bračnom životu. Time je ohrabrio tolike sljedbenike koji širom svijeta smjelo okupljaju sve dobronamjerne, a ustaju protiv tolikih zloporaba i anomalija u braku čije se posljedice danas jedva da mogu popraviti. Takav jedan međunarodni apostol o. dr Paul Marx bio je pokrovitelj i ovog Simpozija u kojem je kroz četiri dana nastupilo oko pedesetak govornika bilo kao referenti ili samo kao svjedočanstva. Evo samo nekih tema: teologija ljudskog tijela, ljudska spolnost u Bibliji, pravo na život, obespravljenost onih koje se ubija abortusom, psihološke razlike muškarca i žene, pravo na ljudski pokop abortirane djece, predbračna čistoća, ljubav je tajna, pravo liječnika da ne vrši abortuse, dužnost liječnika spašavati živote, ostali oblici otuđenja u obitelji... Da nabrojimo samo neke predavače: o. P. Marx iz SAD-a, dr Lisec, Bill-Servin iz Irske, dr Šipić, Marko Majstorović, Marijo Živković, itd.

Iz naše biskupije bili su na Simpoziju prisutni tri svećenika, jedan muž, dvije supruge i pet djevojaka.

Obimnost građe što smo je slušali znak je samo toga kako je obitelj zaista do te mjere okrnjena da bi trebalo mnogo više angažmana da opet dobije svoje pravo mjesto i u svijetu i u Crkvi. Bio je to pravi krik i djece i njihovih roditelja da se trgnemo dok još nije prekasno!

MI

SUBOTICA

ZLATNA MISA

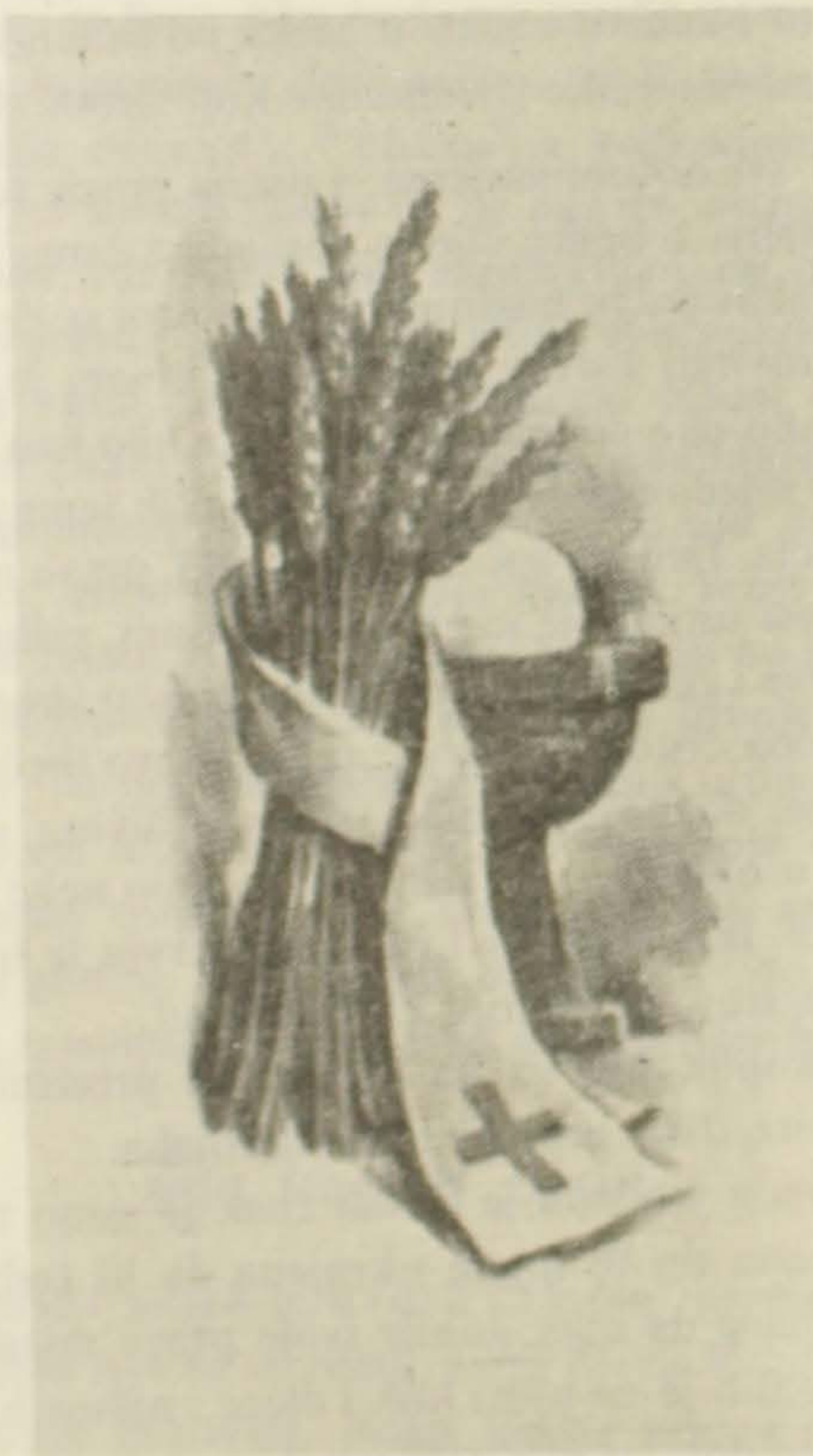
FRA EFREMA - STIPANA KUJUNDŽIĆA

Subotički franjevački samostan doživio je 7. kolovoza o. g. rijetku svečanost. Toga dana napunilo se punih 50 godina kako je fra Efrema - Stipana Kujundžić, primo red svećeništva u trsatskom svetištu Majke Božje, po rukama umirovljenog beogradskog nadbiskupa Rafaela Rodića.

Fra Efrema je htio ovaj svoj jubilej proslaviti u svom rodnom kraju, u franjevačkoj crkvi sv. Mihovila, uz koju je vezano i njegovo redovničko zvanje. Taj ugledni član Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, sin je ugledne hrvatske - bunjevačke grane koja je Crkvi Božjoj u Bačkoj dala niz uglednih svećenika i kulturnih radnika. To su Nikola, Ilija, fra Jese, Pajo, Ivanica Kujundžić, te još živoga, starijeg svećareva bratića, fra Radoslava Kujundžića, koji u dubokoj starosti od 95 godina živi u subotičkom samostanu, te je i sam sudjelovao u svečanoj koncelebraciji koju je predvodio slavljenik.

Premda je fra Efrema uvijek službovao daleko do svoga rodno kraja, nije zaboravio svoj rodni kraj, niti je njegov zavičaj zaboravio njega. Što je pokazalo i ovo slavlje, koje je priredio sadanji subotički gvardijan fra Andrija Matić sa brojnom rodbinom slavljenika.

Mladi u narodnoj nošnji, prigodne recitacije koje je spjevala Tona Kujundžić, skladno pjevanje katedralnog zbora "Albe Vidaković" i nadasve zanosna propovijed fra Augustina Didovića, koji je bio slavljenikov učenik, a kasnije i kolega profesor na samoborskoj franjevačkoj gimnaziji, dalo je slavlju svečani i intimni ton.

zlatomisnik fra Efrema Kujundžić

U svečanoj koncelebraciji sudjelovao je i Lazar Ivan Krmpotić, urednik "Bačkog klasja" i "Subotičke danice", koji se, na poseban način, osjeća dužnikom ovoj grani obitelji Kujundžić, jer ga je poslije majčine smrti bratić svećara + Mons. Ivanica Kujundžić, uzeo u svoj dom, a Marija, rođena Efrema sestra, bila mu je dobra kao majka.

Za vrijeme svečanog objeda u samostanskoj blagovao-nici subotičkog samostana bilo je izrečeno mnoštvo pozdravnih govora i zdravica. Iz ovih se jasno iskristalizirao lik slavljenika. Taj skromni Franjin sin, svega je sebe ugradio u svoju redovničku zajednicu, u kojoj je bio profesor, odgojitelj i poglavar. Bio je graditelj samoborske gimnazije za franjevački svećenički podmladak. A zatim je veliki dio svoga života posvetio radu za našu iseljenu Crkvu i narod, kao organizator i naddušobrižnik naše hrvatske pastve u Austriji, u Beču.

Punih sedamnaest godina, dan za danom, on je na usluzi svim našim ljudima u svom uredu, u historijskom centru Beča, uz poznatu crkvu am Hof, posvećenu sv. Anđelima čuvarima.

Tu je, pred pet godina imao sreću, osobno provesti kroz svoju crkvu i odvesti do povijesnog balkona, papu Ivana Pavla II., koji je dvjesto godina nakon Pia VII. blagoslovio Beč i prisutno mnoštvo.

Zato smo onodobno pisali o o. Efrema da je on "prvi Bunjevac koji je proveo papu po Beču!" Svakako smo imali puno razloga zdušno otpjevati Bogu zavalu za ovoga našeg sunarodnjaka, za sav njegov život i njegovo djelo.

DUŽIJANCA

DUŽIJANCA U ŽUPAMA

TAVANKUT

Dužijancu u našoj crkvi proslavili smo u nedjelju 24. srpnja o. god. Naša omladina je s puno žara spremala Dužijancu. Pleli su se vijenci, spremala i kitila crkva pod vodstvom s. Beate, koja je prava umjetnica u aranžiranju cvijeća i kićenju crkve. Sliku od slame izradila je Anica Balažević-Marinkić. U slami je veoma uspješno oblikovala Gospin lik iz naše crkve.

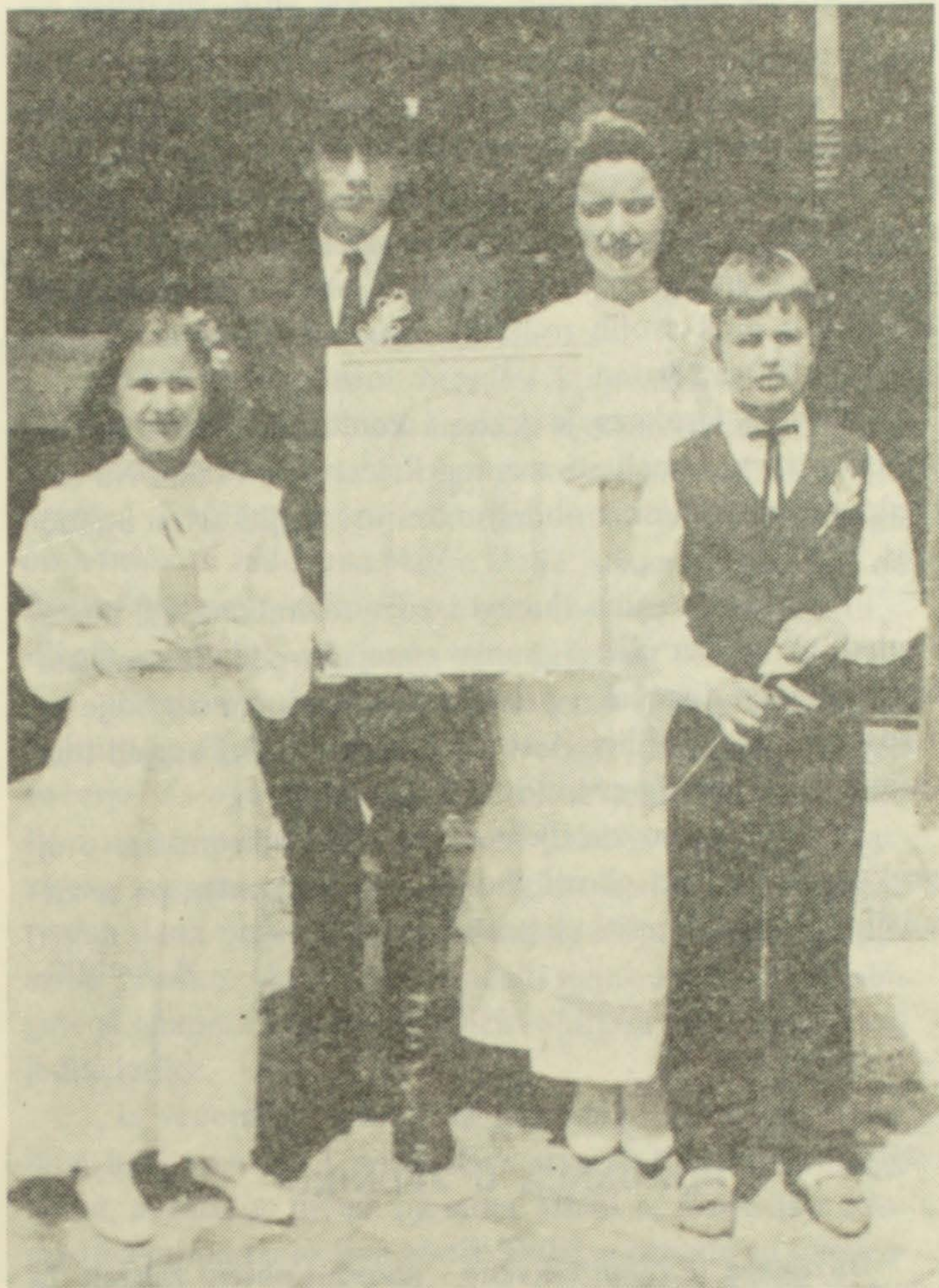
Velika bandašica i bandaš bili su Marica Mamuzić i Marinko Stantić, a mali Dejana Balažević i Igor Lešnjaković. Imali smo dvadesetak djevojaka i mladića obučene u narodne nošnje. To je toliko bogatstvo i ljepota bunjevačkih narodnih nošnji, da ti oči ostanu na njima. Ne znaš čemu bi se više divio, divnom šlengeraju ili starim svilama!

Gosti svećenici bili su nam ovogodišnji mladomisnik Franjo Ivanković, koji je predvodio koncelebraciju i propovijedao. Drugi gost bio je župnik Čavolja (Mađarska) Józef Kniepf, koji iako je Nijemac, govori bunjevački i veliki je prijatelj Bunjevaca. Kao domaćin bio je naš župnik vlč. A. Gabrić, koji je ovom prigodom proslavio svoju četrdeset godišnjicu misništva.

Prepuna, ponosna i raspjevana crkva pjesmom i molitvom izrazila je Bogu zahvalnost za sve primljene darove.

Uveče je na bandašicinom salašu bilo kolo. Zanimljivo je da naša mladež voli ova kola. Skupe se iz svih krajeva grada i salaša, sviraju se isključivo bunjevačke igre, koje oni znalački, rado i neumorno igraju.

A. Gabrić

Bandaš i bandašica s malim bandašom i bandašicom u Tavankutu

Svečano okićene karuce idu prema crkvi

Prizor iz igrokaza: "Svi me vole samo tata ne".

„SVI ME VOLE SAMO TATA NE!”

Omladina Tavankuta je u nedjelju 4. lipnja, pred veoma brojnom publikom prikazala igrokaz: „Svi me vole, samo tata ne!”

Tema igrokaza je iz suvremenog života. Odlazak na rad u inozemstvo dosta puta je razlog raslojavanja naših obitelji. Otac odlazi na rad u Njemačku, a boležljiva majka ostaje s djecom. Kad dozna da joj muž živi s drugom ženom, od tuge i žalosti razboli se na smrt. Glavni junak je sin, koji želi spasiti brak svojih roditelja. On to uspijeva pod cijenu žrtve vlastitoga života.

Poruka igrokaza je jasna i konkretna: samo ljubav, svetost, žrtva, temelj su sretnog kršćanskog braka. Na tim vrednotama i današnja obitelj mora utemeljiti svoju budućnost.

Komad je s puno ljubavi i žrtve režirala naša s. Beata, a mladi glumci su uložili mnogo znanja i truda, da uspješno savladaju ovaj dugačak i prilično složen tekst, i što bolje ga predstave našoj publici. A to su u potpunosti i uspjeli i na kraju bili nagrađeni pravim ovacijama.

Neke župe su zaželjele da se i kod njih prikaže ovaj igrokaz, ali su nam glavni glumci otišli u Armiju, pa se za sada još ne može riješiti taj problem.

A. Gabrić

DUŽIJANCA U ŽEDNIKU

Dužijanca je lijepi crkveno - narodni običaj zahvale za žetvu u Hrvata - Bunjevaca.

Dužijanca u Žedniku bila je 17. srpnja. Marljive žedničke sestre Ana i Teza Milodanović isplele su sliku na kojoj je bila prikazana slavna Blažena Djevica Marija. Ovogodišnji program Dužijance u Žedniku sastojao se iz nekoliko dijelova: u subotu navečer bilo je pokorničko bogoslužje, a u nedjelju u pola deset bila je svečana koncelebrirana sveta misa koju je predvodio mladomisnik g. Franjo Ivanković. To je ujedno bila njegova prva misa u Žedniku, njegovom rodnom selu. Uz njega su bili g. Miroslav Orčić, naš drugi mladomisnik iz Subotice i g. Antun Miloš, župnik.

Gospodin Franjo održao je i prigodnu homiliju u kojoj je istaknuo značenje ukorijenjivanja vjere u narodni život.

U prikaznoj procesiji bandaš Marinko i bandašica Nevenka prinijeli su ovogodišnju “krunu” dužijance.

Nakon mise dvojica mladomisnika podijelili su zajednički, a kasnije i pojedinačni blagoslov sudionicima dužijance.

U predvečerje su mladi Žedničani priredili skormnu, ali vrijednu i lijepu, akademiju koja je bila i lijepo posjećena.

Završetak programa bilo je kolo kod bandašice.

Lijepo je bilo vidjeti i biti sudionikom dužijance u Žedniku. Zamjećuje se da vjera u narodu i dalje živi. Tako nas je dužijanca opet okupila u većem broju da bi zajednički zahvalili Bogu na plodnoj žetvi.

Sudionik

PROSLAVA DUŽIJANCE U MALOJ BOSNI

I ove godine proslavili smo Dužijancu u našoj crkvi i tako nastavili dugogodišnju tradiciju naše župe.

Vjencima od žita, ispletenim vještim rukama mladih župljana i ispečenim “kruvom” od novog brašna, te drugim simbolima - iskazali su naši župljani zahvalnost Bogu za ovogodišnju žetvu. No, da ne bi sve ostalo samo na vanjskim znakovima, Bogu smo iskazali zahvalu svečanom Euharistijom...

14. kolovoza ove godine, prašnjavim atarima našega sela ponovo su prošetale karuce sa paradnim konjima i dobrim kočijašom, koje su nosile ovogodišnjeg bandaša Ivana Vojnića i bandašicu Jovanku Kujundžić, te mlade risare i risaruše. Ovaj prizor probudio je sjećanja svim “starim” risrima i risarusama, koji su nekada svojim rukama skupljali zlatno vlačce na našim njivama... Zaigralo im je srce u grudima, a zacaklala se i pokoja suza u očima dok su promatrali povorku mladih u narodnim nošnjama, prisjećajući se nekadašnje žetve i dužijance po salašima...

Njih su pred crkvom dočekali staratelji, župnik, mali bandaš Dragan Vujević i male bandašice Snežana Skenderović i Blaženka Bošnjak, te ostali mladi u narodnim nošnjama i tako je ovom svečanom procesijom započela sv. Misa.

Svečanu svetu Misu zahvalnicu ove godine predvodio je dr Marin Šemudvarac, župnik župe sv. Roka iz Subotice. On je u svojoj propovijedi također podsjetio na stare običaje, povežavši ih sa zbivanjima u suvremenom svijetu. Mladi su pod sv. Misom pročitali stihove Alekse Kokića koji je pjevao o zlatnim klasovima, o rodnom njivama, o bijelim salašima, o žuljevitim rukama seljaka. Svečanom procesijom sa Presvetim i pjesmom zahvalnicom “Tebe Boga hvalimo” završeno je ovo zahvalno euharistijsko slavlje.

Poslije sv. Mise začuli su se zvuci tamburice, a mladi se uhvatiše u kolo, izražavajući tako i na vanjski način veselje za dar uspješne žetve.

Navečer je u crkvenom dvorištu održano i tradicionalno “Kolo”, koje su priredili bandaš i bandašica za sve svoje poznanike i prijatelje - mlade vjernike - no, nadoše se tu i mnogi drugi...

Na kraju izražavamo nadu i želju da mladi ustraju u očuvanju ovog lijepog običaja, te da se s puno žara i ljubavi, u dogovoru sa župnikom angažiraju oko organizacije proslave Dužijance.

Dok je poduzetnih župnika, dobrih župljana, koji će molitvom i savjetima poticati nas mlade, živjet će i ovaj divni i svima nama tako dragi običaj...

Mina

Đ U R Đ I N

DUŽIJANCA KAO PJESMA

Blagdan žetve – Dužijanca je kod bunjevačkih Hrvata toliko poznata da se o njoj gotovo nema što novoga reći. Ako napišemo da je 7. kolovoza 1988. god. bila Dužijanca u Đurđinu, nismo ništa posebnoga rekli, osim poznatog fakta koji se označava svake godine. No, kako je ovaj blagdan u Đurđinu već desetak godina utkan u životno tkivo župske zajednice, on je svake godine životniji, bogatiji, radosniji. Živi se i slavi kao cjelina u svojim duhovnim, kulturnim i folklornim odrednicama. Sve ono, dobro postavljeno, lijepo usklađeno - kao da teče jedno iz drugoga, doživljava se kao glazba, kao pjesma.

Duhovnu pripravu kroz tri dana održao je Marko Vukov, bivši župnik ove župe, kao dobar poznavalac ovih vjernika, njihovih potreba i mogućnosti.

Na blagdan Dužijance sv. Misu, propovijed i procesiju vodio je msgr. Branko Ivanjko, župnik u Pregradi u Hrvatskom Zagorju. Upoznat s običajima, s nastankom i sadržajem ovoga blagdana sjajno je vodio liturgijski dio. Dubokom vjerom, dugotrajnim i bogatim pastoralnim iskustvom, zavidnom teološkom kulturom i raspjevanom dušom čovjeka iz Hrvatskog Zagorja uspostavio je plodan vjernički, molitveni i ljudski kontakt s bunjevačkim Hrvatima u dvostruko zahvalnom činu Euharistije i Dužijance.

Višegodišnji pastoralni rad župnika Marijana Đukić, neposredna duhovna priprema i sam liturgijski i blagdanski

dogadađaj nisu ostali bez učinka. To ogromno duhovno bogatstvo nije padalo po praznim klupama. Mladi, koji su glavni nosioci cjeline proslave Dužijance, revno su dolazili na pripreme, a na sam blagdan bilo ih je oko 50 u narodnim nošnjama. Bilo je mladih bez narodne nošnje i puna crkva vjerničkog puka.

Svi su bili sustolnici stola Riječi i Tijela uz radosnu i zanosnu pjesmu zahvale.

Liturgija je završena simbolički izražena starokršćanskim agapama. Djevojke su nakon sv. Mise okupljenim vjernicima dijelile kolače.

Velikim naporom župnika i vjernika nova župska kuća je bila toliko dovršena da se svečani ručak za mlade u narodnim nošnjama i druge goste mogao održati u prekrasnoj i velikoj novoj dvorani, koja je bila ukrašena umjetničkim radovima Matije Dulić: slikama, radovima od slame, čipkama, rukopisima pjesama i prvom zbirkom – njenih pjesma pod naslovom „Rasuto vlačé”.

Mladi svake godine izaberu temu i određuju sadržaj kulturnog dijela Dužijance na svečanoj akademiji u predvečerje. Za ovu godinu su izabeali stvaralaštvo Matije Dulić i ne znajući da uskoro treba izići iz tiska njena prva zbirka pjesama. Bila je velika radost kada je Matija Dulić tjedan dana prije Dužijance donijela svoju prvu knjigu pjesama „Rasuto vlačé”. To su mladi sjajno iskoristili da obogate akademiju i na svečan način obilježe promociju te vrijedne knjige.

U večernjim satima na akademiju se skupio veoma lijep broj vjernika i poštivalaca stvaralačkog djela Matije Dulić, a naročito njenih pjesama. Mladi su recitali u sklopovima od po tri pjesme Matije Dulić, a između su bile glazbene točke, a sve je vezao u jednu cjelinu popratni tekst koji je čitala voditeljica.

Od sumraka pa do pred ponoć mladi su svoju radost i bogatstvo doživljenog u danu podijelili s velikim brojem mladih iz Đurđina i susjednih župa u veselom i razigranom kolu.

Josip TEMUNOVIĆ

Sudionici proslave Dužijance u Đurđinu

DANI KRUHA I RIJEČI

DANI KRUHA I RIJEČI

U SUBOTICI, 13 – 15. VIII. 1988.

Dužijanca kao zahvalna svečanost u crkvi poslije završetka žetve slavi su u Subotici od 1911. god. kad je župnik Blaško Rajić s katoličkim divojačkim društvom prvi put priredio tu svečanost u subotičkoj crkvi sv. Roka.

Proslava Dužijance je postala prava narodna crkvena svečanost i ukorijenjena je duboko u narodnu svijest i svake godine se održava. U novije vrijeme to je uvijek 15. kolovoza u subotičkoj katedrali.

Od 1980. god. proslava Dužijance je proširena. Te godine uz Dužijancu bili su vezani „Kokićevi dani” (15 – 17. kolovoza) povodom 40. obljetnice smrti našeg velikog pjesnika. Sljedećih godina ta svečanost je dobila naziv „Dani kruha i riječi”, a ima tri priredbe: Književna večer; Meditativna večer; i Dužijanca.

KNJIŽEVNA VEČER

Književna večer u okviru priredbe „Dani kruha i riječi” ove godine je posvećena biskupu Ivanu Antunoviću, povodom proslave jubileja 100-te obljetnice njegove smrti, 13. siječnja 1888. god. u Kaloči.

I. Antunović je prikazan kao pripovjedač i putopisac.

On nije želio biti književnik i sebe nije smatrao književnikom, ali napisao je nekoliko velikih pripovjedaka da bi preko njih izrazio svoje prosvjetiteljske i poučne ideje. U tim svojim pripovjerkama želio je poučiti svoj narod.

Književna večer je održana u nedjelju, 14. kolovoza u subotičkom sjemeništu „Paulinum”, sa početkom u 17 sati.

Na početku priredbe katedralni zbor „Albe Vidaković” pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić je otpjevao pjesmu „Klasovi, klasovi”, Milana Asića na stihove Alekse Kokića. Ta pjesma se pjeva svake godine na otvaranju književne večeri pa je tako postala himna svečanosti „Dani kruha i riječi”.

vlč. Andrija Anišić

Poslije toga Lazar Ivan Krmpotić je pričitao uvodno predavanje „Antunovićev književni rad” gdje je objasnio njegove glavne oznake i ciljeve. (*Ovo predavanje donosimo u cijelosti poslije ovog prikaza.*)

Najpoznatija pripovijetka I. Antunovića je „Odmetnik” (Zagreb, 1875.). Pisac je u opisu života franjevca, kasnije opata Ignjata Martinovića želio pokazati svome narodu primjer kako nesretno prolazi onaj koji je iznevjerio svoju vjeru i svoj jezik.

Za ovu književnu večer prikaz te pripovijetke je napisao prof. Bela Gabrić, a pročitao ga je Andrija Anišić.

U rukopisu su ostale dvije pripovijetke I. Antunovića: „Posljednji Gizdarev” i „Bariša Kitković”. Ove pripovijetke nisu objavljene i zato nisu pristupačne široj čitalačkoj publici.

U pripovijetci „Posljednji Gizdarev” (rukopis ima 36 poglavlja na 357 stranica) opisan je život bačkog bunjevačkog plemića Radisava Gizdareva koji se odrodio od svoga naroda i radio je protiv njega.

O ovoj pripovijetci dr. Matija Evetović je pisao:

„I. Antunović je bio dobar poznavalac prilika u Bačkoj županiji. Vidjevši nemoralni i raskalašeni život plemića, oštro je napadao u ovoj pripovijesti njih i sve poroke toga doba. On ih je kao svećenik i narodnjak dobro poznao. Iznosi svu pokvarenost društvenog života i ne propušta prilike da svoj narod pouči. On ga moli da bude vjeran Bogu i svetoj Crkvi, da bude samosvijestan, da nijedan Bunjevac ne zataji svoju slavensku majku, jer će inače postati grobarom svoje sreće i budućnosti našega naroda”. (*Dr Matija Evetović: „Život i rad biskupa Ivana Antunovića, narodnog preporoditelja”, Subotica, 1935. 120. str.*)

Prikaz ove pripovijetke, prema knjizi dr Matije Evetovića napisao je prof. Bela Gabrić, a pročitao ga je Franjo Ivanković.

Pripovijetka I. Antunovića „Bariša Kitković” također nije objavljena (rukopis ima 42 poglavlja na 450 stranica). Opisan je uspon i pad bunjevačkog bačkog plemića Bariše Kitkovića koji je stekao veliku čast i imanje, a na kraju poslije nekoliko nesretnih događaja u obitelji umro je od svih ostavljen.

Recitatorka na književnoj večeri

I o ovoj pripovijetki dr Matija Evetović je pisao:

„I. Antunović je dobro poznao prilike u Bačkoj, pa je vjerno prikazao raskalašen život plemića, pokvarenost i nasilje činovnika i pohlepu ljudi u nagomilavanju zemaljskog blaga”. (dr Matija Evetović: *Navedeno djelo*, str. 123.)

Prikaz ove pripovijetke, prema knjizi dr Matije Evetovića napisao je prof Bela Gabrić, a pročitao ga je Franjo Ivanković.

Kada je I. Antunović pisao svoje pripovijetke, nije imao za cilj književne vrijednosti, nego kroz sadržaj svojih pripovjedaka, gdje su imena lica izmišljena, on je želio izraziti svoje poučne misli o svim društvenim pitanjima i narodnim problemima koje je nametalo njegovo vrijeme. Opisujući negativne pojave među ljudima, pisac je želio postići pozitivne učinke. Opisujući ljudske mane, vjerovao je da će pomoći njihovom iskorjenjivanju. I. Antunoviću književnost nije cilj, nego sredstvo za širenje preporodnih i prosvjetiteljskih ideja.

Druga tema ove književne večeri je „Ivan Antunović – putopisac”.

Da bi što više mogao upoznati kulturne tekovine ostalih evropskih država i te vrijednosti prenijeti svome narodu, I. Antunović je mnogo putovao.

Dio opisa tih putovanja objavio je u svojoj knjizi „Poučne iskricе – korisnoj pučkoj zabavi – putem po Italiji godine 1869.-te” (Temišvar, 1872.). To je prva objavljena Antunovićeva knjiga (ima 50 poglavlja na 274 stranice, format 17 x 11,5 cm).

Zbog opširnosti teme, na ovoj književnoj večeri s. Fides Vidaković je prikazala samo Antunovićev opis Rima i opis susreta s papom Pijom IX.

S. Fides Vidaković je ovaj prikaz napisala s mnogo topline i iskrenosti, stilski dotjerano i slikovito, pa su slušaoci mogli uočiti kako je I. Antunović doživio ljepotu starog Rima, ali i veličanstvenu ljepotu novog Rima kao središta kršćanstva.

Ova književna večer iskorišćena je za još jednu malu svečanost. Obavljena je promocija dvije naše nove knjige pjesama: Matija Dulić: „Rasuto vlačće” (Zagreb, 1988.) i Ivan Prčić: „Zrnca biserja i sedefa iverja” (Subotica – Tavankut, 1988.).

Lazar Ivan Krmpotić je pročitao kratak prikaz tih zbirki pjesama, a zatim su recitatori pročitali po jednu pjesmu iz svake knjige.

Matija Dulić je rođena na Đurđinu u uglednoj obitelji Jaramazović, 17. svibnja 1912. god. Pjesme je objavljivala u „Bačkom klasju” i „Subotičkoj Danici”, a slike od slame je izlagala na više zajedničkih izložbi „slamarki” kao članica KUD „Matija Gubec” u Tavankutu. „Rasuto vlačće” je njena prva zbirka pjesama.

Ivan Prčić je rođen davne 1901. godine 12. rujna na salašu, nedaleko od Subotice, u Gornjoj Čikeriji, koja je sada u sastavu N.R. Mađarske.

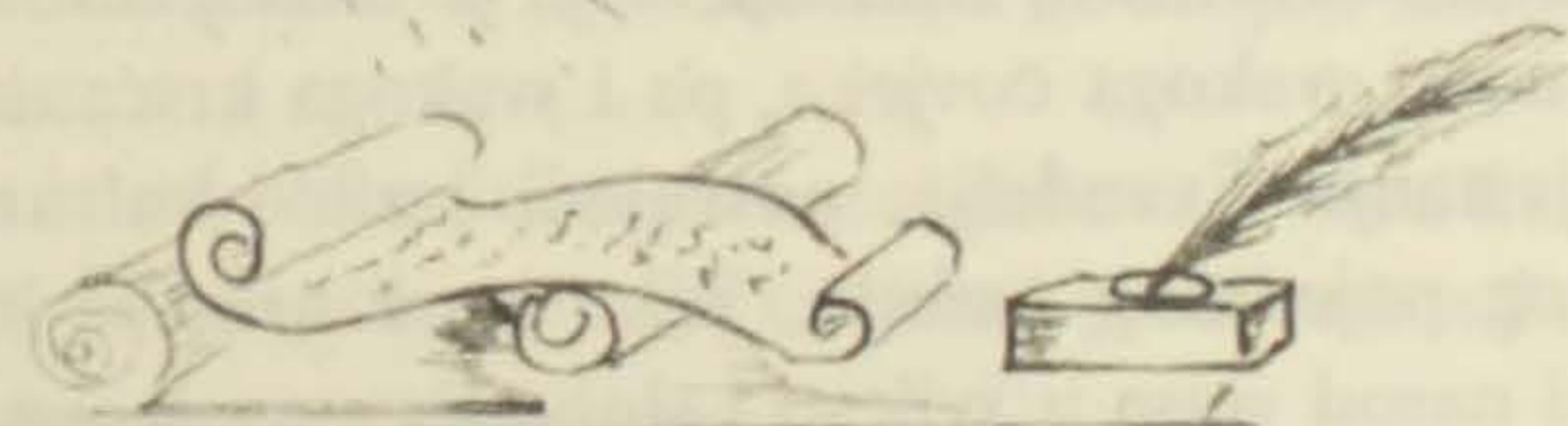
Bio je učitelj u raznim mjestima, a najviše u pojedinim školama u Tavankutu, gdje i sada živi u mirovini.

Mnogo je radio u KUD „Matija Gubec” u Tavankutu, osobito u dramskoj sekciji. Svoje pjesme je objavljivao u publikacijama „Naše novine” (Sombor), „Naš kalendar” (Sombor), „Subotička Danica” i „Bačko klasje”. Prva mu je zbirka pjesama „Zrnca biserja” (Subotica – Tavankut, 1981.), a sada je objavio drugu zbirku „Zrnca biserja i sedefa iverja”.

Između pojedinih predavanja na ovoj književnoj večeri u „Paulinumu” bile su glazbene točke: Zbor Hrvatica iz opere „Porin” Vatroslava Lisinskog otpjevao je ženski zbor mladin. Pjesmu „Blago onom koji je cijelog života dijete” Milana Asića na stihove Ante Jakšića pjevao je ženski zbor mladin. Pjesmu „Zemljo moja” Pere Gotovca na stihove Zvonimira Goloba pjevao je mješoviti zbor „Albe Vidaković”.

Sve glazbene točke doprinijele su ljepoti i svečanosti ove književne večeri koja je bila bogata sadržajem, a slušaoci su mogli mnogo naučiti o našoj vrijednoj kulturnoj baštini.

Bela Gabrić

Zenski zbor mladih na književnoj večeri

ANTUNOVIĆEV KNJIŽEVNI RAD

Danas trebamo vrednovati onaj dio Antunovićevo djela, koji bi se imao nazvati literarnim. Svi poznavaoči Antunovićevo djela, bez krznanja priznaju da biskup Antunović, nije literata po nadahnuću, nego po svojoj vjermičkoj i rodoljubnoj svijesti. Biskup I. Antunović tu misao ponavlja nebrojeno puta u gotovo svim svojim djelima, da njega na pisanje goni, njegova ljubav prema Bogu, a iz te ljubavi izvire njegova ljubav prema svom narodu, kojemu želi služiti, tako da ga prosvjećuje vjerom prosvijetljenim istinama i tako ga voditi k istinskoj slobodi i pravu pojedinaca i naroda.

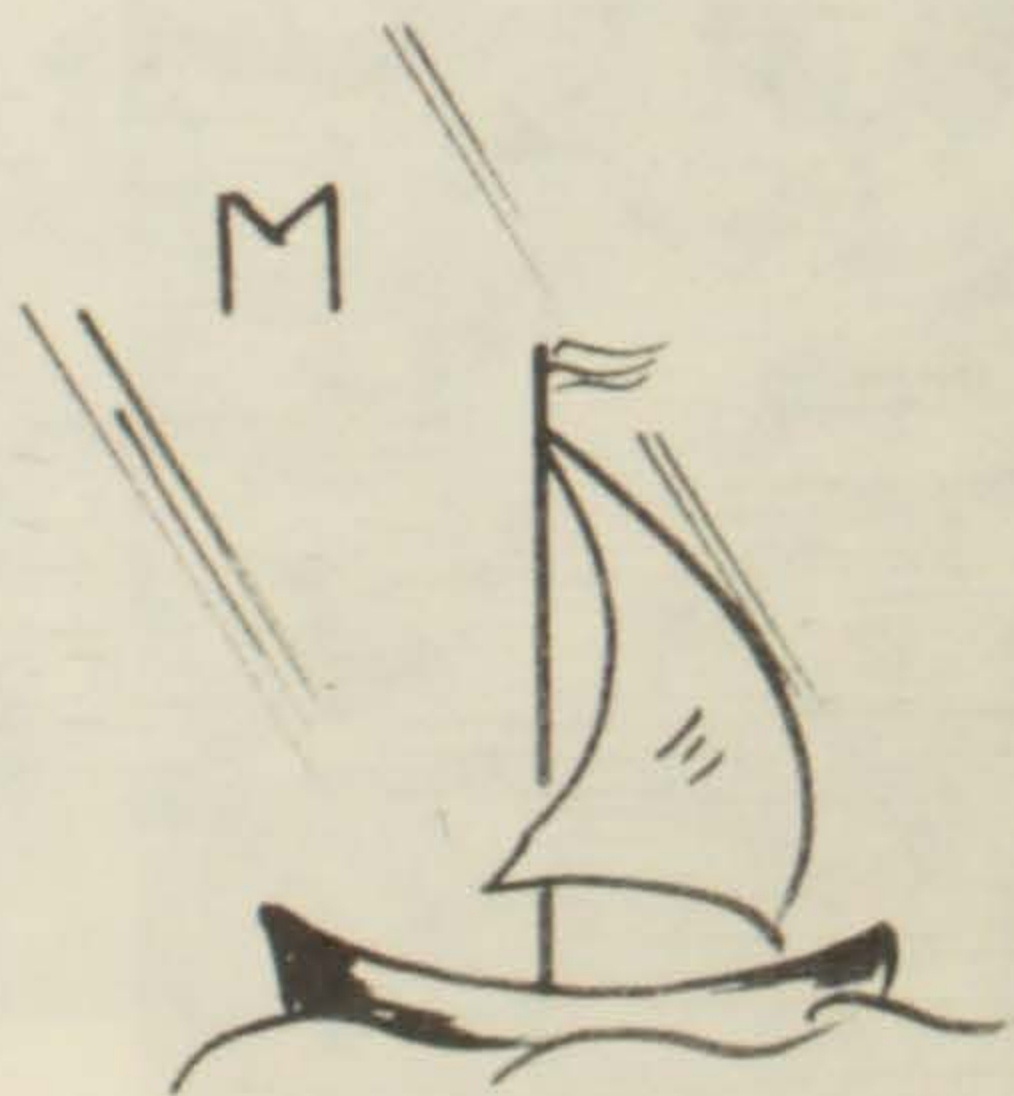
Tu misao nebrojeno puta ponavlja posebno u svojoj knjizi: „Poučne iskricе“, gdje na svakom koraku i u svakom trenutku, opisujući svoje putovanje po Italiji misli na svoj narod i upoređuje sve ono što vidi, sa onim kako je to u njegovu narodu, počev od poljodjelstva, gradnje kuća, obiteljskih običaja, društvenih navika do najobičnijeg čišćenja ulice. Sve on to zapaža i vrednuje, kako bi mogao to iskustvo prenijeti svom narodu, u vidu pouke, i na taj mu način poslužiti.

U zaključku spomenute knjige čitamo i ove retke: „Da čovjek samo u putovanju ugodnost traži – izdovoljio bi se brzo i povratio kući. No pokle si putnici predstavljaju onaj cilj, da što dobra i liepa vide i nauče, to u svoju domovinu ponesu i među svoj narod razšire, – a što je u njihovu narodu trula i nevaljana, to u narodu iztriebe, – evo i mene iskrenom rieči u priproste dvore tvoje, mili rode moj!“ (str. 272).

Iz ove prve misli, slijedi drugo životno načelo biskupa Ivana Antunovića, koje je nadahnuto izvornom Kristovom misli, da se čovjek oslobađa snagom Riječi i snagom milosrdnih sredstava koja je Isus ostavio. Tu je Antunović na izvornoj ćirilometodskoj tradiciji, koja je temelj slobode i ravnopravnosti svakoga čovjeka, pa i svakoga kršćanina, vidjeli u naviještanju Evandjelja, poštujući jezik i kulturnu baštinu svakog pojedinog naroda. Tako kroz procese inkulturacije svaki narod stasa u svijesti i slobodi, sposoban za suživot sa svakim čovjekom, kulturom i društvom. Iako je to izvorno evanđeosko naviještanje, upravo je to bilo ono što je Antunovića i cijeli ćirilometodski pokret činilo, da je ondašnjim vlastodržcima, bio nepoćudan.

(odlomak)

Lazar Ivan Krmptić

MEDITATIVNA VEČER

Od 1980. god. u okviru priredbe „Dani kruha i riječi“ povodom proslave Dužijance u subotičkoj katedrali–bazilici priređujemo Meditativnu večer kao poseban oblik duhovnog razmatranja.

Na Meditativnoj večeri razmatramo o duhovnim temama koje su obrađene u obliku recitala, a sve je popraćeno recitacijama prigodnih pjesama uz nastup katedralnog zbora „Albe Vidaković“.

Ove godine Meditativna večer, u subotu, 13. kolovoza sa početkom u 19,30 sati, bila je u znaku Marijine godine i jubileja biskupa I. Antunovića.

Povodom završetka Marijine godine, u recitalu su obrađene ove vjerske dogme: 1. Marijino Bezgrešno Začeće; 2. Marija Bogo–majka; 3. Marija Djevica; 4. Marija na nebo uznesena; 5. Marija Majka Crkve.

Pored drugih objašnjenja i tumačenja ovih vjerskih dogmi, u recitalu su obuhvaćena razmišljanja i pouke I. Antunovića o ovim vjerskim istinama pa je tako istaknuto njegovo veliko štovanje i ljubav prema Nebeskoj Majci. (Jedan mladić je govorio misli I. Antunovića).

Recital je izvela grupa mladih, a recitatori su recitali pjesme naših pjesnika. Između tumačenja pojedinih Marijanskih dogmi pjevao je katedralni zbor „Albe Vidaković“ pjesme o Blaženoj Gospi.

Voditelj i reditelj ove Meditativne večeri bio je Andrija Kopilović, župnik u Aleksandrovu, u Subotici. On je s velikim smislom za lijepo organizirao slikovito izvođenje recitala, koji je sastavila Vita Grunčić s mnogo lijepih misli. Ona je uvježbala čitače i recitatore.

Izvođenje ovog recitala bilo je popraćeno sa mnogo slikovitosti. Pred glavni oltar je postavljen lik Radosne Gospe, kopija slike iz franjevačkog samostana u Baču.

Dok je čitač čitao o pojedinoj Marijanskoj dogmi, djevojka u bijelom je zapalila svijeću pred Gospinom slikom. Tako je tokom recitala zapaljeno pet svijeća. Na kraju recitala djevojka u bijelom nosila je okolo po crkvi Gospinu sliku, a pratilo ju je pet djevojaka sa svijećama. Za vrijeme te male procesije puk i zbor pjevali su marijanske pjesme.

Tako je završena ova Meditativna večer na lijep i slikovit način, a na sve prisutne je učinilo snažan dojam, jer su svi bili duhovno obogaćeni.

Ova Meditativna večer bila je bogata sadržajem i poticajna za duhovno razmatranje sa mnogo slikovitosti u izvođenju, ali postoji problem koji ovu lijepu priredbu prati već godinama, a to je premali broj prisutnih vjernika.

Šteta je što ta lijepa i korisna zamisao nema većeg odaziva u vjermičkoj javnosti.

Bela Gabrić

DUŽIJANCA U SUBOTIČKOJ KATEDRALI

DUŽIJANCA U SUBOTIČKOJ KATEDRALI

I ove godine bila je tradicionalna proslava Dužijance, koja se obavlja od daleke 1911. godine pa sve do naših dana. Na Gospin blagdan, 15. kolovoza okupilo se veliko mnoštvo puka u katedrali i oko nje da prisustvuju ovoj zahvalnoj svečanosti nakon završetka žetve. Poslije primljenih bogatih darova puk osjeća potrebu i želju da za sve iskreno zahvali Stvoritelju i Darovatelju.

Pored puka, na ovoj svečanosti uvijek sudjeluje velika grupa djece i mladeži u bunjevačkoj narodnoj nošnji.

Osim Subotice, Dužijancu slave i u okolnim župama, tj. u St. Žedniku, Tavankutu, Đurđinu i Maloj Bosni prije glavne i zajedničke proslave u subotičkoj katedrali - bazilici. Njihovi bandaši i bandašice sudjeluju na proslavi u katedrali, noseći simbole, koji su izrađeni od slame i vlača za njihovu župsku svečanost. Također je bila grupa mladih iz Sombora; oni su sudjelovali kao gosti na našoj Dužijanci.

Tokom godina proslava Dužijance u subotičkoj katedrali dobila je svoj ustaljeni oblik.

Na glas zvona sa zvonika pred katedralu su stigle karuce, ukrašene žitnim vijencima. Konji su došli u brzom kasu, ali zaustavile su ih snažne ruke kočijaša. Sa karuca su sišli bandaš Pajo Ivanković i bandašica Vesna Crnković, a nosili su simbol ovogodišnje Dužijance: krunu od slame, ukrašenu sa pet Marijanskih simbola, koju su na kraju Marijanske godine izradile Mara Ivković Ivandekić i Kata Rogić iz Đurđina.

Katedralnog bandaša i bandašicu pred crkvom su dočekala dva člana Patoralnog vijeća i velika grupa djece i mladeži u bunjevačkoj narodnoj nošnji i bandaši i bandašice iz okolnih župa.

Na vratima crkve sve ih je primio katedralni župnik Stjepan Beretić s ministrantima.

Zatim su svi u svečanoj povorci ušli u crkvu, a dočekalo ih je mnoštvo vjernika uz oduševljeno pjevanje marijanskih pjesama.

Bandaš i bandašica

Kad su svi stigli pred oltar, poslije prigodne recitacije Alekse Kokića, biskup Matija Zvekanović uz asistenciju blagoslovio je žitnu krunu i novo žito. Poslije toga počelo je Euharistijsko slavlje koje je predvodio biskup u koncelecijaciji više svećenika, među kojima su bili i ovogodišnji mladomisnici Miroslav Orčić i Franjo Ivanković, te zlatominski o. Efrem Kujundžić.

Ove godine je i prigodnu propovijed održao subotički biskup Matija Zvekanović, povezavši proslavu Dužijance sa proslavom Marijanske godine.

U sredini pred oltarom stavljena je kruna od slame, simbol ovogodišnje Dužijance. Pored oltara, s jedne strane bili su katedralni bandaš i bandašica, a s druge strane su bili bandaši i bandašice oz okolnih župa sa svojim simbolima.

Treba istaći slikovitost prikazni darova. Pored hostije i vina za sv. Misu prikazano je grožđe i proizvodi od no-

Dužijanca: sv. Misa zahvalnica

vog žita: kruh, suva pogaža, lakumići, rizanci i tarana. Za vrijeme prikazne procesije zbor je pjevao pjesmu Milana Asića "Blagoslovljena ova zemlja".

Poslije sv. Mise zahvalnice bila je svečana procesija oko katedrale uz sudjelovanje svih bandaša i bandašica, velike grupe djece i mladeži u bunjevačkoj narodnoj nošnji i mnoštva vjernog puka. Svi su željeli izraziti svoju vjeru i zahvalnost.

I ove godine kao posebni ukras proslave Dužijance bila je velika grupa u svim vrstama bunjevačke nošnje od male djece, koja su izazvala posebne simpatije svih prisutnih, pa sve do mladića i djevojaka. Svi su oni s oduševljenjem i ljubavlju išli na ovu našu tradicionalnu svečanost pa su tako izrazili želju da čuvaju i sačuvaju narodne vrijednosti i ljepote. I zato svima treba izraziti pohvalu i zahvalu za lijepe trenutke koje su nam pružili.

Posebno treba istaći grupe djevojaka i mladića koji su bili obučeni u tri vrste bunjevačke narodne nošnje.

Prva grupa bila je u starijoj nošnji: Mladići u bilim širokom gaćama i biloj košulji sa crnim pruslukom sa srebrnim pucama, a djevojke u biloj šlingovanoj suknji sa bilim šlingovanim keceljom, biloj šlingovanoj košulji sa miderom od raznog materijala (kumaša, svila i dr.), a gologlave.

Druga grupa je bila u nešto novijoj nošnji: Mladići u crnim bričastim čakčirama i čizmama, u biloj košulji sa svilenim, šarenim ili vezenim pruslukom sa srebrnim pucama, a djevojke u svilenoj šarenoj suknji s jednakom pregačom, u biloj šlingovanoj ili zlatom vezenoj košulji, sa svilenim ili kumašnim miderom, a gologlave.

Treća grupa mladih bila je obučena u noviju bunjevačku nošnju koja se nosila između dva rata pa sve do novijeg vremena kada ju je mladež prestala nositi. Mladići su imali tamno ili crno odijelo: čizme, bričaste čakčkire i kaput s pruslukom od istog materijala, a na glavi crni šešir. Djevojke su imale "cilo ruvo", suknju sa pregačom, otunčicu ili bluzu, a na glavi svilenu maramu, šarenu ili u jednoj

boji, povezanu na dva kraja. To divojačko "cilo ruvo" moglo je biti od raznih prikladnih materijala, ali najčešće svileno na veće ili manje grane, ili čisto u jednoj boji. Djevojke su preko lijeve ruke imale prebačenu vezenu maramu s rojta-ma na vrat.

Pet djevojaka bilo je obučeno u šarene pikete (suknja, keceljac i bluz), gologlave, a na nogama su imale vezene papuče. One su u procesiji nosile prikazne darove od novog žita, kako sam ranije opisao.

Tako su ove grupe prikazale lijepu sliku bunjevačke nošnje i pokazale su narodni smisao za ljepotu i sklad.

Da sve to bude tako lijepo i skladno, mnogo znanja i truda uložili su s. Eleonora Merković, s. Ivana Cvijin, s. Gabrijele Kopunović, koja je vodila mladu grupu i Grgo Piuković. Svi mogu biti zadovoljni i ponosni.

Ovim putem želimo zahvaliti djeci i mladima i njihovim organizatorima za sve što su učinili i tako doprinijeli ljepoti proslave Dužijance kao narodne svečanosti zahvale.

Poslije svih tih lijepih trenutaka želimo da se nikada ne ugasi u mladim srcima ljubav prema svemu što je lijepo vjekovima stvarano od generacije do generacije.

Bela Gabrić

PIVAJTE KLASOVI

Pivajte, pivajte, klasovi zlatni
Dok sunce miluje i vitar vas ljulja.
Beskrajne hvale svome Stvoritelju
Pivajte poput sitnih slavuja.

Stvorio vas je sve krasne,
Obukao u zlačane boje,
Od vašeg brašna hostija će postat
U koju Isus skrit će tilo svoje.

Kruh naš svakidani od vas će biti
On uzdržava život nas ljudi.

O, Stvoritelju, o Bože dragi,
Za zlatno klasje hvala Ti budi.

O, pivajte samo, klasovi zlatni
Pivajte i misto svakoga čovika
Beskrajne hvale godine svake,
Pivajte, pivajte do vika!

Kata Ivanković
Subotica

Bandaš i bandašica s grupom mladih u bunjevačkoj svečanoj nošnji

OSTVARILO SE PROROČANSTVO BISKUPA LAJČE BUDANOVIĆA

— MLADA MISA VLČ. FRANJE IVANKOVIĆA —

Prošlo je pet godina od posljednje Mlade Mise u subotičkoj katedrali - bazilici. 14. kolovoza 1983. godine slavio ju je vlč. Slavko Večerín, sada župnik u Baču. Ove smo godine, pak, prisustvovali Mladoj Misi vlč. Franje Ivankovića. Svoju Mladu Misu vlč. Franjo slavio je 3. srpnja 1988. godine u 9 sati. No prije opisa samog slavlja, pogledajmo u kratkim crtama Franjin životni put.

BISKUP BUDANOVIĆ NAVIJESTIO FRANJINO ROĐENJE I DUHOVNO ZVANJE

Bilo je to davno. Mlada djevojka, Kata Stantić, redovito je išla na sakrament sv. ispovijedi biskupu Lajči Budanoviću. On je pratio rast njezine duše. I kad mu je ona u jednom trenutku povjerala želju svoga srca da želi postati redovnica stroge klauzure, da želi poći u Karmel, on joj je očinski, nadahnut Duhom Svetim savjetovao: "Znaš šta 'čerice!? Uđaj se Ti i imaj Karmel kod kuće". Ona ga je poslušala puna pouzdanja u njegovo vodstvo i vjerujući Isusovim riječima koje reče apostolima: "Tko vas sluša, mene sluša".

Udala se za Grgu Ivankovića (na dan Mlade Mise bilo je tomu punih 39 godina). S njim je rodila desetoro djece od kojih je šesto dijete - Nada - redovnica dominikanka.

Prorokovao je biskup Budanović: "Kate - imat ćeš crno dite i to će se posvetiti Bogu". To "crno dite", taj dječčić bilo je njihovo 8 dijete - Franjo.

Dugo je mama brižno čuvala u svom srcu biskupove riječi i razmišljala o ovoj riječi svog pastira i ispovjednika - molila i željela da se to ostvari...

OZDRAVIO ZAGOVOROM SV. LEOPOLDA MANDIĆA

Franjo se rodio 5. studenog 1962. godine. No nije bio zdrav. Rodio se sa srčanim grčevima. Priča mama Kata: "Mnogo se napatilo, i ja s njime. Hvatili bi ga grčevi svakog dana. Nosila sam ga često na kliniku i dječju bolnicu u Subotici. Davali su mu lijekove i injekcije, ali sve uzalud. Tek toliko mu je pomoglo da je živio i nešto rastao. Bio je jako slab. Na Blagovijest 1963. majka mi reče: "Moli kćeri devetnicu ocu Leopoldu za to dite. Znaš da smo toliko puta molili i uvijek smo dobili." Počela sam istoga dana, kad tamo 5. travnja primjetim da je djetetu bolje i da ga grčevi više ne hvataju. Od tada se nisu više nikada pojavili..."

I tako je Franjo, zagovorom, tada još samo sluga Božjega o. Leopolda Mandića, ozdravio, te rastao i napredovao i završio osnovnu školu u rodnom Žedniku...

OD SJEMENIŠTA DO MLADE MISE

Nakon završenog osmog razreda Franjo odlazi u sjemenište "Paulinum" u Suboticu, gdje je i maturirao 1981. godine. Nakon mature odslužio je vojni rok, a zatim studira teologiju u Zagrebu, na Filozofsko - teološkom Institutu Družbe Isusove u Zagrebu, gdje je s uspjehom diplomirao u lipnju mjesecu ove godine.

Nakon zajedničkog ređenja sa kolegama Miroslavom i Oszkarom, 29. lipnja, Franjo je odlučio, u dogovoru sa svojim župnikom vlč. Stjepanom Beretićem, da će svoju Mladu Misu slaviti u nedjelju 3. srpnja u 9 sati.

Svečana ulazna procesija sa mladomisnikom krenula je ispred sakristije. U procesiji su uz mladomisnika, njegove roditelje i prisutne svećenike, osobito bili zapaženi mladi u bunjevačkim narodnim nošnjama, te djevojke u bjelini (u bandašičkim haljinama). Procesija je, kroz glavni ulaz, došla do groba biskupa Budanovića.

ŽUPNIKOV POZDRAV I RODITELJSKI BLAGOSLOV

Slijedio je pozdrav župnika Stjepana Beretića mladomisniku, njegovim roditeljima, rodbini i svima prisutnima. Župnik je u svom pozdravu mladomisniku, između ostalog rekao: "Ovo, Franjo, nije samo svečani, nego u prvom redu radosni trenutak! Rekao bih još drugačije - ovo je početak Tvoje životne radosti. Tvoja životna radost valja da raste, cvjeta, razvija se i plod donosi... Franjo, izabranik si Božji. Između desetoro djece Tvojih roditelja, tebe je jedinoga biskup pomazao!... Sjeti se Franjo svojih korijena. Sjeti se badnje večere, kad je deset mladica maslinovih sjedilo za stolom blagdanskim. Poljubi dovratke svoje kuće i prigri Crkvu. Poljubi ruku oca svoga i majke svoje, zahvalno i harno. Od danas si gost njihove kuće. Kamo Te biskup pošalje, tamo će Ti biti kuća. Zagri sestre i braću, pozdravi se s njima, a prva Tvoja dispozicija reći će Ti gdje da tražiš oca i majku, brata i sestru. Tamo neka bude Tvoj dom!... Oče Grgo, mama Kate! Predali ste Gospodinu na službu Nadu. Predajte svim srcem i rado i Franjo. Neka voli Crkvu poput Antunovića, neka bude odlučan poput Budanovića, ali i pobožan i blag poput svoga krstitelja - vrlog starine Franje Vujkovića. Hvala Vam i na kćeri i na sinu..."

Nakon župnikovog pozdrava slijedio je dirljiv prizor. Franjo se spustio na koljena na grobu biskupa Budanovića da primi roditeljski blagoslov. Simbolično! - Kao da se željelo da biskup Budanović vidi dva ploda svojih molitava i svoga duhovnog vodstva: majku i sina. Majku kojoj je savjetovao da žrtvuje duhovno zvanje za obitelj i sina koji je ostvario duhovno zvanje, a što je on nagovijestio. Vjerujemo da se radovalo srce biskupa Budanovića toga trenutka u vječnosti, a samo možemo nagađati koliko zasluga ima i sam biskup Budanović da je došlo do ovoga slavlja...

RADOST MLADOG SRCA

Nakon roditeljskog blagoslova mladomisnikov brat Pajo pokušao je dočarati raspoloženje svog brata, u tom svečanom i radosnom trenutku, stihovima Alekse Kokića:

*Svesilni, ja dršćem od radosti i sreće,
jer znadem da me beskrajno ljubiš
i znadem da ćeš
darovat meni i tu svetu radost,
da ruke moje budu snažne, čiste
nositi mogu
to nevino Janje
kome sam davno dao svoju mladost.*

Mladomisnik Franjo Ivanković
(desno: dakon Erhard Robert, lijevo vlč. Lazar Ivan Krmptić)

dušnog odaziva, poput Izaije proroka: "Evo me, mene pošalji, Gospodine!" Franju je Gospodin izabrao i pozvao, on mu treba biti vjeran. Mora s Bogom surađivati i potpuno mu se darovati da bi mogao biti i ljudima na korist i služenje...

Molitve vjernika su predmolili mladi u narodnim nošnjama, a darove su prinijele djevojke u bjelini.

Sve je bilo protkano skladnim i oduševljenim pjevanjem katedralnog zbora "Albe Vidaković", pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić.

Poslije pričesti. Blaženka, mladomisnikova sestrična pročitala je pjesmu mladomisnikove majke, Kate, pod naslovom: "Bogu i sinu". Ona pjeva:

*Gospodine, hvala na velikom daru!
Na Franji, sinu, osmome ditetu.
On je sad stupio svetom oltaru
i prinio Tebi prvu žrtvu svetu...*

*U ruke Božje pridajem te sine.
Nebeskoj Majci budi sin najbolji.
Ona će te čuvat od napasti silne,
I učinit će da budeš po Božjoj volji.*

Poslije toga započela je sv. Misa. Uz mladomisnika bili su u koncelecijaciji vlč. Miroslav Orčić, te gost iz Hercegovine, također mladominik, vlč. Željko Majić, zatim preč. Lazar Ivan Krmptić, propovjednik u ovom slavlju, vlč. Stjepan Beretić, mladomisnikov župnik, te vlč. Bela Stančić, mladomisnikov ujak. Đakonsku službu vršio je Franjin kolega sa bogoslovije vlč. Erhard Robert.

Prvo čitanje pročitala je mladomisnikova sestra redovnica - Nada, a drugo njegov brat Josip.

Propovijedao je preč. Lazar I. Krmptić, bački dekan, rođak i prijatelj obitelji Ivanković. On je u svojoj propovijedi uz naprijed navedene crtice iz Franjinog obiteljskog života, oslikao također i svećenički život; svećenik je uzet od ljudi za ljude... Naglasio je osobito potrebu veliko-

*Blagoslivljaj, sinko, Gospodina uvik!
Blagoslivljaj Gospu i njenu godinu,
u njoj si postao Isusov svećenik,
I radosno služi Kristu Gospodinu.*

SLAVLJE U SJEMENIŠTU I KONCERT U KATEDRALI

Nakon sv. Mise bio je ručak u sjemenišnoj blagovao-nici, koji su priredili mladomisnikovi roditelji.

U 16 sati Franji su došli čestitati slavlje članovi katedralnog zbora "Albe Vidaković". A s. Mirjam je s grupom djece i mladih priredila prigodni zabavni program s puno veselih pjesama.

U 18 sati katedralni zbor priredio je svečani koncert u katedrali, koji je sav odisao mladomisničkim slavljem i slavljem Marijine godine. Poslije koncerta mladomisnik Franjo predvodio je Večernje sa euharistijskim blagoslovom.

Tako je završilo mladomisničko slavlje vlč. Franje Ivankovića. Neka mu ovo slavlje bude poticaj i snaga da svojim životom i radom neprestano slavi Gospodina i bude na korist braći ljudima, kojima je poslan da im bude svećenik - pastir.

MLADA MISA VLČ. MIROSLAVA ORČIĆA

Uslišane su molitve vjernika župe Isusova Uskrsnuća u Subotici. Bog je pozvao, vodio, čuvao vlč MIROSLAVA ORČIĆ iz obitelji Ivana i Marije Šarčević. Radi slabog vida Miroslav je teško prolazio u školi, a niti na vjeronauk nije pošao na vrijeme. Sve se počelo popravljati na bolje kada je počeo koristiti kontaktne leće. Po završetku devetog razreda on dolazi s molbom da bude primljen u sjemenište. Ljudski govoreći šanse su bile male da će moći završiti studije. Bog je izgleda postupio po Isusovim riječima: „izabra Bog nezatne, da postidi...“! Međutim, ispiti su se polagali redovito, godina za godinom, usput je naučio lijepo svirati, brzo tipkati na pisaci stroj i tako je polako došla i 1988. godina kad je na Petrovo gosp. Matija ZVekanović, biskup položio na njega ruke, predao mu svećeničku vlast i Miroslav je 10. srpnja prikazao svoju Mladu Misu u svojoj rodnoj župi.

Bila je to velika radost u župi. Svi su ga u župi poznavali kao skromnog i tihog mladića, koji se samo pomalo smješкао, nije puno pričao, koji se s mladima tako rado igrao... A, sad je on svećenik! Cijelo vrijeme smo molili za njega i za nova duhovna zvanja. Imali smo trodnevnu duhovnu obnovu za cijelu župu, djeca su imala posebno svoju duhovnu obnovu u župi. Časne sestre su marljivo spremale bogat program kako za prije podne u sklopu Mlade Mise, tako za poslije podnevni program. Angažirali su se članovi Pastoralnog vijeća, obitelji, mladi, djeca...

Točno u devet sati prije podne krenula je povorka djece u bjelini, mladih u narodnim nošnjama, ministranata, svećenika koncelebranata i napokon mladomisnik uz svojeg župnika. Mladi su otmjanim recitalom pozdravili mladomis-

nika kod ulaza, čitali lit. čitanja, te s članovima obitelji molili vjerničku molitvu, prinijeli euharistijske darove. Zbor „Albe Vidaković“ iz katedrale je vodio pjevanje da se crkva orila od radosti. Župnik Bela Stantić je u propovijedi orisao mladomisnikov put do oltara i pokazao opravdanost mladomisničkog slavlja. Kako mladomisnik stvarno treba poput Marije veličati Boga što je pogledao na njega, a mnoge sposobnije odbacio. Nakon sv. pričesti su djeca u bjelini pred-

Mladomisnik Miroslav Orčić
(desno dakon Erhard Robert, lijevo vlč. Bela Stantić)

vodili pjesmu: Svećenika Majko svojoj Crkvi daj, koji će nas Majko voditi u raj. Na kraju je bilo dirljivo vidjeti kako mladomisnik daje blagoslov svojem već 18 godina šlogiranom ocu kojega su donijeli tom zgodom u crkvu i slabašnoj majci te svojim četvorim sestrama koje su svojim žrtvama priredile svom bratu mladomisničko slavlje.

Nakon domaćeg dijela koji se odvijao u šatoru u obiteljskoj kući, skupili su se opet brojni vjernici na popodnevni program u župsku crkvu. Prvo su mladi prikazali polsatni igrokaz koji je više bio meditacija baš za ovu prigodu nego što drugo. Simbolički je divno prikazana borba mlade djevojke za djevojačku čistoću kao i primamnost „svijeta“.

Katedralni zbor „Albe vidaković“ izveo kratko, ali slatko svoje najljepše točke— Molitva, Suscipe Domine i Alleluja! Možda nikad nisu tako oduševljeno pjevali kao tada.

Kruna i kao završetak tog veličanstvenog dana vila je večernja. Djeca i mladi kao i stariji s naočarama oduševljeno su uzeli u ruke tekstove iz časoslova za tu zgodu umnožene te pjevali i molili poput redovnika i redovnica po samostanima.

Tako je naša župska zajednica proživjela jedan radosan dan sa svojim sinom mladomisnikom. Ona će ga pratiti dalje na njegovom svećeničkom putu i ponizno moliti za nova zvanja između mladih koji doiaze.

MI

SVEĆENIČKA I ĐAKONSKA REDENJA

Ovogodišnja svetkovina sv. Petra i Pavla u subotičkoj katedrali - bazilici proslavljena je osobito svečano.

Toga dana u 17 sati subotički biskup Mons. Matija Zvekanović podijelio je sv. red đakonata četvorici bogoslova, a trojica đakona zaređeni su za svećenike.

Subotičani se i ne sjećaju kad je posljednji put u katedrali bilo sedam redenika odjednom, zato i nije čudo što je toga dana katedrala bila puna Božjeg naroda, koji je pobožno i strpljivo pratio obrede redjenja i aktivno sudjelovao u euharistijskom slavlju molitvom i pjevanjem.

Sv. red đakonata primili su:

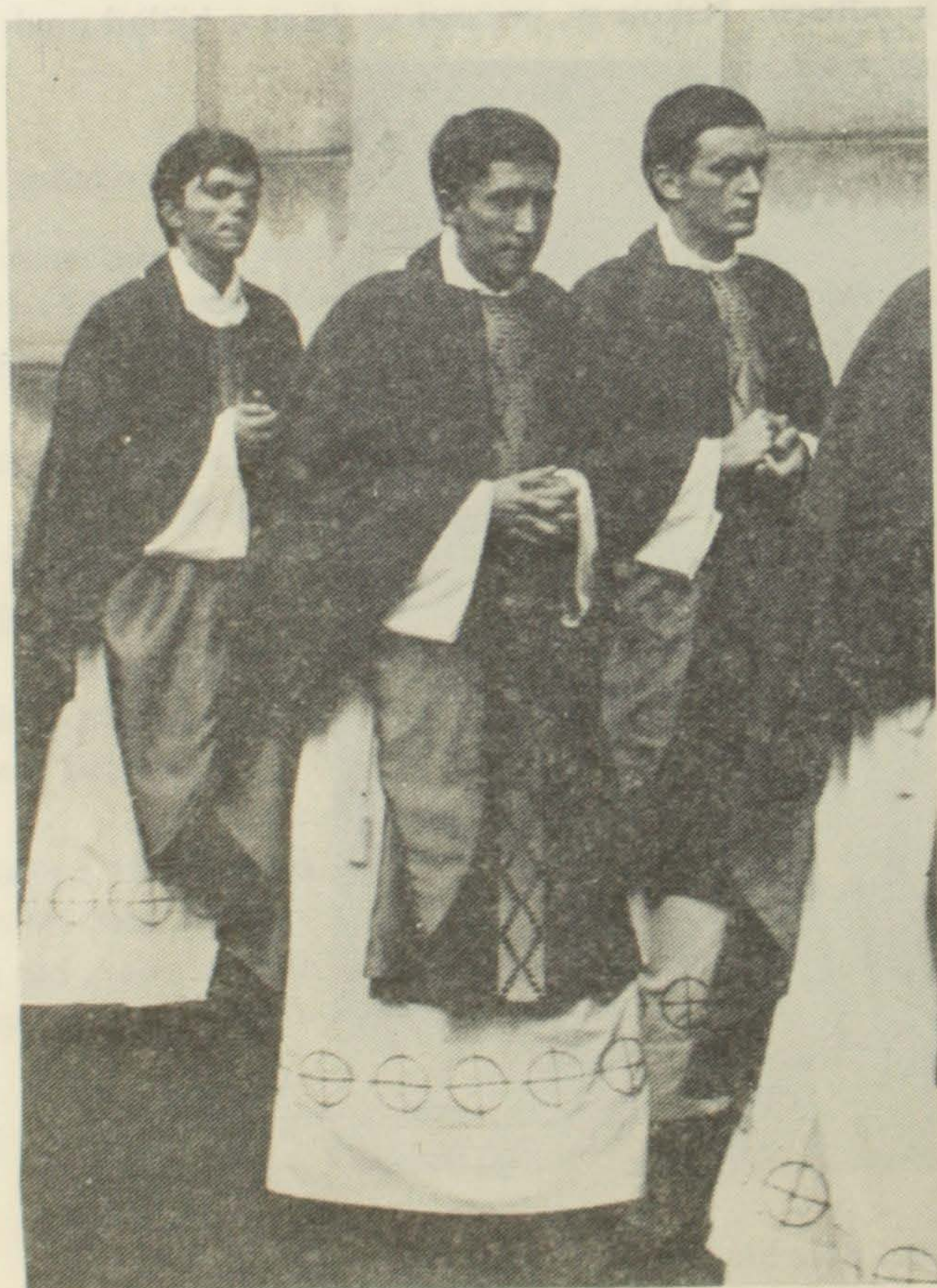
1. ERHARD ROBERT (rođ. 3. XII. 1963.) iz Horgoša
2. PALATINUS ISTVÁN (rođ. 26. VII. 1961.) iz Mola
3. SZABADY KÁROLY (rođ. 20. VIII. 1963.) iz M. Idoša
4. VRECKO FERENC (rođ. 1. XI. 1960.) iz Mola

Svećenici su, polaganjem biskupovih ruku postali:

1. FRANJO IVANKOVIĆ (rođ. 5. XI. 1962.) iz župe sv. Terezije u Subotici.
2. MIROSLAV ORČIĆ (rođ. 14. IX. 1963.) iz župe Isusova uskrsnuća u Subotici
3. SZELES OSZKAR (rođ. 26. XI. 1961.) iz župe Kevi.

Molimo za nove đakone da se, vjerno vršeći svoju đakonsku službu služenja, dobro pripreme za sv. red svećeništva.

Molimo za nove svećenike da ih Gospodin obdari mudrošću i ljubavlju da se kao svećenici posve istroše u životu za druge poput svoga Učitelja Krista Gospodina.

Novi mladomisnici

Novi dakoni

PRILOG MLADIH

“Bačko klasje” poziva mlade da što više surađuju u našem listu i da ga čitajući zavole!

Prilog mladih uredili Ivica Prčić i Andrija Anišić s grupom mladih vjernika

u borbu za medalje

KAKO I GDJE PRODUBITI ZNANJE O VJERI

Započela je još jedna nova školska godina. Nakon ljetnih ferija ponovo su oživjele školske klupe. Počela je trka za novim saznanjima, ali i nove brige... Za mnoge ova će godina biti presudna. Boriti će se za diplome - one srednjoškolske, ali i za one viših i visokih škola. Oni koji su završili srednju školu i nekane dalje studirati već su napisali nekoliko molbi za zasnivanje radnog odnosa. Isto su učinili i razni diplomirani inženjeri, liječnici, pravnici, ekonomisti... Većina mladih na početku nove školske godine ima pred sobom jasno zacrtane ciljeve za ovu godinu.

Mladi vjernici uz brigu za rast u znanju u školama razli-

čitih usmjerenja moraju misliti i na svoj rast u vjeri, u upoznavanju svoje vjere. Zato se na početku ove školske godine trebaju upitati kako i na koji način će moći produbiti svoje vjersko znanje.

Odgovore na svoje poteškoće glede vjere, na nerazumjevanje pojedinih vjerskih istina i moralnih stavova Crkve moći ćete potražiti:

NA ŽUPSKIM VJERONAUČNIM SUSRETIMA

NA TRIBINAMA MLADIH

NA KRŠĆANSKIM TRIBINAMA

NA RAZNIM DRUGIM SUSRETIMA MLADIH VJERNIKA

Uz to, na raspolaganju su Vam mnoge KNJIGE I ČASOPISI duhovnog sadržaja, koje možete vrlo lako nabaviti.

ZA DUHOVNI RAST...

Htio bih ovdje na osobit način naglasiti i preporučiti jedan, istina rječi, ali vrlo značajan način upoznavanja vjere, koji je osobito važan za osobni rast u vjeri. To su **DUHOVNI RAZGOVORI SA SVEĆENIKOM**. Mladi, važno je da znate otvoreno razgovarati o svojim problemima i poteškoćama. To je, koji put, malo teže u širem krugu, ali u osobnom razgovoru to 'razčistiti' je vrlo dobro i korisno. Svećenik će Vam pomoći da pronađete rješenje u svjetlu Svetoga pisma. Pomoći će Vam otkriti što kaže Isus, a on ima odgovore na sva pitanja. ON je rješenje svih problema.

Dobro je imati i **STALNOG ISPOVJEDNIKA**, koji će Vam pomagati u borbi protiv zla i grijeha i upućivati Vas na prava sredstva za iskorjenjenje grijeha... (Ovdje valja naglasiti i potrebu češćeg ispovijedanja — bar jednom mjesečno! - jer ipak je sakrament sv. ispovijedi najbolje i najefikasnije sredstvo za "uništenje" grijeha i obnovu čovjekova srca).

KRIZMALI STE SE — ŠTO SADA ?!

Posebno potičemo mlade **KRIZMANIKE**, koji su oznaženi pečatom dara Duha Svetoga postali "punoljetni kršćani" da tu punoljetnost pokažu na djelu. Uključite se aktivno u vjeronaučnu zajednicu svoje čupe. Dolazite redovito na **Tribine mladih...** Tako će rast Vašega tijela, pratiti i tako važan za čovjekovu osobnost - rast duha. Neprestano rasti u vjeri, nadi i ljubavi — to nek Vam bude cilj i u ovoj školsko - vjeronaučnoj godini

MARIJA — UČITELJICA I ODGOJITELJICA

Završena je **MARIJINA GODINA**. Trudili smo se upoznati Marijin lik na našim vjeronaučnim susretima u župama, na susretima u Baču i Subotici... Nek na kraju Marijine godine još jednom snažno odjekne u nama Marijin poticaj: **SVE ŠTO VAM ISUS KAŽE UČINITE!** — Slijedimo Mariju u svim njezinim krepostima i naći ćemo se kod Isusa. Papa je Mariju nazvao Učiteljicom i odgojiteljicom. Budimo i njezini učenici i njezina djeca - ona će nas voditi pravim putem.

NAŠA OLIMPIJADA

U Seulu je završena **OLIMPIJADA**. Oboreni su mnogi rekordi, podijeljeno mnoštvo medalja. Divili smo se vještini i snazi sportaša. No, ne zaboravimo — za sve to bilo je potrebno puno žrtve, puno odricanja, puno vježbe, puno motiva i volje... Nek nam to bude poticaj da i mi krenemo u **BORBU ZA**

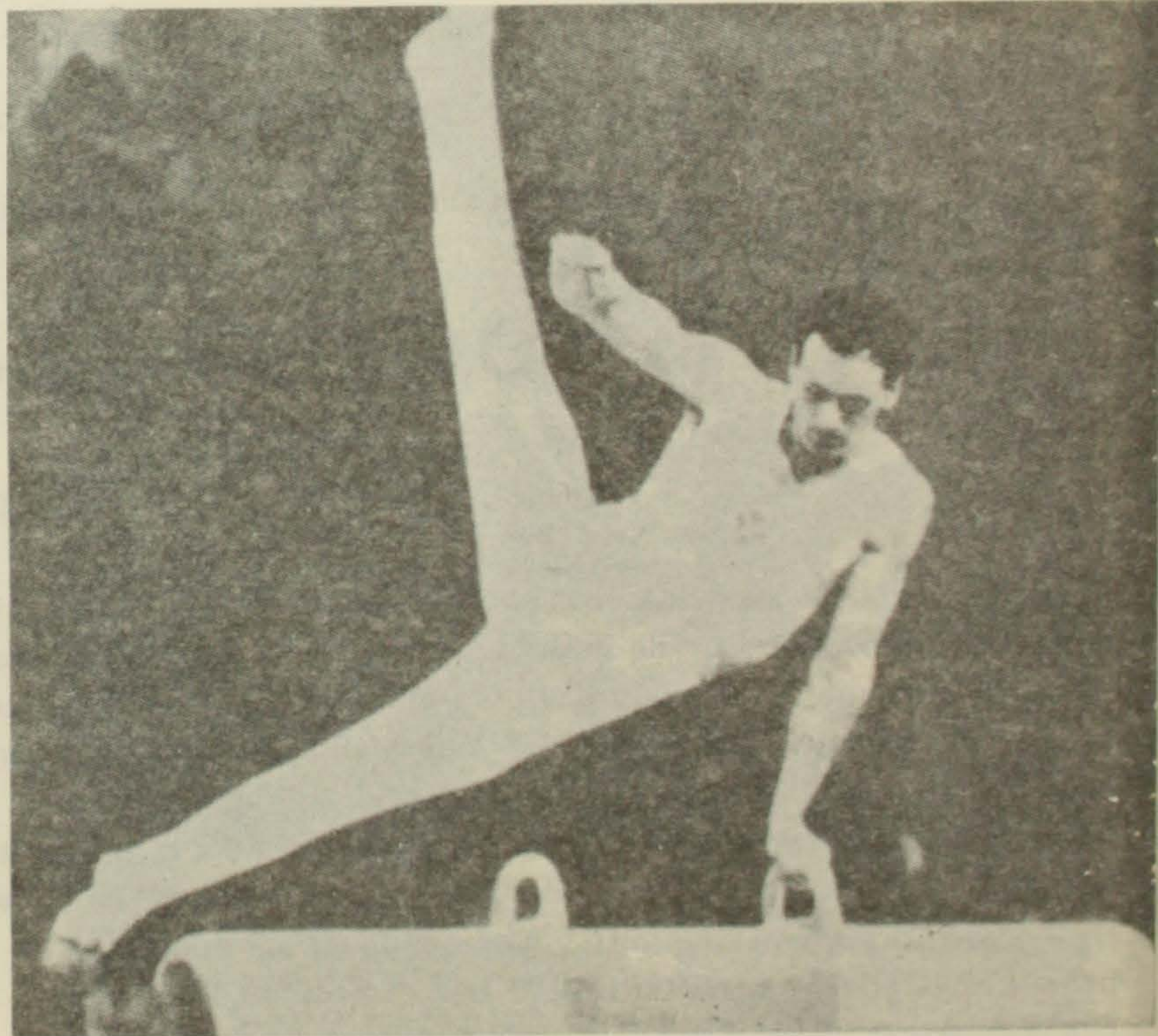

U trci do zelenog cilja

MEDALJE. Takmičimo se u upoznavanju svoje vjere, ali još više u življenju svoje vjere, u življenju Kristovog evanđelja u svom svakodnevnom životu — tamo gdje jesmo, gdje živimo i radimo. Natječimo se u dobroti, u požrtvornosti, u čistoći, u svetosti... Budimo najbolji đaci, najbolji studenti, najbolji radnici! Sve činimo s ljubavlju da postanemo **ŠAMPIONI LJUBAVI**. A tada ni nagrade neće izostati. Bog će nas okтити zlatnim medaljama svog mira i svoje radosti, a to vrijedi više od svega... Zanimaju nas samo zlatne medalje, jer Učitelj nam je rekao: "Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski".

Dakle, mladi — u boj za medalje! Krenimo odmah, da ne bude kasno.

A. A.

Savršena vježba je rezultat dugog napora

Djevojke u "piketima" s prikaznim darovima

NAŠEM VELIKANU

(prigodom 100 god. smrti biskupa Ivana Antunovića)

Evo nam opet dragih dana
što nas sjećaju naših velikana,
a to su „Dani riječi i kruha“
u koje vršimo obnovu duha.

Slaveći blagdan Velike Gospe
obilje milosti što na nas prospe
zahvalom žetve u Dužijanci,
koja nas veže ko zlatni lanci.

Mnoštvo se skuplja u katedrali,
stari i mladi, veliki i mali,
obnavljajući običaj stari
da bi za žetvu Bogu hvalu dali.

Stotinu ljeta evo već prodje
od smrti našeg Velikog Vodje,
biskupa Ivana Antunovića,
što nam ostavi dio svog bića.

U moru burne naše prošlosti,
želeć u narod uliti svijesti,
para se laća i knjige piše,
da rod naš svojim duhom diše.

I sva ta njegova duhovna blaga
nama su baština mila i draga,
I „Bog s čovikom“ i „Čovik s Bogom“
molitve i pouke što rode slogom.

Pa „Bunjevačko-šokačka vila“
koja je novu nadu ulila,
i druge lijepo pripovijesti
dio su života naše povijesti.

„Odmetnik“, „Slavjan“, „Poučne iskrice“
otkrivaju nam svijetlo lice
velikog pisca i borca svoga
preporoditelja narodnoga.

Šta da još kažemo na ovom skupu
o Antunoviću ocu i biskupu?
Možemo reći: „Velika hvala
što nam ga providnost takvog dala!“

Slijedimo njegove trnove staze,
ne dajmo da nam se svetinje gaze!
Cijenimo baštinu vjere i morala,
čuvajmo mladost čistih ideala
da bi nam svetih obitelji dala.

Na koncu evo ovdje sada
čut ćemo tek dio njegovog rada,
nastavak svega, kako već znamo,
na završenom skupu svi čekamo.
Dotle vas toplo pozdravljamo.

Subotica, 14. VIII. 1988.

T. K.

MLADI I MOLITVA

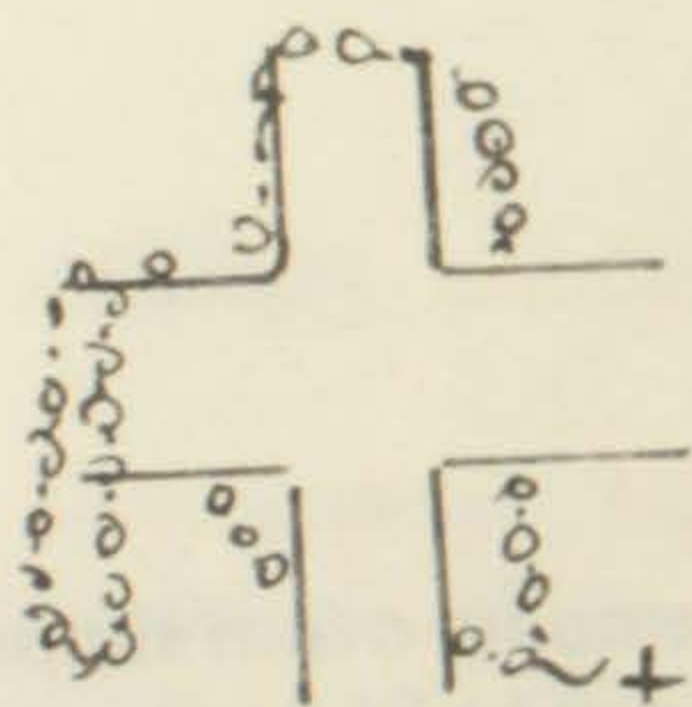
Gledam vas mladi prijatelji, i s vama dijelim radost, napetost, školske brige, angažiranosti na planu župske zajednice i drugih ..., s vama molim, s vama razgovaram o vjeri, nastojim vas čuti, nastojim vas voljeti...

Istina sve su to još uvijek „mrvice“ o kojima govori Kananejka u Matejevom evanđelju u razgovoru s Isusom (usp. Mt 15,21–28).

Ipak, želila bih da nešto od tih mrvica pokupe i čitatelji na ovim stranicama „Bačkog klasja“. Ne čini li vam se da bismo mogli nešto reći o molitvi, o svom iskustvu molitve u ovom vremenu, u ovim našim okolnostima? Na ovim našim stranicama „Bačkog klasja“? Ne bismo li mogli još dublje zaživjeti život molitve?

U nedavno izišloj knjizi Biblija i molitva, Mariano Magrassi kaže— „Nikakva tehnika ne daje pristup životvornom doživljavanju Božje riječi. Odlučan je čitalac rasvjetljenje duha Svetoga: zabadava dani dar svjetlosti koji izlazi iz samoga svog izvora. No ovaj dar mora svatko prihvatiti aktivno. Pretpostavlja se da je svaki pojedinac u korijenu spreman primiti Božju riječ, a tu mu spremnost osigurava čistoća srca koja se dobiva asketskom borbom... Riječ je ‚božanska snaga‘, ali spasava nas samo u mjeri koliko je slušamo. Možemo je primiti samo kad joj naše srce otvori vrata.“

Evo nekih mrvica koje su pale s vaših stolova jer ste otvorili vrata, pokupila sam ih jer osjećam da mogu biti hrana za one koji, poput Kananejke, vjeruju. Neka Isus usklikne u vama i među vama: „O ženo, velika je tvoja vjera. Neka ti bude kako želiš!“

PONOVO ZAJEDNO

Nakon kratke pauze nastavila je sa radom Tribina mladih za mlade vjernike iz Subotice i okolnih župa.

Velikom dobrotom i razumijevanjem preuzvišenog gospodina biskupa Matije Zvekanovića, mladi su dobili novi prostor za svoja okupljanja: kapelu sjemeništa „Paulinum“. Mjesta ima dovoljno za sve, klupe su udobne... Stoga srdačno pozivamo sve mlade koji se još nisu uključili u ova naša mjesečna okupljanja, da nam se pridruže. O datumu i vremenu održavanja tribine uvijek ćete biti na vrijeme obaviješteni — svi župnici subotičkih i okolnih župa dobiju obavijest o temi predavanja, o predavaču i vremenu održavanja susreta...

Čitajući Evandjelje shvatio sam, da si Ti, Isuse, divni Bog i čovjek. Shvatio sam i uvijek ponovno shvaćam da nisam sam i da se ne mogu izgubiti ako sam uz Tebe i ako Ti vjerujem.

Shvatio sam da je LJUBAV ono na što me pozivaš, da jedino ljubeći mogu živjeti. Ti si ljubeći izgubio život, da bih ja mogao živjeti i ljubiti i tako Tebi biti sličan. Isuse, hvala Ti što shvaćam da je KRIŽ, prihvaćen iz ljubavi prema Tebi novi život.

Gospodine,
Ti me zoveš, a ja se plašim reći „da“.
Ti me hoćeš, a ja nastojim izmaći.
Ti tražiš da bi me zahvatio, a ja se protivim.
To je i stoga što ne shvaćam sve što od mene očekuješ.
Uznemiren sam, Gospodine, i borim se u noći.
Daj mi snage da se ne protivim.
Rasvijetli me u izboru onoga što ti hoćeš.
Spreman sam .

Vjerujem da ne želite, dragi mladi prijatelji, zatvoriti vrata svog srca pred Isusom koji kuca na njih. Ipak pitajmo se i neka upita svaki sebe: ŠTO JE ZA MENE MOLITVA? Napišite i pošaljite uredništvu „Bačko klasje“. Znajmo se hraniti mrvicama koje padaju sa stola Gospodareva, radujmo se kada se nađemo i za Gospodarevim stolom. Znajmo dijeliti i biti obogaćeni jedni drugima. Volimo i molimo!

Pripremila s. TT

TRIBINE MLADIH

DROGA — ŠANSA ILI DRAMA MLADIH

Prva ovogodišnja Tribina mladih održana 18. rujna. Predavač je bio dr Marko Pranjić, salezijanac iz Zagreba. Govorio nam je na temu: „Droga - šansa ili drama?!“

Možda nam se problem droge čini nestvarnim ili dalekim, ali je činjenica da je narkomanija prisutna u našem društvu. Kod nas je došlo do naglog porasta ovisnika od droge u periodu između 1974 — 1980. godine, kada se njihov broj popeo sa 2555 na 10.000. Porast smrtnih slučajeva u toku jedne godine bio je čak i do 250 procenata.

ZAŠTO MLADI UZIMAJU DROGU ?

Različiti su motivi za uzimanje droga. Mnogi su droge počeli uzimati iz radoznalosti i tako su postali ovisnici; vrlo čest uzrok uzimanja droga je nesređena obiteljska situacija - kad su djeca i mladi prepušteni samima sebi; mnogi mladi su razočarani u velike socijalne razlike koje postoje u svijetu, u samo stanje u društvu - to razočaranje također ih tjera da potraže "rješenje problema" u zaboravu bitka - u drogi... No, teško je generalizirati motive i uzroke uzimanja droga. U većini slučajeva radi se o individualnim, pojedinačnim motivima...

A ŠANSE ZA "OZDRAVLJENJE" !?

Liječenje ovisnika o drogi podrazumijeva medicinske, odgojne, socijalne i represivne postupke zajedno. Često je vrlo riskantno i neizvjesno. No valja reći da osobe, koje koriste drogu, imaju šanse za ozdravljenje, odnosno za povratak u normalni život. Svi ovisnici, svjesni negativnih posljedica upotrebe

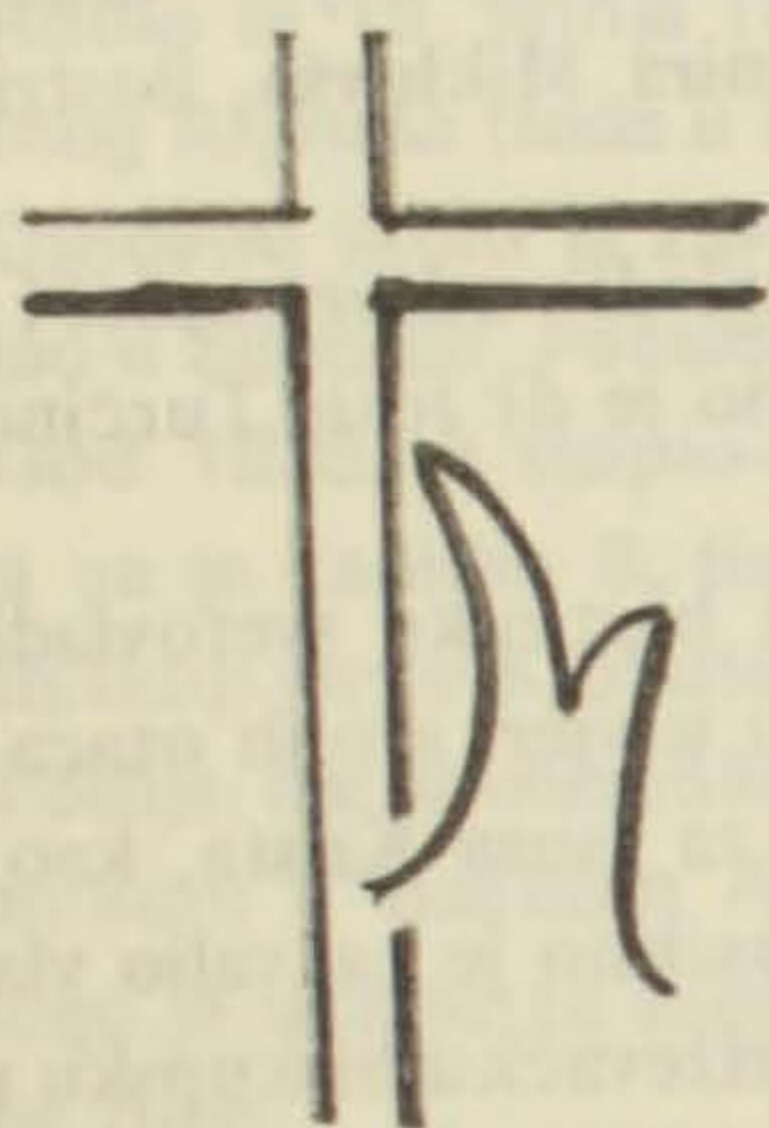
droga, podsvjesno gaje nadu u ozdravljenje i na toj želji treba graditi njihovo liječenje. Važno je da u toj situaciji nadu osobe koje će ih podržavati, hrabriti, poticati ih i djelotvorno im pomoći u toj njihovoj životnoj drami. Ovisnici radije prihvaćaju pomoć duhovnih osoba nego medicinskih radnika, stoga je kršćanski pristup ovom problemu vrlo, vrlo važan...

MI U SUSRETU SA ONIMA KOJI SE DROGI RADIJU

Kršćani su "sol i svjetlost svijeta" i stoga ne smiju ostati ravnodušni prema ovako strašnom problemu današnjice i prema patnjama naših bližnjih...

Mi mladi, koji se krećemo među mladima i možda susrećemo osobe koje uzimaju droge, moramo biti prvi koji će dati signal "za uzbunu", da bismo spasili svoje vršnjake od tog zla i pomogli im pronaći pravi smisao života... Možda će naše razumijevanje i naša ljubav prema njima biti put njihovog ozdravljenja !

Lucija

MARIJA NAM ŽIVOTOM GOVORI

*Da li je Marijina godina završila ili počela?
Što se u nama dogodilo i što se po nama događa u povezanosti s Marijom?
Što za mene Marija znači?
Da li joj se u zagovor utječem?
Da li je Marijina godina u meni učinila pomak glede Marije i vidim li u Mariji uzor?
I i*

Redala su se u nama pitanja i razmišljanja želeći da s datumom blagdana Marijina Uznesenja - 15. kolovoza - ne završi sve. Ne bismo željeli da s Marijinom godinom završi u nama molitva, razmišljanje, traženje odgovora na naša životna pitanja u povezanosti s Marijom.

Budući da to ne želimo, učinili smo jedan osvrt na naš život pod posebnim vidom: **ŠTO ZA NAS ZNAČI MARIJA!** Nastojali smo na poticaj naših kateheta otkriti u Mariji ono što možemo živjeti, ono što naš život može učiniti kvalitetnijim, plodnijim, sretnijim.

Budući da to ne želimo, učinili smo jedan osvrt na naš život pod posebnim vidom: **ŠTO ZA NAS ZNAČI MARIJA!** Nastojali smo na poticaj naših kateheta otkriti u Mariji ono što možemo živjeti, ono što naš život može učiniti kvalitetnijim, plodnijim, sretnijim.

Uz još nepriopćena razmišljanja bilo je i glasnih, zapisanih, a vjerojatno će i pristizati, ne samo na papiru, nego što je još vrijednije, u životu. Doživjeli smo kako jedan jednosatni susret nije dovoljan da bi se u nama rasplela i međusobno priopćila nutarnja doživljavanja i sve ono što sigurno naš život usmjerava i pomaže, ono što u nama po vjeri živi.

Zahvalni smo Bogu i Mariji što se ipak među nama moglo čuti:

Kroz moj život, iako mladenački, doživljavala sam manja i veća razočaranja, ali u Mariju se nisam razočarala. Osjećaj prema njoj kao onoj koja mi je blizu, koja mi je pomoćnica i zaštitnica nije poljuljalo nijedno dosadašnje razočaranje, nije moglo uzdrmati, do sada, još ništa. Ona mi je bliska, Ona je ona koja mi puno znači.

S. K.

Nisam prije o Mariji puno razmišljala niti ju gledala kao onu koja mi može biti uzor. U zadnje vrijeme otkrivam ju kao onu koja mi svojim životom govori. Blagost i njezin odnos prema ljudima, napose osjećaj za potrebe ljudi, privlače me kod nje. U tome bih ju željela slijediti. Željela bih poput nje otkrivati potrebe braće oko sebe i s tim potrebama ići Isusu moleći ga da ih ispuni, da im pomogne. To se pomalo već i ostvaruje u mom životu.

S. P.

Dosta sam nemarna što se tiče molitve. Otprilike prije godinu dana počela sam više moliti. Molim i onda kad mi se ne moli. Kad mi je teško, molim desetinu krunice "Isus, koji je tebe Djevice, na nebo uzeo", s nakanom za mlade. Uvijek sam poslije toga radosna. Imala sam divan doživljaj na ovogodišnji blagdan Uznesenja Marijina. Marija me je nagradila. Sada mi

nitko ne može više reći da Marija ne moli za nas, da nije s nama. Ona je uvijek tu. Mene uči strpljivosti, poniznosti. Tako je tiha, puna ljubavi, razumije vanja...

V. C.

Do sada t. j. do ove godine nisam toliko razmišljala o Mariji. Nisam joj se toliko obraćala u molitvi. Ali sada! Sebe ne mogu prepoznati. Toliko joj se molim i utječem. Marija mi puno toga znači. Njene vrline me sve privlače, a pogotovo jednostavnost i poniznost. Njena odlučnost. Utječem se Mariji da u svakom životnom opredjeljenju znam biti odlučna. Da se ne bojim Božjih planova sa mnom. Da mogu hrabro kročiti u život. Sada se ne bojim sutrašnjeg dana, jer znam da je tu Marija, koja mi je uzor u svemu. A to puno znači. Hodam, hodam, i nikad se ne zaustavljam! To je veliko čudo u mom životu. Jedan dio svoje večernje molitve posvećujem i Mariji. Molim ju da mi da hrabrosti u životnim kušnjama i napastima

kojih je stvarno puno. Cilj mi je životu ne osjećati strah, ne biti duhovno slaba. Molim njezin zagovor kako bi sačuvala čistu mladenačku dušu, da poput nje zračim čistoćom.

J. P.

Ovako žive i trude se živjeti neki mladi. Sve mlade pozivamo da nam se pridruže kako bi završetak Marijine godine bio istinski početak novog života u našim srcima, u našim obiteljima, u našim župama - a pogotovo među nama mladima.

S Marijom "nositi" Isusa u svom srcu i "rađati" ga za druge da bi ga svi mogli "vidjeti", upoznati, zavoljeti i s njim poći i ići ovom zemljom, čineći samo dobro... — tako će Marijina godina odjekivati kroz naše godine i prelijevati se na generacije koje pristižu, očekujući 2000. Isusov rođendan i početak trećeg tisućljetja kršćanstva.

PROSLAVA TISUČUGODIŠNJICE POKRŠTENJA KIJEVSKJE RUSI

4. rujna 1988. godine u Križevcima, sjedištu naše jedine grkokatoličke biskupije, svečano je proslavljena 1000. obljetnica pokrštenja Kijevske Rusi, a duhovni baštinici ovoga pokrštenja su Ukrajinci, Bjelorusi i Rusi.

Budući da Križevačka eparhija ima u svom sastavu baštinike ovoga krštenja, odlučeno je da se ova obljetnica obilježi i na biskupijskom nivou. Ranije se ova obljetnica obilježila na regionalnim nivoima po Bosni, Slavoniji i Bačkoj. Ivan Ljubačivski, veliki arhiepiskop lavovski i prvi biskup sjedinjene Crkve u Ukrajini i po cijelom svijetu gdje žive Ukrajinci grkokatolici. On je održao i homiliju na ukrajinskom jeziku, a kratko je pozdravio na rusinskom prisutne Rusine iz Bačke i Srijema, te na hrvatskom jeziku.

Sa njim je koncelebriralo dvanaest nadbiskupa i biskupa, predstavnika pojedinih ukrajinskih biskupija iz dijaspor, te predstavnik Grkokatoličke crkve u Mađarskoj. Posebno je bio zapažen administrator najveće grkokatoličke biskupije, danas priznate u svijetu, iz Prešova u Slovačkoj Mons. Jan Hirka, koji je u vrijeme "Dubčekova proljeća" plebiscitarnim putem obnovio osamnaest godina zabranjenu Grkokatoličku crkvu, koju on, od tada, vodi uz velike muke gotovo dvadeset godina. Njegova zdravica na objedu bila je pozdravljena burnim aplauzom svih prisutnih.

Zapadnu Crkvu predstavljao je naš prvi biskup, kardinal Franjo Kuharić, nadbiskup zagrebački. Prisutan je bio i apostolski pronuncij iz Beograda Mons. Gabriel Montalvo, te još deseterica nadbiskupa i biskupa iz gotovo svih naših crkvenih pokrajina. Subotičku biskupiju je, po želji biskupa Matije Zvekanovića, zastupao bački dekan Lazar Ivan Krmpotić, koji je u svom pozdravu posebno istakao kako je Crkva u Hrvata, ne samo ovim slavljem, nego i na druge načine iskazala svoju ljubav prema Ukrajinskoj sjedinjenoj crkvi time što

joj je pred nekoliko godina izdala zauzimanjem sadanjega biskupa križevačkog Mons. Slavomira Miklovša, ilustriranu Bibliju na ukrajinskom jeziku.

Ova će se Biblija - takvi su izgledi - uskoro moći i službeno uvesti u Sovjetski Savez, izjavio je dr Josip Turčinović, direktor Kršćanske sadašnjosti.

Pozdravljajući naše domaće baštinike svetovladimirovskog krštenja, zaželio im je da rastu u vjeri svojih otaca i sa nama zajedno daju svjedočanstvo za Isusa Krista, kao dva plućna krila jedne te iste Crkve. Posebno je zahvalio vladiki križevačkom što je upravo svoju križevačku biskupsku rezidenciju stavio u službu cijele Crkve u Hrvata i u cijeloj Jugoslaviji i time izrazio spremnost da posluži cijeloj našoj domovinskoj Crkvi, što je svakako izazov svima nama u daljnjoj gradnji toga međusobnog zajedništva.

Tomu je, svakako, doprinijelo i ovo slavlje. O tom je govorio i kardinal Kuharić u svojoj poruci, koju je pročitao na koncu svečane arihijerejske liturgije u križevačkoj katedrali.

Z. K.

MLADA MISA U KEVIJU

3. srpnja 1988. godine poslije podne u 16 sati slavio je svoju Mladu Misu vlč. SZELES OSZKAR u svom rodnom mjestu Kevi.

Posljednja Mlada Misa u ovoj župi bila je prije 53 godine, a slavio ju je tada vlč. Sandor János.

Slavlje Mlade Mise održano je ispred župne crkve, a lijepo uređeni vrt ispred crkve bio je prepun vjernika. Uz mladomisnika u ovom slavlju sudjelovalo je oko 30-tak svećenika, a prigodnu propovijed održao je Szungyi Lászlo, temerinski župnik.

Na ovo mladomisničko slavlje župnik iz Kruščića i Crveneke i Sivca vlč. Lajko József doveo je svoje vjernike jednim autobusom.

A. A.

ANTUNOVIĆEVA GODINA

IVAN ANTUNOVIĆ

Ove godine se navršava 100 godina od smrti našeg velikog narodnog preporoditelja i prosvjetitelja biskupa Ivana Antunovića. Njegova djelatnost je bila svestrana i udario je snažne temelje za dalji duhovni i kulturni razvitak među bunjevačkim i šokačkim Hrvatima u Bačkoj.

I. Antunović je suvremenik velikog hrvatskog prosvjetitelja biskupa Josipa Jurja Strossmayera i zastupao je misao da prosvjeta može biti put slobodi naroda. Zato je I. Antunović sav svoj rad posvetio širenju prosvjete među narodom, a uz to ga je vodila stalna želja da narod učvrsti u vjeri, jer to su dva temelja na kojima može čvrsto stajati budućnost naroda u slobodi.

Antunovićeve zasluge su velike za sveukupni naš narodni razvitak proteklih sto godina i zato je potrebno da se što svečanije sjetimo 100. obljetnice njegove smrti.

Rodio se 19. lipnja 1815. god. u Kumbaji, nedaleko od Bačkog Aljmaša (sada u Mađarskoj).

Osnovnu školu je završio u Aljmašu, a gimnaziju je pohađao u Subotici, Pečuhu i Segedinu.

God 1835. je stupio u bogosloviju u Kaloči. Za svećenika ga je zaređio 8. listopada 1838. god. kaločko-bački nadbiskup Petar Klokušićki.

Poslije niz svećeničkih dužnosti, 1842. god. je postao župnikom u Bačkom Aljmašu, gdje je ostao niz godina i mnogo je učinio za svestrani duhovni i kulturni napredak svoje župe.

Kao uzoran svećenik i pastoralni radnik imenovan je 1851. god. za vicearhiđakona Aljmaškog distrikta. Daljna promaknuća slijedila su ovim redom: 1859. god. postao je kanonik, 1861. god. kanonik-dekan i privremeni podžupan Bačke županije, 1868. god. kanonik-kustos, 1869. god. kanonik-lektor, 1875. god. veliki prepozit i predsjednik odbora za župničke ispite, 1876. god. postao je naslovni biskup Bosanski (prema jednom gradu u Arabiji).

Bio je slabog zdravlja, a umro je 13. siječnja 1888. god. u Kaloči, gdje je i sahranjen, a danas se ne zna za njegov grob.

Umro je u 73. godini života, u 50. god. svećeništva, i 29. god. kanoničkog položaja.

I. Antunović je počeo dosta kasno pisati, ali opće političke, kulturne i nacionalne prilike u Ugarskoj u drugoj polovici 19. vijeka potakle su ga da se uključi u prosvjetni rad i tako pomogne svome narodu.

Pod uredništvom I. Antunovića pojavile su se 19. ožujka 1870. god. prve naše novine u Kaloči pod naslovom „Bunjevačke i šokačke novine“. Izlazile su kao tjednik do 26. prosinca 1872. god. Ali, i dalje je izlazila „Bunjevačka i šokačka vila“ koja je od 1871. god. bila kao dodatak novina.

DRAGI ČITATELJI!

SVE VAS OBAVJEŠTAVAMO DA ĆE SE ODRŽATI
ZNANSTVENI SKUP

O BISKUPU IVANU ANTUNOVIĆU

Skup će biti u petak i subotu (18. i 19. XI. 1988.) u subotičkom sjemeništu "Paulinum" sa početkom u 16 sati.

RASPORED PREDAVANJA

1. Đuro Vidmarović:
– Preporod bunjevačko - šokačkih Hrvata kao problem historiografije.
2. Ivan Sabatkai:
– Životni put Ivana Antunovića
3. Ivica Prčić:
– Ivan Antunović u svom vremenu
4. dr Ante Sekulić:
– Povijesna istraživanja Ivana Antunovića
5. o. Emanuel Hoško:
– Suradnja I. Antunovića i fra Euzebija Fermeždžina

19. XI. 1988. u 16 sati

1. o. Ante Stantić:
– Dogmatsko - moralno učenje I. Antunovića
2. Lazar I. Krmpotić:
– I. Antunović, preteča e kumenizma u našim prostorima
3. Andrija Anišić:
– I. Antunović, pokretač prvih naših novina
4. Franjo Ivanković:
– Tumačenje bunjevačko - šokačkih narodnih običaja u knjizi "Slavjan" I. Antunovića

POZIVAMO VAS NA OVAJ SKUP
OBAVIJESTITTE O NJEMU SVOJE POZNANIKE!

U NEDJELJU, 20. XI. u 18 sati u subotičkoj katedrali bit će otkriven RELJEF biskupa IVANA ANTUNOVIĆA

POZIVAMO VAS NA OVU SVEČANOST

Za proučavanje djelovanja biskupa I. Antunovića najbolje može poslužiti sveobuhvatna knjiga, koju je napisao prof. dr. Matija Evetović pod naslovom „Život i rad biskupa Ivana Antunovića, narodnog preporoditelja“ (Subotica, 1935. 308 + 2 str.).

SELO ČAVOLJ

Jednog jesenskog dana, kada je u prirodi vladalo ono što zovemo "babije lito", stigao sam svojim autom u Čavolj. Po tornju sam pronašao crkvu i parkirao kod križa. Okrenuo sam se okolo i lako prepoznao župski stan. Sa neizvjesnošću sam krenuo prema njemu. Koga ću naći, šta ću vidjeti i doživjeti?

Kad, kroz otvoreni prozor čuje se zvuk tamburice. Ne-ko je na ovom našem bunjevačkom instrumentu svirao lako prepoznatljivu melodiju. Bio je to dobar predznak i uvod u dobro raspoloženje. Otvorim vrata pretsoblja i malo jačim glasom pozdravim: "Hvaljen Isus!". Na susjednim vratima pojavi se simpatična figura mlađeg svećenika s bujnom bradom. Predstavim se tko sam. I on se predstavi: "Jožef Knief, čavoljski plebanoš!". Srdačno rukovanje i zagrljaj. Predosjećam, da sa ovim čovjekom koji sasvim dobro govori bunjevački, brzo ću naći zajednički jezik. Bio sam u pravu. On je rodom iz Đurića (u Mađarskoj, nedaleko od jugoslavenske granice), gdje još ima bunjevačkih duša. Kao dječak zavolio je naš jezik i počeo ga učiti. Usavršio ga je u vojsci. Pošto je Čavolj trojezična župa, poglavari su imali u vidu da on govori sva tri jezika i postavili ga tu za župnika.

Kako je razgovor tekao, doživljavao sam sve više ugodnih iznenađenja. Naš gospodin Josef prima svu katoličku štampu hrvatskog jezičnog područja. Radio i TV su mu stalno na našim radio stanicama i kanalima. I časoslov moli na našem jeziku. A kad sam stupio u veliku sobu, umalo se nisam šokirao od iznenađenja: lijep tkalački stan na kojem Josef baš tka jednu krparu. Po zidovima bunjevačke pregače, torbe, koje je on sam otkao. Drago mu je što ja pokazujem zanimanje za to, pa znački tumači stan: ovo su stative, vratilo, brdo, čunak, osnovica. Tu su i gajde na koje je odmah otvira babačko kolo.

Eto, to je bio moj prvi susret sa selom Čavolj.

Na glavnom putu Baja – Segedin, petnaestak kilometara istočno od Baje, smjestilo se to lijepo selo, kroz koje protiče potočić Kidoš. Ulice prave, asfaltirane, ozelenjene. Tu je škola, obdanište, nova zdravstvena stanica i veliki, nov Dom kulture. Mreža vodovoda, elektrike, plina, svugdje je vidljiva. Stanovnici sela su većinom Mađari. Bunjevaca ima točno 270 duša.

Poslije izгона Turaka Čavolj su prvi naselili Bunjevci. Na lijevoj obali Kidoša sagradili su svoje skromne kućice, a od pletera i blata napravili kapelicu, u kojoj je povremeno iz Baje dolazio fratar služiti Misu, dijeliti svete Tajne i držati vjeronauk. Kasnije, dolaskom Nijemaca, selo se povećalo, pa je sagrađena nova, veća crkva na današnjem mjestu.

Po popisu stanovništva iz 1870. god. Bunjevaca je u Čavolju bilo 550. Zbog niskog nataliteta, stalnog iseljavanja i asimilacije, taj broj se prepolovio. Unatoč toga, sve do današnjih dana sačuvali su svijest pripadnosti svome narodu, ljubomorno čuvaju svoj jezik i običaje. Kao da ih je suživot sa drugim nacijama upućivao na to, da čuvaju svoj nacionalni identitet. Za-

nimljivo je i to da u nekim selima Bajskog trokuta nalazimo i veće skupine Bunjevaca nego u Čavolju, ali su u Čavolju najbolje sačuvali nacionalnu svijest. Iz toga sela je i nekoliko značajnih djelatnika.

Evo nekoliko imena.

NIKOLA MILAŠIN (1736 – 1811) rođen je u Čavolju od siromašnih roditelja. Kao mladić stupio je u franjevački red, postao je svećenik i odlikovao se učenošću, svetošću i hrabrošću, tako da je imenovan za Stolnobiogradskog biskupa, gdje je umro i sahranjen 1811. godine.

IVAN PETREŠ Čudomil (Kačmar 1876. – Čavolj 1937.) rođen je u Kačmaru, ali je zadnjih svojih 20 godina života proveo u Čavolju kao župnik i tu razvio bogatu spisateljsku i kulturnu djelatnost. Uređivao je "Naše Novine", bio stalni suradnik "Nevena" a osobito "Danice". Ostavio je zbirku pjesama "Moje jadi", a kao dramski pisac napisao je 8 igroka za od kojih je neke i sam režirao. Pisao je novele i pjesme. Njegova pjesma: "Prid prozorom procvatala ruža" uglazbljena od Josipa Mlinka još i danas se rado pjeva. Umro je u 61. godini života, u naponu književnog stvaranja i sahranjen je na čavoljskom groblju.

ROZA VIDA KOVIĆ (1922 – 1981.). Pisala je pjesme, prozu i jedan kazališni komad "Djed Adam je odlučio". Pjesme su joj objavljivane u Našim Novinama, Narodnim Novinama, Narodnom kalendaru i u književnom prilogu Narodnih novina - "Nevenu". Za svoj uspješni književni rad dobila je čak dvije nagrade.

Dr MIŠO (Mijo) MANDIĆ (1928. –). Ponikao je iz bunjevačkog roda, ljubi ga svim srcem i dušom. On je živa enciklopedija Čavolja. Nitko tako ne poznaje njegovu prošlost i sadašnjost kao dr Mišo! Napisao je i knjigu "Iz osamstoljetne kronike Čavolja". Tu vrijednu knjigu treba čitati svaki bunjevački rodoljub, a nezaobilazna je za svakoga, tko hoće upoznati čavoljske Bunjevce, a i šire. Sva prosvjetna i kulturna djelatnost u Čavolju vezana je za njegovo ime. Poslije rata osniva južnoslavensku školu, vodi pionirsku četvu "Ivo Lola Ribar", organizira lutkarsko kazalište, režira bunjevačke kazališne komade, radi u "Bunjevačkom klubu", sudjeluje u književnim večerima, a za knjižnicu "Ady Endre" nabavlja lijep broj knjiga na našem jeziku. I danas, kad je već pred mirovinom, veoma je aktivan, a njegov ukusno uređen dom sa veoma bogatom knjižnicom otvoren je svakom dobronamjerniku.

MANDA PETRIĆ, Bunjevka iz Čavolja, 1806. godine udala se u B. Aljmaš za Josu pl. Antunovića, iz kojeg braka se 1815. godine rodio Ivan Antunović, koji je kasnije postao biskup i veliki bunjevački rodoljub.

Ovi gore pomenuti, a i drugi naši rodoljubi i kulturni djelatnici, kroz dugi niz godina organizirali su u Čavolju BUNJEVAČKA PRELA.

Zadnjih nekoliko decenija ta prela bila su jedina prilika našem narodu da na javnom mjestu čuje svoju materinsku riječ

i pjesmu, da vidi nošnju i običaje. Na njima su se obično prikazivali kazališni igrokazi, koji su tretirali domaću bunjevačku problematiku. Tu se okupljalo sve što je bunjevački osjećalo, da se poslije službenog dijela razveseli, zaigra i zapjeva.

Demokratski savez Južnih Slavena (DSJS) 2. svibnja 1987. god. u Domu kulture organizirao je veoma uspješnu proslavu 300. godišnjice doseljenja jedne veće skupine Bunjevaca iz Hercegovine i Dalmacije u Bačku. Na proslavi je uzelo učešća čitavo selo. Veoma nadahnuo i rodoljubno govorio je Dr Marin Mandić, sekretar DSJS. Folklorne grupe izvodile su bunjevačke igre i pjesme. Poslije priredbe je u restoranu priređen prijem za sve goste i sudionike.

“Život teče dalje. Ostaju uspomene: požutjeli plakati, pozivnice, fotografije. Prepričavanje uspomena još živih svjedoka na ‘Bunjevačka prela’, kada se skupljalo i staro i mlado, i u nezaboravnim kazališnim komadima, u pjesmi i svirki, igranki i druženju, doživljavali svoju narodnu samobitnost” (Dr Mišo Mandić).

Antun Gabrić
Tavankut

175. OBLJETNICA CRKVE SV. JAKOVA U PLAVNI

Župska zajednica u Plavni već se dulje vremena pripremala da proslavi 175. obljetnicu postojanja župne crkve sv. Jakova, iako je župa obnovljena još daleke 1756. godine kao filijala koju su opsluživali franjevci iz Bača.

Plavanci su se trudili obnoviti svoju crkvu izvana. Prije nekoliko godina temeljito su obnovili krov crkve, pokrivši ga pocinkovanim limom. Zatim su prošle godine temeljito obnovili toranj i prednji dio fasade crkve, a ove godine nastavili su sa obnovom crkvene zgrade, da tako slavljenicu obuku u novu haljinu za ovaj jubilej i tako je predaju novim pokoljenjima.

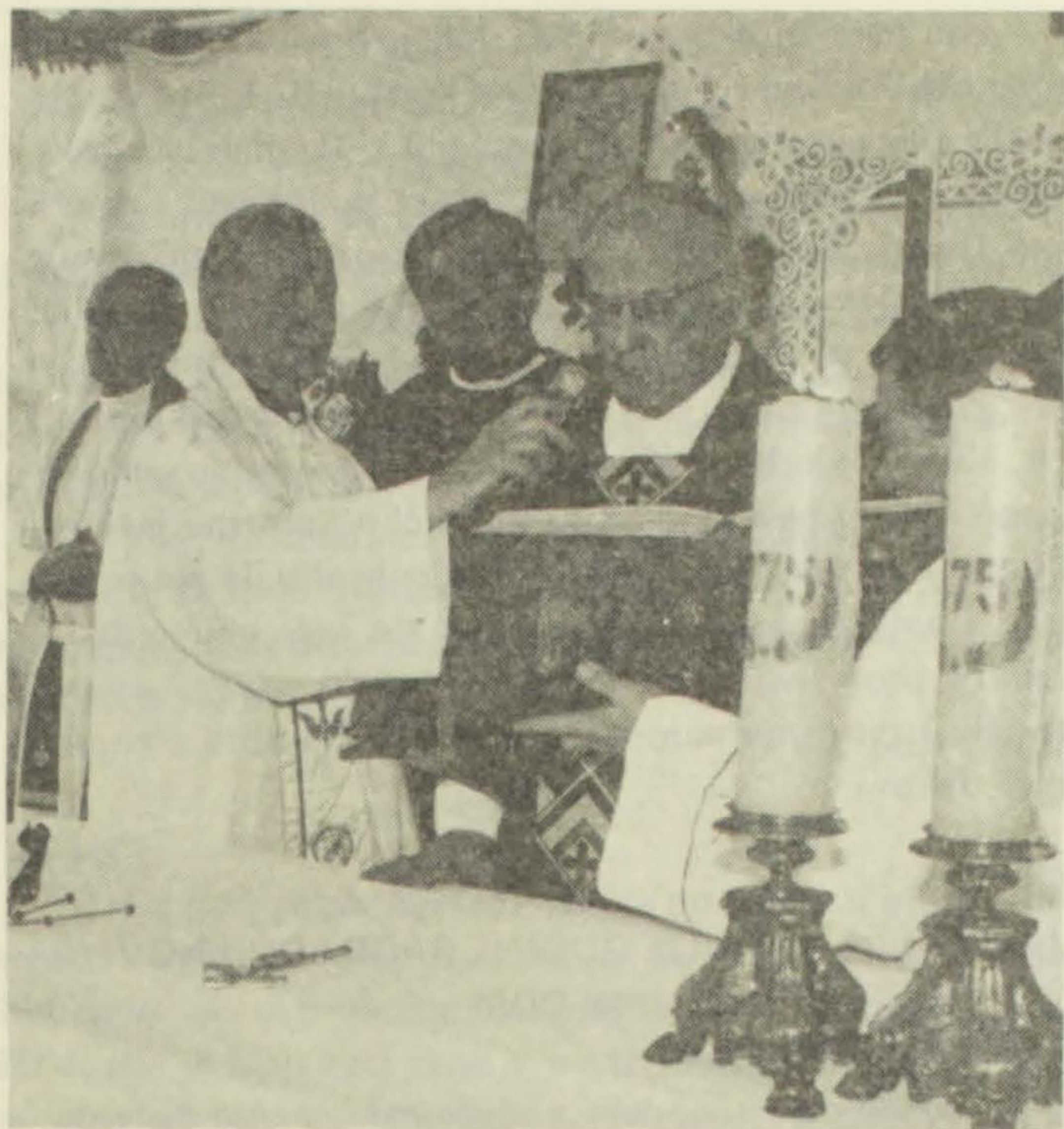
Za samu proslavu su se pripremali devetnicom, koja je sva odisala tematikom Marijine godine, a govornici su bili svećenici i redovnici iz zapadne i južne Bačke, a kao kruna bila je posljednja večer, kada je misno slavlje predvodio i izrekao homiliju fra Josip Bošnjaković, gvardijan tuzlanski.

Posjet je bio iznenađujuće dobar, iako je to sezona radova i velike vrućine. Veliki broj ljudi pomirio se s Bogom kroz sakrament sv. ispovijedi i pristupajući sv. Pričesti kroz sve te dane, a osobito na završnom slavlju.

Samo slavlje bilo je 31. srpnja 1988. godine. Slavlje su predvodili subotički biskup Matija Zvekanović, područni dekan Lazar Ivan Krmpotić i fra Josip Bošnjaković, gvardijan tuzlanski.

Pod tom Misom biskup je podijelio sakrament sv. Potvrde djevojkama i mladićima iz te župe.

Na početku Mise domaći župnik Stjepan Bošnjak, pozdravio je biskupa, svećenike i vjernike, kako domaće, tako i one iz Vajske, Bođana, Bača i drugih mjesta Bačkog dekana koji su došli na ovo slavlje. Biskup je održao i homiliju.

Svečana sv. Misa u Plavni

Biskup Matija Zvekanović blagosiva nov križ

Poslije Mise mladi su izveli recital stihova nedavno preminuloga našega šokačkoga pjesnika Ante Jakšića.

Prije svečane zahvalnice “Tebe Boga hvalimo”, biskup je blagoslovio novi križ pred ulazom u župnu crkvu, kao spomen na ovaj jubilej.

Slavlje je uzveličao i subotički katedralni zbor “Albe Vidaković” svojim pjevanjem nekih djelova Mise, a inače je zbor predvodio pučko pjevanje, što je davalo veoma lijep dojam sudjelovanja cijeloga skupa u molitvi i pjesmi.

Ova naša župska zajednica dala je hrvatskoj kulturnoj javnosti oca Antuna Gustava Matoša i majku dr Josipa Andrića, našeg poznatog glazbenog stručnjaka, skladatelja, pisca, prevodioca i organizatora tolikih javnih poduhvata Crkve u Hrvata. Bio je dugogodišnji urednik Hrvatskog književnog društva sv. Jeronima (danas Ćirila i Metoda) u Zagrebu.

Želimo ovoj župi da u živoj vjeri i djelotvornoj ljubavi nastavi graditi zajedništvo i dizati svoju vjermičku kulturu i svijest, kako bi i u budućnosti mogla obogaćivati ne samo sebe, nego i cijelu našu hrvatsku i katoličku kulturnu javnost. Rijetko se koje selo, kao Plavna, može pohvaliti da mu je koji skladatelj posvetio jednu operetu, kao što je to učinio dr Josip Andrić posvetivši svoju operetu "Na vrbi svirala" upravo ovom selu i zato mu narod sa ponosom čuva bistu u župnoj crkvi sv. Jakova.

L I K

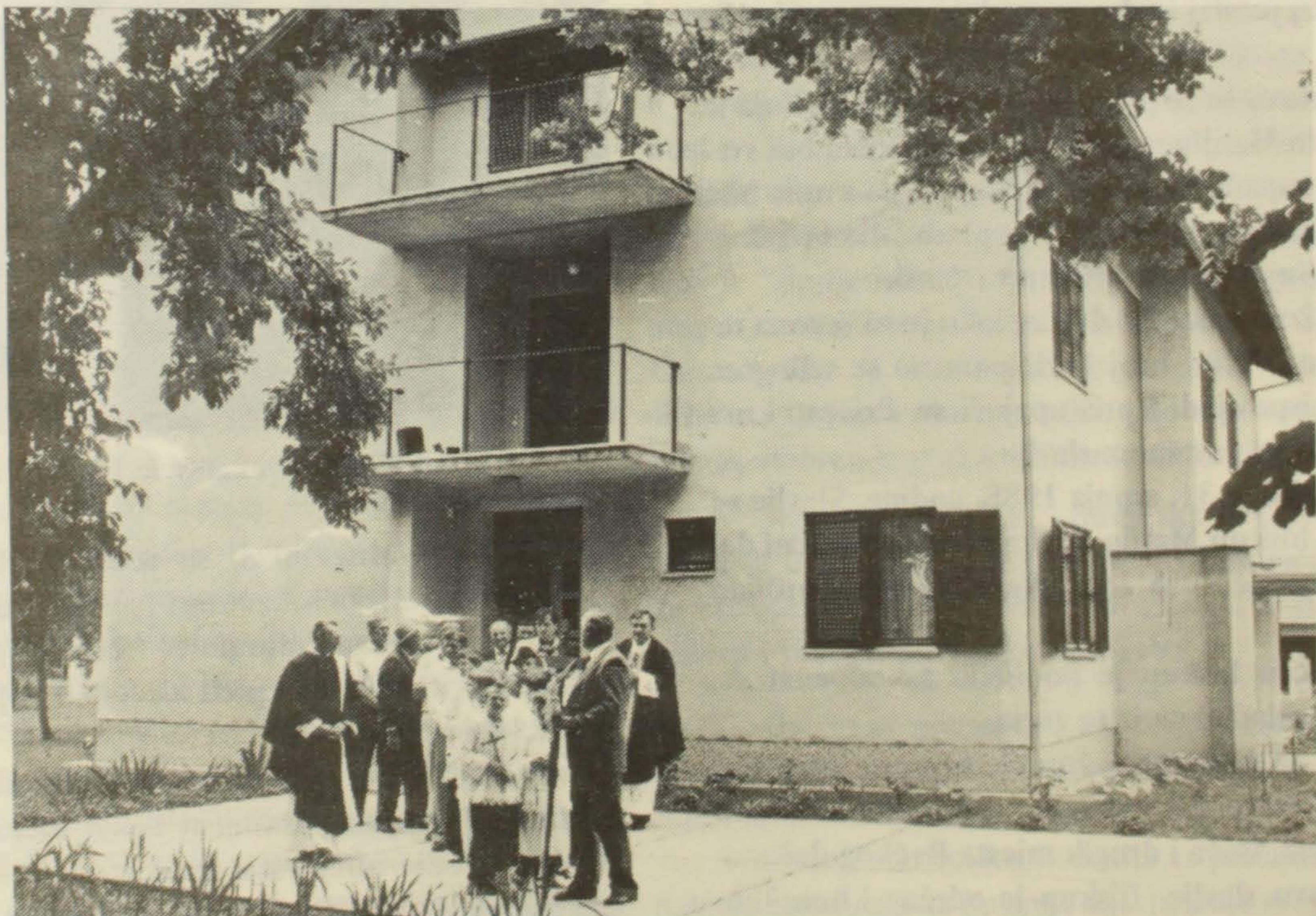
VAJŠTANCI ZA DVIJE GODINE SAGRADILI NOVI ŽUPNI DOM

5. lipnja o.g. prigodom podjele sakramenta potvrde subotički biskup Mons. Matija Zvekanović, nakon svečane koncelebrirane Mise svečano je blagoslovio novosazidani župni dom - pastoralni centar ove župe i to u rekordnom vremenu, unatoč ovoj velikoj inflaciji i ekonomskoj krizi. U okviru svečanog blagoslova, biskup je zahvalio župniku i cijelom Pastoralnom vijeću, kao i svim vjernicima, da su svojim doprinosima i još više svojim radom doprinijeli da se je ovaj zajednički Božji dom u tako kratkom vremenu izgradio, te uredio okoliš oko crkve i novog župnog stana, te uredila lijepa ograda oko župnog stana i ispred crkve. Na objedu, koji je uslijedio poslije Mise i blagoslova, bila su prisutna, osim svećenstva Bačkoga dekanata na čelu sa dekanom Lazarom Ivanom Krmpotićem Pastoralna vijeća Vaj

ske i susjednih Bođana, koji su također i materijalno i moralno pomagali vajštansku Crkvenu općinu u ovoj gradnji, nadajući se da će im to Vajštani vratiti, kada se oni, ako Bog da i nadležni dopuste, upuste u gradnju nove crkve i pastoralnog centra u svom selu.

Za nepunih dvadeset mjeseci novi pastoralni centar je sagrađen i osposobljen za stanovanje i useljen. Radovi su počeli u travnju 1986. godine, a za svetkovinu Sviju Svetih 1987. godine već je useljen, a eto u lipnju 1988. godine svečano je blagoslovljen i otvoren. Svakako treba priznati vjernicima župe Vajska, da su u posljednje četiri godine dokazali svoju vjeru i pripadnost Crkvi. Temeljito su obnovili crkvu izvana (obili do cigle, iznova ožbukali, obojili, izbetonirali staze oko crkve) sagrađili novi centar, uredili prostor oko crkve i centra, uredili ekonomske zgrade i dvorište u najdoslovnijem smislu riježi, po svim tehničkim suvremenim propisima. Uredili su također i cijelo groblje, udarili temelje buduće kapele na groblju. Veliki dio toga posla učinjen je dobrovoljnim radom tolikih marljivih ruku vjernika općenito, a osobito članova pastoralnog vijeća koji su do slova ispunili svoju zadaću i gradili pastoralni centar kao istinsku svoju stvar. Neki pojedinci su se posebno istakli, ali žele da njihova imena ostanu samo Bogu znana. Svakako duša cijele akcije bio je mladi i zauzeti župnik Andrija Đaković, koji je i ovim djelom pokazao kako svoju djelotvornu ljubav prema Crkvi tako i veliku umješnost u organiziranju ovakvih akcija. Crkva svakako uočava ovaj talenat koji treba biti iskorišten na dobro cijele Crkve, a Gospodin, koji nagrađuje i čašu hladne vode, neće mu ostati dužan za ovu veliku dužnost. No pred Vajštancima još stoji još dosta radnih zadataka, uređenje unutrašnjosti župne crkve, gradnja kapele na groblju, a nadasve gradnja žive Crkve u dušama i obiteljima, pa neka im se i to tako posreći kao gradnja ovog materijalnog centra, crkve i prostora oko njega.

L I K

Nova župska kuća u Vajski

SUBOTICA

MOLITVENI EKUMENSKI SUSRET ŽENA

Tema: *Otvorena vrata*

“Pošto smo na pragu drugog stoljeća Svjetskog molitvenog dana, mi Kršćanke Brazila pozivamo naše sestre i braću diljem svijeta da radosno slave s nama. **RADUJMO SE ZAJEDNO U ISUSU KRISTU, KOJI JE VRATA PUNINE ŽIVOTA**”.

Ovako nas pozivaju kršćanke Brazila, da se saberemo i zajednički molimo molitvu koju nas je sam Gospodin učio: “Oče naš...”.

I molile smo tako 4. ožujka 1988. godine u 17 sati u bogomolji Reformirane kršćanske Crkve u Subotici svaki na svom jeziku. Bio je to svečani i ganutljivi trenutak, jer smo s puno ljubavi i pouzdanja izgovarali riječi najljepše molitve: “...sveti se Ime Tvoje, dodi kraljevstvo tvoje...”.

Molitvom smo otvorile svoje duše da prihvatimo svaku riječ koju su nam uputile kršćanke Brazila, a one su otvorile “vrata srca”. Upoznale su nas sa ljepotama, ali i problemima svoje zemlje. Sve su to stavile u “zajedništvo” sa ženama cijeloga svijeta. I dok su sretne zbog ljepote, bogatstva i raznolikosti naroda, kulturnog bogatstva, tradicionalnog religioznog naslijeđa, zabrinute su zbog gladi, premda Brazil ima ogromna obradiva polja, koja bi mogla postati “krušnom korpom” svijetu. Brinu ih obitelji koje žive bez potrebnog minimuma. Mnogi žive bez struje i kanalizacije u straćarama na rubu grada. Zbog toga su nesretne i mole: “Gospodine, učini nas svjesnima beskućnih u našim ulicama. Daj nam mudrosti da možemo riješiti uzroke ovih problema...”.

I mi smo molile zajedno sa njima za djecu koja su napuštena, kojoj je uskraćeno školovanje. Sjetili smo se i života u obitelji, kojoj je potrebna ljubav i međusobno razumijevanje “posebno da ne poreknemo pravo na život – čak još nerođeni”.

Brazilske kršćanke dijele s nama svoje ekološke brige i brige ostalih naroda. Naglašavaju problem zatrovane hrane pesticidima i mole za mudrost u korištenju nuklearne energije i tehnologije na svim poljima. Žele da one pružaju izobilniji život našoj djeci.

U “Molitvi ispovijedanja” obraćaju se Bogu: “Bože naš i Bože svih naroda, oprosti nam što toliko želimo nadmašiti druge, što vršimo diskriminacije, što smo ravnodušni prema onima, koji trpe gubitak slobode, pa i živote radi vjere. Oprosti nam kao građanima kršćanima, što se držimo na odstojanju od bolne borbe nekolicine za dobrobit mnogih, koji su potlačeni i zanemareni”.

Ujedinjeni u molitvi s kršćanima Brazila molili smo da djelujemo:

- protiv prezira za unapređenje ljubavi
- protiv potlačenja - a za prilog pravde
- protiv siromaštva - a za život u izobilju
- protiv bolesti - a za ljudsku potpunost
- protiv nasilja - a za mir

– protiv samoće - a za pravo zajedništvo

– protiv smrti - za život

Sigurni smo da će nam Božja milost pomoći, da ćemo ojačani i ohrabreni suočiti se s budućnošću s novom nadom.

Sad, kad kročimo u drugo stoljeće “Svjetskog molitvenog dana”, iznova se predajemo Gospodinu Isusu Kristu, radeći na tome da donesemo život u svoj njegovoj punini sebi, svima bliskima i dalekima.

“Daj, Gospodine, da Tvoja Crkva diljem svijeta bude nadahnuta Duhom Svetim - da, dok radimo za mir i pravičnost obznanjujemo veselu vijest Isusa Krista” (iz molitvenog teksta: “Otvorena vrata” str. 3).

Viktorija Grunčić

Na prvi petak mjeseca ožujka po trinaesti put bio je ekumenski molitveni skup kršćanskih žena grada Bačke Palanke. Svečanost se ove godine odvijala u crkvi Bezgrešnog začeća BDM. Bio je lijep broj žena iz sve tri kršćanske zajednice. Molitve su se odvijale na tri jezika, uz prisutnost dušobrižnika Katoličke, Pravoslavne i Evangeličke crkve.

S O N T A

BLAGOSLOV POSTAJA KRIŽNOG PUTA

Župna crkva sv. Lovre, mučenika u Sonti, slavi jubilaru godinu. Prošlo je 175. kako je 1. studenog 1812. godine blagoslovljena nova crkva, koja je građena od 1807. - 1812. godine. Za ovu jubilaru obljetnicu blagoslova župljani ove župe htjeli su crkvi, uz duhovno približavanje Bogu i produbljanje svog vjerskog života, darovati i nešto materijalno: renovirane su orgulje, nabavljene nove misnice, restaurirana je crkva, nabavljeno novo svetohranište i nove postaje Križnoga puta.

Nove postaje Križnoga puta rad su umjetnice Karoline Miklušić iz Slavonske Požege. Ove postaje postavljene su u renoviranu crkvu već poslije Nove godine, a svečani blagoslov istih bio je 10. ožujka 1988. godine, a obavio ga je preuzvišeni g. Biskup Matija Zvekanović. U 17,30 sati bila je pobožnost Križnoga puta. Križni put je predvodio g. Biskup, uz prisustvo desetak svećenika i sudjelovanje mnoštva vjernika (oko 600). Pojedine postaje najavljivala su djeca, kojih je bilo oko stotinu.

U svojoj propovijedi, nakon Križnog puta g. Biskup je osvijetlio smisao ove stare i vjericima drage pobožnosti.

Nakon toga bila je sv. pričest, kojoj je pristupilo 250 vjernika.

Vrijedno je napomenuti da su poslije svake postaje svi prisutni u crkvi oduševljeno pjevali stari napjev pjesme kojom se prati Križni put.

Poslije blagoslova postaja Križnog puta, g. Biskup se sastao sa djecom i mladima i zadržao se na bratskoj zakuski.

M. F.

POZIV

MOLIMO PRIJATELJE I DOBROČINITELJE

MOLIMO PRIJATELJE I DOBROČINITELJE

POMOZITE IZDAVAČKI FOND

“BAČKOG KLASJA” I “SUBOTIČKE DANICE”

Svi ste svjedoci velikog poskupljenja papira i tiskarskih troškova i to veoma otežava objavljivanje naših izdanja, jer prodajna cijena ne pokriva sveukupne troškove.

Zato pozivamo i molimo sve naše prijatelje dobre volje da svojim priložima pomognete IZDAVAČKI FOND “BAČKOG KLASJA” I “SUBOTIČKE DANICE”.

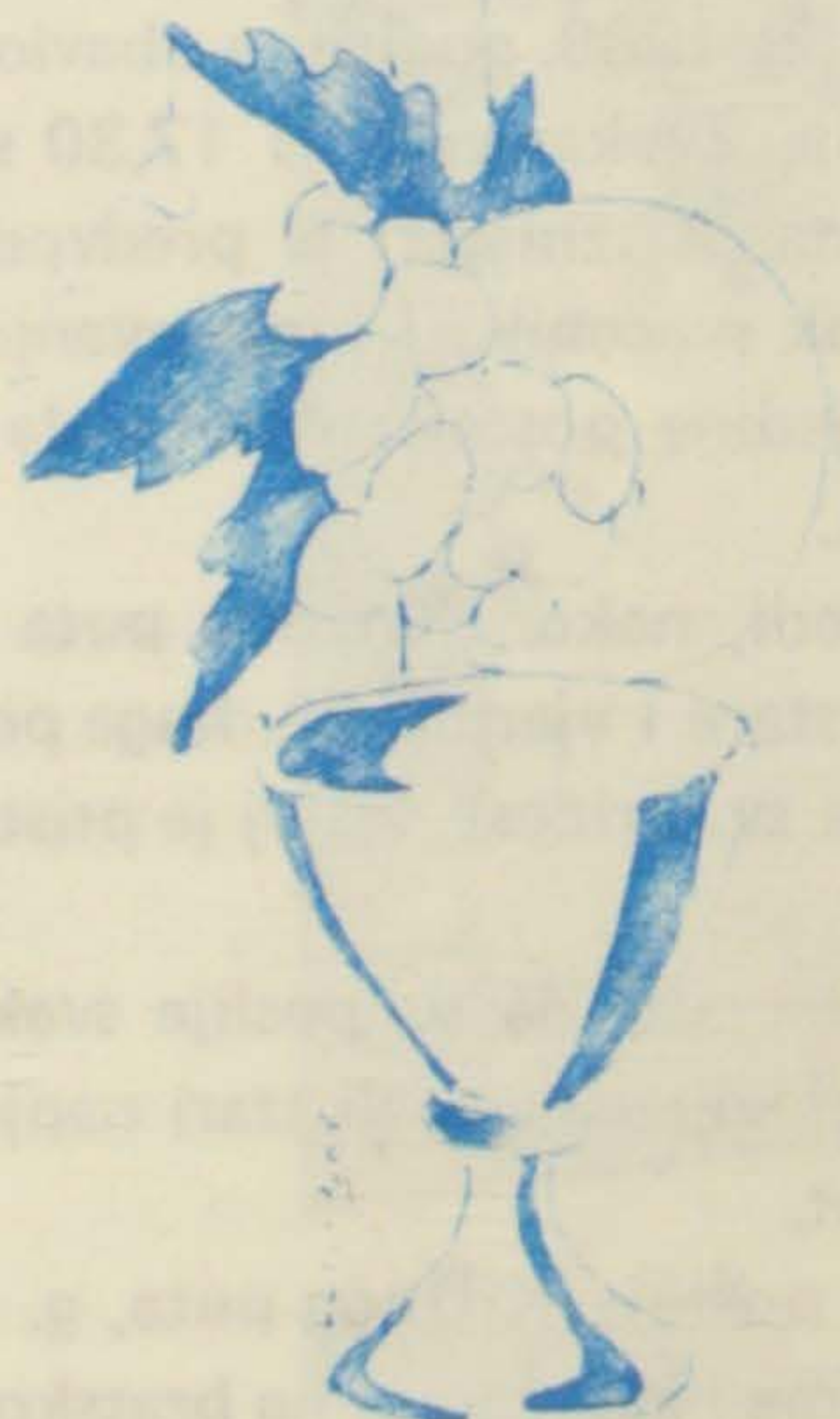
Te naše publikacije već su stekle svoje čitatelje koji ih s ljubavlju uzimaju u svoju kuću. Te publikacije prate naš kulturni i duhovni život u sadašnjosti i prošlosti uz mnogo poučnih članaka, pjesama i pripovjedaka.

Bez “BAČKOG KLASJA” i “SUBOTIČKE DANICE” bili bismo neizrecivo siromašniji i zato zajedničkim naporom i zajedničkim žrtvama prema svojim mogućnostima pomozimo ih da i dalje vrše svoju veliku ulogu.

Svoje dobrovoljne novčane priloge možete dati svome župniku ili našem blagajniku vlč. Andriji Anišiću, 24000 Subotica, Trg žrtava fašizma 19. (Biskupija)

Svim svojim prijateljima i dobročiniteljima najljepše zahvaljujemo na nesebičnoj žrtvi i pomoći. Vaše dobro djelo neće biti uzaludno.

Uredništvo

OGLAS

NOVA KNJIGA

NOVA KNJIGA

Ivan Prčić

ZRNCA BISERJA I SEDEFA IVERJA

Ovih dana je naš poznati kulturni radnik i pjesnik Ivan Prčić iz Tavankuta kod Subotice objavio svoju drugu zbirku pjesama.

Zbirka je bogata sadržajem. U pjesmama je izražena ljubav prema zavičaju i susrećemo se s općim pitanjima našeg ljudskog života.

Svaki onaj, tko ima prvu zbirku pjesama Ivana Prčića „Zrnca biserja” (Subotica - Tavankut, 1981.), poželit će i ovu drugu zbirku, jer ona je nastavak i dopuna prve zbirke.

Knjiga se može nabaviti kod autora - 24.214 Tavankut, Matka Vukovića ul. br. 16. i u prodavnici knjiga u predvorju subotičke katedrale.

Svojim čitaocima preporučujemo ovu zbirku pjesama Ivana Prčića iz Tavankuta.

UREDNIŠTVO PRIPREMA VAŠ KALENDAR “SUBOTIČKU DANICU” ZA 1989. GODINU

Ovaj Vaš kalendar je bogat sadržajem. Pored poučnih članaka ima čitav niz pjesama i pripovjedaka naših književnika. Uz to ima nekoliko članaka o našoj kulturnoj baštini.

Zbog velikih tehničkih poteškoća SUBOTIČKA DANICA će biti objavljena oko 10 prosinca (decembra) ove godine.

Molimo drage čitaoce da strpljivo dočekaju ovaj svoj kalendar i s ljubavlju ga uzmu u svoju kuću i svi u obitelji čitaju, jer za svakoga ima po nešto.

Uredništvo

“BAČKO KLASJE” — izdaje Bački dekanatski ured. Bačka Palanka. GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK mr LAZAR IVAN KRMPOTIĆ, 21400 Bačka Palanka, Trg bratstva jedinstva 28. Telefon: (021) 740 — 468. Uređuje UREDNIČKO VIJEĆE. Suradnju i dopise šaljite na adresu odgovornog urednika. ADMINISTRACIJA LISTA: Župni ured Isusova Uskrsnuća, 24000 Subotica, Gajeva 2. Telefon: (024) 21 — 496. Narudžbe i uplate slati administraciji. List izlazi četiri puta godišnje. Oslobođeno od poreza na promet na osnovu mišljenja Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu Novi Sad, br. 413-523/78 od 27. X 1978. Tisak: “GLOBUS” centar za umnožavanje i prepisivanje, 24000 Subotica, Ivana Milutinovića 118. /Blaško Gabrić, telefon: 39 — 200/